

2. DIE GEES EN DIE GAWES VAN DIE GEES.

2.1 Die Koms Van Die Gees

Wanneer dit gaan om die koms van die Heilige Gees, moet ons voor alles onder die besef kom dat Hy die Derde Persoon in die goddelike Drie-eenheid is wat tot ons gekom het, en van daaruit oor hierdie wonderlike daad van die Lewende God praat. By so baie skrywers gaan dit veeleer om 'n studie asof van 'n onderwerp of selfs 'n degradasie van die Heilige Gees eerder as van Hom wat in wese God is, Een met die Vader en met die Seun (Vgl. Geloofsbelydens van Athanasius). Menigmaal kry mens die indruk by verskillende outeurs dat die mens of die "kerk" weer hier in die middelpunt kom staan en dan van die Derde Persoon in die Goddelike Drie-eenheid 'n voorwerp van studie en uitsprake maak wat Skriftuurlik onjuis is, en in stryd met die openbaring van die Drie-enige God, wat vanuit sy ewige genade en ontferming met die mens en die skepping handel, en nie andersom nie. Hierdie selfde tendens vind ons ook by die Piëtistiese en "charismatiese" groepe waar die mens weer so sterk in die middelpunt kom staan en dan as't ware die werkinge van die Gees wil manipuleer volgens menslike begeerte en ooreenkomstig menslike belang - sodat die mens weer die belangrike een word in sy godsdiens. Ons moet die lewende belangstelling oor God, die Heilige Gees, veral gedurende die afgelope dekade verwelkom, veral na die eeue van verwaarlosing deur die kerk - juis in die bedeling van die Gees! Ons moet egter die neiging om as't ware oor die Gees te beskik - hetsy deur teologiesering of in die praktyk van die charismatiese beweginge - betreur en dit aandui vir wat dit is. Hier moet die oproep in ons tyd laat hoor word met betrekking tot God, die Heilige Gees: "Laat God, God wees!" Wanneer ons oor die Heilige Gees in die Skrif handel, moet ons uitgangspunt en belydenis wees dat dit die Drie-enige God Self is wat hier 'n openbaring van Homself gee, soos daar in 1 Kor. 12:7 staan: "Aan elkeen afsonderlik word 'n werking van die Gees gegee tot welsyn van almal". Dit is God, die Gees, wat die gemeente daarstel: "Deur die een Gees het ons immers almal een liggaam geword deur die doop ..."¹⁾ Daarom besit die "kerk" ook nooit die Heilige Gees, soos Heyns²⁾ dit stel, en bepaal die "kerk" ook nie self die inwoning van die Gees in die gemeente soos hy dit voorstel nie. Dit is juis die teendeel: Dit is die Heilige

Gees wat die gemeente besit en maak tot tempel van die Here.³⁾ Juis in hierdie verband moet die groot beginsel van Jesus met betrekking tot die werking van die Heilige Gees sterk en duidelik gestel word, nl.: "Die wind waai waar hy wil. Jy hoor sy geluid, maar jy weet nie waar hy vandaan kom en waar hy heen gaan nie. So gebeur dit met elkeen wat uit die Gees gebore is".⁴⁾ Die Gees is die Derde Persoon in die Goddelike Drie-eenheid wat vrymagtig in sy handeling is. Hy word nie deur mense of die kerk besit, beheer of gemanipuleer en gebruik nie. Dit is juis Hý wat lewend maak; die lewe onderhou, rig en stuur - van individu sowel as gemeente. Dit is Hý wat die mens laat inpas in Gods program en wil met hierdie wêreld en met die ekklesia self. In "Evangelischer Erwachsenen Katechismus"⁵⁾ word dit ook soos volg gestel: "Im Alten Testament ist der Geist der Ursprung und Träger allen Lebens. Alles, was ist, ist nicht aus sich selbst heraus, sondern aus dieser Kraft, die ins Dasein ruft und darin erhält. Er ist der Schöpfergeist (spiritus creator), der 'lebendig macht', wie es das Nizänische Glaubensbekenntnis sagt (1 Mose 2,7; Ps. 104, 29 f.t. u.a.)".

Siegfried Grossmann⁶⁾ beskrywe ook die Gees in sy skeppende en veranderende werking, en sê dan: "Der Schöpfer Geist ist die Grundlage für alles Leben, beginnend bei der Erschaffung der Welt, in besonderer Weise aber bei der Schaffung des neuen Lebens in Jesus Christus. Im Pfingstereignis wird die innere Wirkung des Geist-Windes, der kraftvoll Menschen und Zustände ändert, auch äusserlich erfahren. ... (Apg. 2,2 und 4.) ... Leben zu schaffen, kraftvoll zu verändern und Grenzen überschreitbar zu machen sind Wirkungen des Geistes Gottes, in denen sich der handelnde Gott selbst offenbart".

J.H. Bavinck⁷⁾ wys daarop dat wanneer die Heilige Gees kom, Hy veral drie besondere dinge met die mens doen: (1) Hy wederbaar ons, en maak ons Christus en sy heil deelagtig deur die geloof; (2) Hy skakel die kerk in in die grote handeling van Christus waardeur Hy die wêreld, waaroor alle mag aan Hom toevertrou is, in sy besit neem en verlos; (3) Hy rus reeds die kerk in hierdie bedeling toe met gewes en kragte wat haar in staat stel om te beantwoord aan haar hoë en heerlike roeping, naamlik om instrument te wees in Christus se helende hande.

Dit is dus die Gees wat kom as God in sy vrymagtige handeling om die program van God-drie-enig se heilswerk op aarde voort te sit en tot die einddoel van God te voer. Daarom word Hy die eskatologiese Gawe genoem.⁸⁾ Juis omdat die Gees die Handelende God is wat wederbaar, herskep, die lewe gee; die gemeente in aansyn roep en toerus, om instrument in God se hand vir sy doel te wees, kan en mag ons nooit van Hom praat asof Hy objek is soos wat L. Floor⁹⁾ byvoorbeeld doen nie. Die koms van die Gees beteken dat dit die Derde Persoon in die Goddelike Drie-eenheid is wat met sy voleindigende handeling in die wêreld teenwoordig is om die wêreld en hierdie geskiedenis tot sy bestemming en voleinding te voer. Daarom sê Petrus op die Pinksterdag: "So sal dit in die laaste dae wees, (eschatais hēmerais) sê God: Ek sal my Gees uitstort op alle mense: julle seuns en julle dogters sal profeteer; julle jongmense sal gesigte sien; julle oumense sal drome droom".¹⁰⁾

2.1.1 Die Gees - eskatologiese Gawe

Reeds met die koms van Jesus het die laaste van die dae aangebreek, soos die Hebreër-skrywer dit stel: "In die verlede het God baie keer en op baie maniere tot ons vaders gespreek deur die profete, maar nou, in hierdie laaste dae (ep eschatou tōn hemerōn toutōn) het Hy tot ons gespreek deur die Seun"¹¹⁾ En in Hebr. 9:26 word gesê dat Jesus in die voleinding van die tye (epi sunteleia tōn aionōn) verskyn het. Petrus verwys daarna dat die gelowiges deur die kosbare bloed van Christus vrygekoop is van die sinlose bestaan wat wel voor die skepping van die wêreld hiervoor bestem is, maar eers in hierdie eindtyd gekom het, (ep eschatou tōn chronōn).¹²⁾ Die apostel Paulus praat ook daarvan dat God sy Seun in die "volheid van die tyd" (to plērōma tou chronou) gestuur het.¹³⁾

Met die koms van Christus breek die laaste van die dae dus reeds aan; kom ons op die voleinding van die eeue te staan; verkeer ons in die laaste tye - in die volheid van die tyd. Want dit is "die tydperk van die genade en verlossing wat heenloop na die komende oordeel van die komende Christus".¹⁴⁾

In hierdie laaste van die dae - in hierdie eindtyd - kom die Heilige Gees. Want met die kruisiging en opstanding van Jesus Christus het

die nuwe eeu; die nuwe wêreld reeds begin! en is die ou eeu onder die vloek en verval van die eerste mens, Adam, aan die verbygaan. Die kruisiging van Jesus het ook die betekenis en hou die openbaring in dat hierdie wêreld en hierdie mens van die ou Adam geoordeel, vervloek en verwerp word deur God, en dat Hy in sy genade in Jesus Christus, die Middelaar, hierdie oordeel voltrek,¹⁵⁾ maar ook deur dieselfde Middelaar die nuwe mens en die nuwe wêreld skep. Daarom gaan Jesus nie onder deur te sterwe in die God-verlatenheid van Matt. 27:46 nie, maar sterwe Hy in oorgawe aan die Vader;¹⁶⁾ bly Hy ook nie in die graf nie, maar staan daaruit op, waardeur geopenbaar en gedemonstreer word dat die opstanding van die dode reeds begin het soos ons dit lees in 1 Kor. 15:20: "Maar nou, Christus is opgewek uit die dood, as eersteling uit dié wat gesterf het".¹⁷⁾ Hiermee het die nuwe eeu en die nuwe wêreld reeds begin en die koninkryk van God breek reeds deur in dié wêreld¹⁸⁾ wat in die mag van die beselede.¹⁹⁾ En die uitsonderlike teken van hierdie groot verandering wat God midde in die gevalle wêreld bewerk, is die koms van die Heilige Gees. Nou dat die sonde versoen is deur die Middelaar, Jesus, kom die Gees van God weer woning maak in mense-lewens, want ná die sondeval het God gesê: "My Gees sal nie vir ewig in die mens heers nie, omdat hy ook vlees is; maar sy dae sal wees honderd-en-twintig jaar".²⁰⁾ Eers moes die sonde versoen word voordat die Gees van God weer kom. Daarom is die koms van die Gees 'n gebeurtenis in die heilsordelike plan en program van die Drie-enige God, en mag ons nooit daarvan praat asof die Gees objek is wat gestuur word, of dat Jesus op 'n stadium die beskikking oor die Gees verkry of die Gees verwerp deur sy lyding en sterwe nie.²¹⁾ Nou is dit eskatologiese tyd waarin God die Heilige Gees op die voorgrond tree in hierdie wêreld om die heilswerk van die Drie-enige God, wat reeds met die sondeval begin het, en in onderskeie stadia verloop, waarin elke Persoon van die Drie-eenheid sy besondere werk uitvoer, tot afsluiting en voltooiing te bring.

In hierdie tyd gee die Gees die besondere openbaring dat die koninkryk van God kom en voer die deur is, wat dus die einde van hierdie bedeling beteken, en enige oomblik in hierdie geskiedenis kan plaasvind. Daarom is die werking van die Gees, en in besonder die gawes wat Hy aan die gemeente gee, van soveel fundamentele belang. Want dit is as't ware God se prediking en demonstrasie aan die wêreld dat Hy aan die werk is

om die mens weer in te skakel in sy diens, om Hom te prys en te ver= heerlik, asook dat Hy hier teenwoordig is, in die midde van sy ver= bondsvolk, en daarom kom die ryk en heerskappy van die satan hier tot 'n einde. So het die charismata ook eskatologiese heilsbetekenis, en maak die Gees ook die gemeente self tot die eskatologiese volk van God. Josef Hainz²²⁾ sê tereg die volgende: "Das pneuma ist es, welches die Gemeinde zur eschatologischen macht und sie zugleich geschichtlich durchwirkt. Von letzteren muss noch ausführlicher gehandelt werden; doch beschreibt den Sachverhalt beispielhaft 2 Kor. 3,3: die Gemeinde ist, besorgt durch den Apostel, dessen Anteil nicht unterschlagen werden darf, eine epistole christou, ein 'Brief Christi' geschrieben nicht mit Tinte, sondern mit dem Geist des Iegendigen Gottes. ... Das eschatologische Moment ist dabei so wenig zu übersehen wie die geschichtliche Rolle der Vermittlung durch den Apostel und die Rolle des im Apostel und durch den Apostel wirk= samen pneuma theou dsōntos. ... Die geschichtlich konkrete Gemeinde mit ihren zum Glauben gekommenen Glieder ist der eschatologisch zu verstehende 'Brief Christi'".

2.1.2 Die koms van die Gees en Pinkster

Die koms van die Gees op Pinksterdag het besondere betekenis. Pink= ster was oorspronklik die oesfees in Israel, en het plaasgevind op die vyftigste dag nadat die paasoffer gebring was. Op Paasfees het die oes begin en op Pinkster kry ons dan die voltooiing van die oes daarom vind ons "die gedagte van oes, van volheid, van voltooiing en vervulling duidelik terug in die Pinksterfees van die Nuwe Testa= ment".²³⁾ Hierdie besondere betekenis van die koms van die Gees op Pinksterdag²⁴⁾ word deur A.C. Barnard²⁵⁾ soos volg beskrywe: "Pinkster is die afsluiting, maar ook die nuwe begin: dit sluit af die tydperk van die belofte, van die heil wat God beloof het; dit sluit af die tydperk van die wet, van die seremonie, van die skadu, ja, van die Ou Testament; dit sluit af die verlossingswerk van Jesus Christus - dit is alles voltooi en volbring. Dit is egter ook die nuwe begin: dit is die begin van die toepassing en verwerkliking van die heil wat Jesus verwerf het, dit is die begin van 'n nuwe tydperk, die tyd van genade, die 'dag van sy welbehae', die 'aangename jaar

van die Here', die 'dag van heil', die tydperk van die Heilige Gees, van die Nuwe Testament". Die koms van die Gees op Pinksterdag – die dag van die voltooiing van die oes – beteken dan ook dat God deur die werk van die Gees met die voltooiing van die oes besig is wat meteen die einde van die tye; die afsluiting van die eeue beteken. Dit is egter ook die dag van vervulling, en van volheid, wat beteken van mense, en dat Hy hierdie volheid aan mense meedeel. Daarom word sy koms voorgestel as 'n "doop". Reeds Johannes die Doper kondig aan: "Maar God wat my gestuur het om met water te doop, het vir my gesê: 'Die Een op wie jy die Gees sien kom en bly, dit is Hy wat met die Heilige Gees doop'".²⁶⁾ Kort voor sy hemelvaart sê Jesus aan sy dissipels: "Want Johannes het wel met water gedoop, maar julle sal binne 'n paar dae met die Heilige Gees gedoop word".²⁷⁾ En dan vind hierdie gebeurtenis plaas op die Pinksterdag.²⁸⁾

L.Floor²⁹⁾ wys dan daarop dat net soos vir Jesus die nuwe eeu (aeon) begin het by die Jordaan met sy doop, so begin die nuwe eeu vir die dissipels op Pinksterdag. Pinkster is dus die nuwe begin, die "inougurasie" van die nuwe eeu. En dan vervolg hy: "Maar soos Pinkster, soos die doop met die Heilige Gees vir die dissipels die ingang was tot die nuwe heilstyd, so is die doop met die Heilige Gees vir elke gelowige die toegang tot die nuwe aeon, die nuwe heil=tyd. Die doop met die Gees staan aan die begin van die nuwe lewe, die lewe met God deur die geloof in Jesus Christus. ... Hierdie doop met die Gees is eintlik maar dieselfde as die wedergeboorte, die aan=vang van die nuwe lewe, die lewe van die geloof".

Die Gees op Pinksterdag beteken dan dat Hy die mens uit die ou eeu wat onder die vervloeking en oordeel staan, uit lei in die koninkryk van God, in die nuwe wêreld, die nuwe eeu, die nuwe lewe. En as teken hiervan rus Hy toe met die besondere gawes (die charismata) en bekragtig Hy mense om die groot dae van Gods heil tot redding en lewe aan 'n verlore mensheid te verkondig. Dit sien ons dan ook onmiddellik met die dissipels gebeur op die Pinksterdag nadat hulle met die Gees vervul, (ep̄lēsthēsan), of gedoop is. Omdat die Heilige Gees dus kom om die oes in te samel, kom Hy om die gemeente daarvoor te vorm en in die gemeente te woon sodat Hy die gemeente kan toerus met sy besondere gawes, waardeur Hy hom bekwaam as instrument van God in

hierdie heilsaktiwiteit op pad na die einde toe. Hoewel die Pinkstergebeure - die koms (uitstorting) van die Gees as heilsfeit omherhaalbaar is, word die feit van Pinkster, nl. die woning-maak van die Gees, telkens weer 'n werklikheid vir elkeen wat tot wedergeboorte en geloof gebring word, soos die Apostel dit stel in Ef. 1:13-14: "Deur Christus het ook julle deel geword van die volk van God toe julle die waarheid wat aan julle verkondig is, die evangelie van julle verlossing, gehoor en tot geloof gekom het. In Christus het die Heilige Gees wat deur God belowe is, julle as die eiendom van God beseël".³⁰⁾ Die beseëling deur die Gees beteken juis dat Hy in die verlose woning gemaak het, anders sou die geloof nie moontlik gewees het nie. Paul Toaspern³¹⁾ sê hieromtrent: "Der bei den ersten Pfingsten ausgegossene Heilige Geist ist heute genauso real als der Paraklet, der Beistand, der Anwalt, als das Lebenselement für Christen erfahrbar wie in der frühen Christenheit. Wir lernen neu 'Realisten im Leben aus dem Heiligen Geist' (de Boor) zu sein". Hy sê verder dat ons egter in skaamte en boete moet buig omdat die kerk en die teologie in die verlede aan die werklikheid van die Heilige Gees so weinig aandag gegee het, dat die Gees 'n haas vergete geloofsartikel was, en dat begrippe soos "Pinksterfees" en "Pinkster" 'n negatief-kritiese klank gehad het en mens dikwels op hierdie wyse die Gees gedemp en die gawes van die Gees ten dele verag en onderdruk het. Die Gees het op Pinksterdag gekom om mense in die Pinkster-werklikheid in te skakel en op te neem, d.w.s. om mense deel te gee aan die heil in Christus, en toe te rus met besondere bekwaamhede en deel te neem aan die voltooiing van die oesinsameling van die God van heil.

Van die voorgenoemde waarheid getuig ook die besondere tekens wat met die koms van die Gees gepaard gaan op die Pinksterdag. Die geluid soos van 'n geweldige stormwind,³²⁾ dui juis op die betekenis van die begrip in die Hebreeus, nl. ruach (gees - asem) wat teken van die lewe is wat God gee.³³⁾ Hieromtrent sê J.H. Bavinck:³⁴⁾ "O, door de Geest geleide Kerk, stormende Kerk, God wil u gebruiken in zijn plan met de wereld, gij zijt van nu aan de 'gedrevene', de voortgejaagde, de bewegene. Ge moogt nooit meer helemaal stil zijn op uw weg naar de voleinding der eeuwen". Met verwysing na die vuur wat in tonge verdeel,³⁵⁾ sê hy dit simboliseer dat die kerk vurig, sterk en bewoë gaan spreek, en dat die gelowiges geen sprakelose lewe sal hê nie.

Die kerk wat met die Gees vervul is, is van nou af die sprekende kerk.³⁶⁾ Omtrent die verskynsel van die spreek in ander tale,³⁷⁾ sê hy: "Dan blyk dat rondom het woord dat zij door de genade van de Geest spreken mogen, de uit elkaar gescheurde mensheid met haar veelvoud van taken en grenzen, zich aaneensluit tot één wereld".³⁸⁾

In die Pinkstergebeure, met die koms van die Gees, openbaar God dus ook waarheen dat Hy met die kerk en wêreld wil.

2.1.3 Die Gees, stigter van die gemeente

Waar ons in die Nuwe Testament nie te doen het met die stigting van die gemeente as volk van God nie (sien paragraaf 1.2.3), maar met die openbaring van die ekklesia se betrokkenheid op die Drie-enige God, en hier dan in besonder op die Heilige Gees, wil ons hier slegs aandui wat die aandeel - die besondere handeling - van die Gees is in die totstandkoming van die ekklesia.

Sedert Pinksterdag sien ons dat dit deur die besondere aktiwiteit van die Heilige Gees is dat die gemeente daargestel word. Dit is Hy wat aan sondaars die wedergeboorte skenk³⁹⁾ en hulle inlyf in die gemeente as liggaam van Christus.⁴⁰⁾ Dit is die Gees wat die harte verander, wat nuwe lewe gee en mense in die gemeenskap van God stel en daarom vir hulle saamvoeg tot liggaam van Christus. So word die gemeente dan voorgestel as die heilige tempel van die Here in wie elke gelowige saam opgebou word as 'n huis waarin God deur sy Gees woon.⁴¹⁾ Hans Klüng⁴²⁾ stel hierdie waarheid van die kerk as skepping van die Gees soos volg: "Der 'Geist' ist es, aus dessen Kraft und Macht der ganze Bau existiert. Die Kirche ist also ein Bau, der Kraft des Geistes des Herrn, der im Geist und durch den Geist Bestand hat. Der verherrlichte Herr erst schenkt seinen Geist und macht dadurch seine Jüngergemeinschaft zur Kirche". Deur die één Gees en in die één liggaam,⁴³⁾ het almal toegang tot die één God. So maak die Gees die ekklesia deur en deur tot 'n pneumatiese werklikheid - pneumaties - (d.w.s. geestelik) - omdat die Gees daarin woon, hom vervul en deurding met sy volheid.⁴⁴⁾ So

dien die Gees as bestaansgrond, lewensprinsipe en gestalte-gewende mag van die ekklesia wat deur die Gees uit die krag en mag van God vervul, beleef, gedra en gelei word. Deur Hóm dank die ekklesia in alles wat hy is en wat hy het, sy oorsprong, bestaan en voortbestaan. Alleen deur die lewendmakende Skepper-Gees kan die ekklesia lewende, aktiewe, handelende liggaam wees waardeur God sy werk op aarde onder 'n verlore mensheid verrig. Tereg sê Hans Küng.⁴⁵⁾ "Im Geist ist Gott selbst, ist der Kyrios in der Gemeinde der Glaubenden trotz aller Menschlichkeiten wirksam gegenwärtig. Die Kirche ist der Ort von Gottes besonderer Weltgegenwart".

Hasenhüttl⁴⁶⁾ sê ook dat die Heilige Gees in die gemeente ervaar word as die lewe-herskeppende - omvormende mag en daarom is Hy die "Existenzmacht" van die nuwe gemeente wat haar tot besondere daade bekrachtig. Hy vervolg dan: "Das Geistgeschehen ist die entscheidende Macht, die die Gemeinde beherrscht, die der Herr selbst ist und die jedem seinen Platz zuweist. So wie die Vollmacht Gottes ist das Geistereignis das, wovon die Gemeinde lebt, das Kraftfeld, vor der alle anderen Kräfte, seien sie mythischer oder geschichtlicher Art, ihre Kraft verlieren".⁴⁷⁾ Daarom is die Gees meteen die bevrydende mag waardeur mense van die magsgreep van die bose vrygeset word, en maak Hy die gemeente meteen die vrygemaakte skare wat leef in die vryheid van Jesus Christus⁴⁸⁾ sodat hulle in staat gestel word om die lewende God te dien en vir sy doel hier te wees. Theo Sorg⁴⁹⁾ wys ook daarop dat Jesus Christus self deur die Gees in die gemeente lewend teenwoordig is, en dat sy werk nie voortgesit word op die wyse wat naasbestaandes die bedryf van 'n afgestorwe vader sal voortsit nie, maar juis geheel anders, want Jesus Self leef en werk deur die Gees in sy volgelinge. "Durch diese Kraft des Geistes werden Menschen zu Jesus Christus gebracht und unter seinem Wort verwandelt. Durch diese Kraft lebt sie bis zum heutigen Tag. Es ist Gottes Geist allein, der neues Leben schafft und erhält, der in toten Gemeinden neue geistliche Aufbrüche wirkt. Denn dieser Geist ist die Executive Gottes".

Dan sê hy dat die gemeente van Christus deur 'n drievoudige wonder in aansyn geroep is, nl. (1) Die krag van God het die wonder van verandering bewerk. (2) Die krag van God het die wonder van verstand-

houding (gemeenskap) bewerk. (3) Die krag van God het die wonder van verkondiging bewerk.

Heribert Mühlen⁵⁰⁾ noem in verband met die voort-lewe van Christus deur die Gees in die gemeente 'n belangrike element met betrekking tot die Geestes-gawes: "Wenn also die Geistesgaben Jesu in der Kirche fortdauern, dann muss auch er selbst als der Ursprung aller Geistesgaben lebendig sein! Dies ist der Erfahrungsbeweis der Urkirche für die Auferstehung Jesu! (Vgl. daarom Mk 16,17f; Röm 15,18f; 2 Kor 12,12; 1 Thes 1,5; 1 Kor 2,4f; Gal 2,9). Die Kirche ist entstanden aus der Teilhabe der Jünger an der Gottes- und Selbsterfahrung Jesu, und diese Anfangserfahrung bleibt bindend für alle Zeiten". Volgens hom is die Geestes-gawes dus die ervaringsbewys van die opstanding van Jesus wat nou deur die Gees in die gemeente teenwoordig is.

Die Heilige Gees bring dus die gemeente tot stand deurdat Hy mense lewend maak uit die dood in sonde en ongeregtigheid en hierdie mense inlyf in een gemeenskap as liggaam van Christus, en deur die Gees is die lewende Christus blywend in die gemeente teenwoordig. Hierdie gemeente word toegerus met die gawes van die Heilige Gees wat weer die ervaringsbewys is van die teenwoordigheid van Christus, die Hoof van die gemeente. Hierdie toerusting deur die Gees stel die ekklesia in staat om te funksioneer ooreenkomstig dit wat die Drie-enige God in die hede en in die situasie van elke gemeente in die wêreld van die dag wil doen en bereik.

2.1.4 Die Gees, begeleier van die opbouwerk

Die Heilige Gees gee nie alleen die nuwe lewe en stel die gemeente daar nie, maar begelei ook die gemeente tot opbou op weg na die eschaton en die voltooiing, die plērōma, die volheid. Daar is dan twee aspekte rakende hierdie begeleidende bouwerk van die Gees, nl. (1) Die werk van die Gees na binne in die gemeente self. Dit bestaan in die volgende: Hy sal die gelowiges alles leer en hulle herinner aan alles wat Jesus gesê het.⁵¹⁾ Hy sal hulle in die hele waarheid lei, en die dinge wat gaan kom aan hulle verkondig.⁵²⁾ Dit

is Hy wat bepaalde werkinge in die gemeente gee tot opbou en toerusting⁵³⁾ van die ekklesia. Hy verleen die krag tot innerlike sterkte.⁵⁴⁾ Hy stel die gelowige in staat om nie na die vlees te wandel nie, maar na die Gees.⁵⁵⁾ Daarvoor is Hy vir altyd aan die gemeente gegee,⁵⁶⁾ sodat hierdie opbou voortdurend verseker kan wees. (2) Die tweede aspek van die Gees se werk waarin Hy die opbou begelei, is op die wêreld gerig. Hy laat die wêreld nie los nie, maar is werwend en wennend daarmee besig, en dit doen Hy nl. deur die bewys dat die wêreld skuldig is as gevolg van sonde, en dat die reg aan die kant van Jesus, die Verlosser is.⁵⁷⁾ Die doel hiermee is om mense tot God te bring en die heil in Jesus te ontvang en op die wyse ingebou te word in die liggaam van Christus.

In geheel gesien, is dit dus die Gees wat die heilige tempel vir die Here daarstel en die huis opbou waarin God deur sy Gees woon.⁵⁸⁾ So verklaar Roberts⁵⁹⁾ dan ook: "Dit is die Gees wat Gods gave aan die eskatologiese gemeente is, wat haar opbou deur die gang van die geskiedenis heen lei. ... Hy lei haar (ook) deur die eskatologiese tyd heen na die tyd toe wanneer die bouwerk voltooi sal wees". Juis omdat die Gees aan die gemeente gegee is om ewig by die gemeente te wees,⁶⁰⁾ is daarin ook die waarborg gegee dat hierdie opbou nie alleen deur die geskiedenis heen sy voortgang sal hê nie, maar ook tot voltooiing gevoer sal word wanneer die afgeronde gebou van God daar sal staan as sy voltooide woning en tempel. Hieromtrent konkludeer Roberts⁶¹⁾ ook: "Die Heilige Gees tree hier by die opbou van die gemeente op in 'n uit en uit eskatologiese verband: nie alleen is Hy die eskatologiese Gawe nie, maar Hy begelei ook die proses van opbou tot by die voltooiing daarvan in die eschaton en is voorts verantwoordelik vir die pneumatiese kwaliteit van die eskatologiese tempel".

'n Belangrike aspek van die werk van die Gees in hierdie opbou-proses is ook daarin geleë dat Hy die Skrif daarstel as Woord van God waardeur die mense uit die verlore toestand tot God geroep word. Daarom verklaar die apostel Petrus: "Julle is immers weergebore, nie uit verganklike saad nie, maar uit onverganklike saad: die lewende en ewige woord van God",⁶²⁾ en dan in vers 25: "En hierdie woord is die evangelie wat aan julle verkondig is". In verband met die Skrif verklaar Petrus dan: "Dit veral moet julle weet: geen profesie in

die Skrif kan op grond van eie insig reg uitgelê word nie, want geen profesie is ooit deur die wil van 'n mens voortgebring nie. Nee, deur die Heilige Gees meegevoer, het mense die woord wat van God kom, gespreek".⁶³⁾ Dieselfde Skrif as woord van God word gebruik om die gemeente te onderrig en in die waarheid te lei soos die apostel aan Timothêus verklaar: "Die hele Skrif is deur God ingegeen en het groot waarde om in die waarheid te onderrig, dwaling te bestry, verkeerdhede reg te stel en 'n regte lewenswyse te kweek, sodat die man wat in diens van God staan, volkome voorberei en toegerus sal wees vir elke goeie werk".⁶⁴⁾

Dit is dus die Heilige Gees wat die Skrif as woord van God daarstel. Daarom verklaar Jesus ook aan die dissipels omtrent die werk van die Gees dat Hy die dissipels in die hele waarheid sal lei.⁶⁵⁾ Verwysend na die Hoëpriesterlike gebed van Jesus, leer ons dat hierdie waarheid die woord van God is.⁶⁶⁾ Wanneer Jesus ook volgens Hand. 1:8 aan die dissipels sê dat hulle sy getuies sal wees wanneer die Heilige Gees oor hulle kom, hou dit volgens die eksegeese ook in dat die Gees hulle juis daartoe die getuies van die Here maak deurdat hulle die Skrifte van die Nuwe-Testament daarstel as woord van God vir sy ekklesia op aarde. Daarom speel die Skrif die heel belangrike rol in die opbou-proses waarin die Heilige Gees die gemeente begelei. Want hierin ontvou Hy die heil in Christus aan sy gemeente, bou Hy hulle op in die geloof, en lei hulle in die waarheid sodat hulle van dwaling en verval gevrywaar word. Hy lei nie los en buite die Woord van God nie, daarom sê Jesus aangaande hierdie leiding wat Hy in die gemeente sal gee: "Wanneer Hy kom, die Gees van die waarheid, sal Hy julle in die hele waarheid lei. Wat Hy sal sê, sal nie van Homself kom nie: Hy sal net sê wat Hy hoor, en Hy sal die dinge wat gaan kom, aan julle verkondig".⁶⁷⁾

Dit is ook veral omdat die Heilige Gees die gawes (charismata) tot opbou van die liggaam van Christus in die gemeente werk, soos dit herhaaldelik veral in 1 Kor. 14 gestel word, dat Hy die Een is wat in besonder die opbou van die gemeente inisier en begelei. Dit is alleen van die werking van die Heilige Gees deur die gawes wat Hy in die gemeente uitdeel dat geestelike krag uitgaan tot missionariese, diakoniese, lerende en herderlike werk. Hier organiseer en aktiveer

nie mense nie, maar God self werk deur mense en maak hulle bereid en toegerus tot sy diens.

2.2 Die Gawes Van Die Gees - Die Charismata

Wanneer die Heilige Gees iemand deur die wedergeboorte inlyf in die liggaam van Christus, rus Hy daardie persoon as nuwe mens toe met besondere vaardigheid of bekwaamheid; met 'n besondere gawe, om die bepaalde lid vir die doel van God aktief te maak in en vir die gemeente asook vir die roeping van die lid en gemeente in die wêreld. Hierdie besondere begaafdheid is 'n vrye geskenk wat God deur die Gees aan iemand meedeel en word daarom "charisma" genoem,⁶⁸⁾ wat weer verband hou met die woord "charis" - genade -, en wat direk aandui dat dit deur die genade van God geskenk is, en dus nie iets wat verwerf kan word nie. Walter Lohrmann⁶⁹⁾ sê: "Was Gottes Geist an Gaben zum Gemeindeaufbau gibt, sind nicht verdienbare 'Geschenke' (so Grundbedeutung) aus Gottes Gnade (= charis): Kein 'Geistesredner' (Pneumatiker) kann sich etwas auf seine wunderhaften 'Geisteswirkungen' (Pneumatika) hier vor allem Sprachengebete) einbilden und sich hochmütig von den 'Durchschnittsgläubigen' absetzen".

Die grondslag van die charismata is daarin geleë dat dit die Gees is wat mense die genade van Jesus Christus se heilswerk deelagtig maak; en so moet die gemeente as charismaties verstaan word. Daarom skenk die Gees ook charismata - genadegawes - in die gemeente as charismatiese gemeenskap om tot opbou van hierdie gemeenskap te dien. Die charismata kom dus nie uit die gemeente op nie, maar word deur die Gees in die gemeente gegee, gewerk, bemiddel. En omdat die charisma op die ander gerig is, word dit eers waarlik charisma wanneer dit tot nut van die ander tot funksie kom. Die gawes is in die struktuur van die gemeente gegee en het alleen in hierdie verband en in hierdie realisasie sin, betekenis en "bestaansreg". Hasenhüttl⁷⁰⁾ sê dan ook: "Die charismen sind die Struktur der Kirche, und die Gemeinde ist der 'Ort der Charismen'". Die gemeente is daarom nie slegs objek van die genadegawes nie, maar tegelyk subjek omdat die lewe van die gemeente nie alleen daardeur begrond (gevestig) word nie, maar tegelyk nuut voltrek word, d.w.s. dat die opbou en groei daarin begrepe is.

Arnold Bittlinger⁷¹⁾ sê ook dat hy wat 'n charisma uitoefen, as 'n lid van die liggaam van Christus handel. Christus is tans in die wêreld teenwoordig in die gestalte van sy gemeente en Hy werk tans op geen ander wyse as deur die lede van sy liggaam nie. Alle lede van die liggaam van Christus is dus gelykwaardig en gelykberegtig. Die charismatiese handeling van die lede geskied op drievoudige wyse: (1) In die afhanklikheid van Christus.⁷²⁾ (2) Volgens die maat van die geloof,⁷³⁾ en (3) as verwerkliging van die liefde.⁷⁴⁾ Net so wys Edmund Schlink⁷⁵⁾ ook daarop dat die charismata werkinge van die krag van Christus is. "Immer ist sie die Erscheinung der eine Charis Jesu Cristi". Vanuit die werklikheid dat die gemeente liggaam van Christus is, moet die belangrike gevolgtrekking gemaak word dat die charismata dus in Hóm hulle grond en oorsprong het en van Hóm afgelei is. In hierdie verband verklaar Eduard Schweizer⁷⁶⁾ dat daar haas geen diensaanduiding in die gemeente is wat nie op Jesus Christus aangewend was nie. Hy is Kneg,⁷⁷⁾ Diaken,⁷⁸⁾ Apostel,⁷⁹⁾ Leraar,⁸⁰⁾ Biskop en Herder.⁸¹⁾ Hy is enigste Draer van hierdie diens.⁸²⁾ So is daar in die gemeente eintlik net een enkele Outoriteit, dit is Jesus Self, respektiewelik van God of van die Heilige Gees; net Christokrasie in die gemeente. Hierdie dienende Christus verleen deur die Heilige Gees sy dienste aan die gemeente, wat sy liggaam is, in die vorm van die charismata.

Dit bring ons meteens by die feitelike dat die charismata nie die handeling, gebeure of uitinge van die gemeente in vervoering, ver-rukking of ekstase is nie, ook nie die individualistiese ekstatiese belewinger wille van belewinger as sodanig nie. Charismata beteken ook nie die buitengewone, die wonderbare nie. Walter Hollenweger⁸³⁾ stel dit baie duidelik nl. "An mehreren Stellen bezeichnet Charisma das Ganze der geschenkten Heilsgabe. An anderen Stellen jedoch kann Charisma konkrete Einzelgaben bezeichnen, wie Diakonie, Lehren, Trösten und Ermahnen, Teilenkönnen, Kybernese (Gabe der Leitung), Barmherzigkeit ausüben, Prophetie (Rom. 12:6 ff.) usw." Teen hierdie agtergrond sê hy dan verder dat vir die apostel Paulus charis=ma nie vir die betekenis van die buitengewone, bonatuurlike, wonder=bare of ook net as die spontane gebruik word nie. Weliswaar vermeld hy onder die charismata fenomene soos die spreek-in-tale, die profe=sie, die gesondmaking, wat die Korinthiërs as bonatuurlike wonder=gawes besonder hoog aangeslaan het. Maar hy beperk die begrip

charismata nie op hierdie verskynsels nie. Onderrig en diens, ge=huud of ongehuud wees, kan net so goed as charismata aangedui word.

Arthur Stephan⁸⁴⁾ sê ook "Die Charismen dürfen nicht als ekstatische Erscheinungen gewertet werden; sie gehören vielmehr wesensmässig zur Christusliebe und haben diakonischen Charakter". Wilhelm Hahn⁸⁵⁾ stel dit pragtig en duidelik wanneer hy sê dat nie die entoesiastiese nie maar die eskatologiese aan die charismata beslissend is. Dit is tekens van die deurbreek van die Ryk van God met sy gawes van die Gees en van die liefde. Hulle kondig as sodanig die Ryk van Christus aan en wys bo hulleself en hul draer uit. Hulle betuig die deurbrekende teenwoordigheid van die heil. Die charismata is daarom gawe en opdrag van die liefde van Christus vir die gemeente. So gesien, is nie meer die buitengewone die konstituerende vir die charismata nie, maar dit: dat dit uitdrukking van die oorstromende liefdesgees van Christus is, waardeur Hy die gemeente en sy lede dien.

Met betrekking tot die vraag of die charismata alleen besondere vaar=dighede is wat aan die kind van God meegedeel word en of daar ook sprake is van natuurlike aanleg wat dan as soort van aangebore talent funksioneer, moet ons konkludeer dat met die wedergeboorte en die ontvang (inwoning) van die Heilige Gees, Hy ook natuurlike aanleg en talent in sy besit neem en dit stempel en vorm tot besondere bekwaaamheid om in die koninkryk van God te dien. Georg Eichholz⁸⁶⁾ wys daarop dat God die mens met al sy moontlikhede in sy besit neem (deur die werking van die Gees), en met sy hele bestaan in sy diens stel. Arnold Bittlinger⁸⁷⁾ stel dit helder en suiwer: "Paulus kennt keinen Unterscheid zwischen natürlichen und übernatürlichen Gaben. Bei ihm ist die Kassenverwaltung genauso ein Charisma wie das Sprachenrede und die Diakonie genauso ein Charisma wie die Dämonenaustreibung ... Ein 'Charismatiker' ist ein Mensch, der durch die Wirkung des Heiligen Geistes zu seiner natürlichen Begabung befreit wird und sie zum Aufbau der Gemeinde in Dienst stellt. Alle Charismen sind Funktionen des Leibes Christi". Deur die genade=werking van die Gees in die lewe van die mens, word daardie mens met sy hele persoonlikheid in diens van Christus en die koninkryk van God gestel, hoewel elke lid van die gemeente kragtens die inwoning van die Gees ook 'n besondere gawe of gawes ontvang om die roeping van God in die gemeente te kan dien.

Op grond van die inwoning van die Gees, moet ons dus konkludeer dat alle pneumatici ook charismatici is, omdat die Here nie alleen die mens lewend maak ter wille van die lewe nie, maar wel lewend maak met die doel om as lid in die liggaam van Christus 'n bepaalde funksie, 'n handeling, 'n werksaamheid te dien. Net soos wat daar geen lid in die liggaam is wat nie daarin gegee is sonder 'n doel-funksie nie, (hierop dui veral 1 Kor. 12), so is dit ook met die lede van die liggaam van Christus. Walter Lohrmann⁸⁸⁾ sê dat almal wat Jesus as hul Here aanroep, "mense van die Gees" is, en dus charismatiker. En almal is deur die Gees - en wel onderskeidelik, hoewel gelykwaardig - begaafd. Alle pneumatikers is charismatikers. Dan sê hy: "Das Paulinische Denken lässt keinen Raum für eine Trennung der Glaubenden in Charismatiker und Nicht charismatiker. 1 Kor 12 und 13 macht dies sehr deutlich". A.C. Barnard⁸⁹⁾ stem ook daarin ooreen wanneer hy verklaar dat "geen gelowiges mag sê dat hy geen gawe ontvang het nie. Elkeen ontvang ten minste een gawe. Dit is omdat elke gelowige deel aan die Gees verkry en dat die Gees in hom woon". Wilhelm Hahn⁹⁰⁾ verskil hiervan en sê: "Charismen sind durch den Heiligen Geist gewirkte endzeitliche Gnadengaben, die nicht jedem Christen gegeben sind sondern eine Besonderheit darstellen, die einzelnen zuteil wird. Sie vermitteln dem Träger auf einem bestimmten Gebiet besondere Kräfte und Vollmacht. Natürlich haben alle Glaubenden das Grundcharisma des Geistes, das sich in Glaube, Liebe und Hoffnung auffächert. Aber darüber hinaus gibt es 'Spezialcharismen'".

Ons kan natuurlik nie saamstem met Wilhelm Hahn se opvatting nie, op grond van die voorstelling van die gemeente van Christus as 'n liggaam waarvan alle lede 'n bepaalde funksie in die geheel-samehang van die liggaam vervul volgens 1 Kor. 12. Uit Romeine 12 leer ons ook dat die lede almal wel 'n funksie het hoewel dit onderling verskil: "Ons het baie lede in een liggaam, en die lede het nie almal dieselfde funksie nie. Net so is ons, al is ons baie, in Christus een liggaam, en elkeen afsonderlik lede van mekaar. Ons het genade=gawes wat van mekaar verskil volgens die genade wat God aan elkeen van ons gegee het."⁹¹⁾ W.D. Jonker⁹²⁾ verklaar hieromtrent: "Elke gemeentelid het 'n eie rol om in die gemeentelike lewe te speel in ooreenstemming met die besondere genade wat aan hom gegee is".

Met betrekking tot die vraag of ons in die Nuwe Testament 'n vasgelegde en afgegrensde charisma-katalogus het, is dit duidelik dat dit nie die geval is nie, maar dat dit wel 'n ope katalogus is, en dat die Heilige Gees wat Skepper-Gees is, magtig is om aan die ekklesia deur die lewe heen en in onderskeie situasies in dieselfde tyd gawes uit te deel soos Hy wil.⁹³⁾ Arthur Stephan⁹⁴⁾ sê: Wanneer ons die charisma-katalogus van Rom. 12 en 1 Kor. 12 en Ef. 4 met mekaar vergelyk, stel mens vas dat hulle hulle van mekaar onderskei. Daaruit sien ons dat die Genadegawes nie vir alle tye vasgelê is nie. Die katalogus is oop. Hulle wys oor hulself heen op ander gawes, wat in die vroeë tyd van die kerk nog nie bekend of ook tot diens van die gemeente in hulle omgewing nog nie noodwendig was nie. Aangesien die wêreld verander het, het ons in 'n situasie-betrokke gemeente=arbeid tans nuwe aanvullende gawes nodig om die opdrag van die kerk in ons dag doeltreffend en werkzaam te kan uitvoer. "Gottes Geist ist ein Schöpferischer Geist, der in den jeweiligen Phasen der Geschichte seiner Kirche neue Gaben schenkt, mit denen sie auf die Nöte, Erwartungen und Herausforderungen der Menschen antworten kann".

Uit die feit dat ons in die gemeentes van Rome en Korinthe met charismata te doen het wat in die onderskeie gemeentes verskil, kan ons die baie belangrike gevolgtrekking maak dat die gawes situatief bepaald is. Dit wil sê dat die aard van die gawes wat aan die gemeente geskenk word, gerig is op die situasie waarin die gemeente bestaan en wat aanpas by die toerusting wat daardie bepaalde gemeente benodig om die roeping van Christus - die Hoof - in daardie betrokke situasie uit te voer en in daardie besondere tydsgewrig. Dit word ook bevestig deur o.a. Otto Knoch.⁹⁵⁾ Vanselfsprekend sal sekere gawes deur die eeue heen dieselfde bly omdat dit uiteraard vir die basiese behoeftes van die opbou van die gemeente altyd nodig is, soos byvoorbeeld onderrig, (didaskōn); bemoediging, (parakalōn); leiding gee, (prohistamenos), ens. Die gawes is dus meestal op die situasie gerig waarin die gemeente sy taak moet verrig, en daarom sal dieselfde gawes nie noodwendig op dieselfde tyd in alle gemeentes voorkom nie. Gevolglik moet daar in die gemeente altyd die openheid wees en die ruimte gelaat word vir die vrye onbelenmerde werking van die Gees om mee te deel soos Hy wil en mag die strukture van die gemeente nooit versterkte strukture wees wat hierdie werking van die

Gees verhinder nie. Dit is waar dat ons belemmeringe in die weg van die Gees kan plaas en dan is ons oorsaak daarvan dat Hy nie sy teenwoordigheid in ons lewens tot stralende ontplooiing laat kom nie, en sy gawes nie tevoorskyn tree in die gemeente nie. So beklemtoon J.H. Bavinck⁹⁶⁾ ook hierdie besondere waarheid.

Wanneer ons nou let op die aard van die onderskeie gawes wat in die Nuwe Testament vermeld word, kan ons dit wel op 'n bepaalde wyse groepeer, hoewel daar ook verskil van siening hieromtrent bestaan. Siegfried Grossmann⁹⁷⁾ gee 'n goed uitgewerkte skema en groepering soos volg: Eers neem hy die algemene genadegeskenk van God waar= onder die ewige lewe, ontmoeting (na aanleiding van Rom. 1:11 en 12), gehuud en onghuud wees. Daarna kom hy dan by die spesiale charismata wat hy dan soos volg indeel:

(1) Charismata van die woord: profesie, openbaring, sielsorg, woord van wysheid, woord van kennis, onderrig, glossolalie, uitleg van tale, sing in die Gees, profetiese leiding.

(2) Charismata van handeling: diakonia, mededeling van besit, barmhartigheid, geloof, kragwerkinge, genesing, martelaarskap, diakoniese leiding (Rom. 12:8 - prohistēmi).

(3) Charismata van toetsing: Onderskeiding van die geeste.

Arthur Stephan⁹⁸⁾ doen dit weer heel anders, en wel in hooftrekke soos volg: Godsdienstige gawes;⁹⁹⁾ gawes van sielsorg; gawes van leiding; gawes van praktiese hulp; gawe van die geloof. Met betrekking tot die gawes vir ons tyd benodig, noem hy dan die volgende: Gawes van ontleding; gawes van bestuur; gawe van kontak; gawe van gesprek en kommunikasie-werkende gawes. Edmund Schlink¹⁰⁰⁾ sê dat in alle charisma-tafels 'n bepaalde rangordening van die gawes na vore tree. Die spesifieke kerugmatiese Geestesgawes staan voorop, bv. 1 Kor. 12:8, 28; Rom 12; Ef. 4:11. In die eerste plek word dan in die ordening van die charismata 1 Kor. 12:28 en Ef. 4, die apostel genoem. Maar dan sê hy: "Schon von hier aus wird deutlich, dass eine scharfe Abgrenzung zwischen den Charismen nicht immer durchführbar ist. Ein Prophet kann zugleich Lehrer sein".

Otto Knoch¹⁰¹⁾ deel dit eenvoudig in na aanleiding van die uitspraak in 1 Kor. 12:4-6, nl. "Daar is 'n verskeidenheid van genadegawes (charismatōn), maar dit is dieselfde God wat alles in almal tot stand bring". Hy onderskei dan eintlik drie groepe, nl. Charismata, Bedieninge en Kragwerkinge.

Hoe ons ookal die charismata probeer indeel, bly een waarheid altyd vasstaan, nl. dat die gawes wat die Gees in die lewe van die gemeente werk buitengewoon van aard is, sowel as bestaande begaafdhede wat omgebou - geheilig - word tot 'n besondere diens-werking in die koninkryk van God. Ons moet die groot waarheid aanvaar, nl. dat God die mens by die wedergeboorte waar die Gees by hom woning maak, daardie mens met al sy moontlikhede in besit neem, sodat sy hele bestaan onder die heerskappy van die Gees kom. Gevolglik kom ook alle natuurlike en aangebore begaafdhede in diens van die koningskap van Christus. Daarbenewens deel die Gees egter ook gawes (besondere bekwaamhede) mee, wat nie noodwendig voor hierdie lewensvernuwing aanwesig was nie. Want die Gees deel ook die besondere (of buitengewone) gawes mee wat juis dien as tekens van die deurbraak van die Ryk van God in die eskatologiese heilstyd. En dit kom in die ge-meente as sodanig tot openbaring, maar ook in die lewe van die enkeling as lid van die nuwe mensheid, en verkondig dus die deurbrekende teenwoordigheid van die heil en van die koninkryk van God - groepsgewys en individueel. As elke gelowige wel ook charismatiker is, maar daardie gawe kom nie na vore nie, moet dit dus ontdek en na vore geroep word op een of ander wyse. So kan dit byvoorbeeld gebeur wanneer bepaalde behoeftes wat die gemeente van Christus geroep word om te bedien, aan die gemeente gestel word, daartoe lei dat sodanige gawes as't ware opgeroep word en tot ontluiking kom. Of die gawes op 'n bepaalde wyse gegroepeer kan word, is daar nie eenstem-migheid nie, en kan dit wel tereg volgens 'n verskeidenheid van groeperinge geskied, ahangende van welke hoof-begrippe mens uitgaan. So kan mens indeel volgens die hoof-begrippe: Charismata van die woord; van handeling (doen) en van toetsing (op die proef stel), soos Siegfried Grossmann byvoorbeeld doen.¹⁰²⁾ Jürgen Moltmann¹⁰³⁾ noem weer die volgende wanneer hy praat oor die charismata wat dien tot opbou van die gemeente van die eindtyd: "kerygmatische Kräfte, zu denen Apostel, Propheten, Evangelisten,

Lehrer und Tröster bzw. Mahner gehören. Es gehören zu ihnen aber auch Inspirationen und Ekstasen. Er nennt weiter diakonische Kräfte, welche männliche und weibliche Diakone, Almosengeber und Krankenpfleger ergreifen. Dazu gehören aber auch wunderbare Heilungen und Dämonenaustreibungen. Er nennt endlich die kybernetischen Kräfte, wenn er von den Vorstehern der Versammlungen, den Ältesten und Aufsehern (Episkopen) spricht. Es gehört aber die apostolischen Leidenserfahrungen dazu. Nicht nur Aktionen, sondern auch Leiden wirken charismatisch". Die charismata kan wel tot 'n mate onder bepaalde hoofde ingedeel word, maar 'n afgrensing van die gawes, nl. dat daar by een enkele lid van 'n gemeente byvoorbeeld slegs die kerygmatische of die charismata van die woord kan voorkom, is illegitiem. Dieselfde persoon kan byvoorbeeld die gawe van lering (woord-gawe) - sowel as dié van genesing - (gawe van handeling) besit, ens.

Wat die vraag aangaande 'n geslote of afgegrensde katalogus aan betref, kan ons dit nie aanvaar nie. Die charismata wat in die Nuwe Testament vermeld word, is nie die totale verskeidenheid wat die Heilige Gees in die ekklesia werk nie en dus nie al moontlikhede wat bestaan nie. Die Gees deel uit soos Hy wil omdat die charismata diens aan die behoefte, nood of verwagtinge van die mens in die tyd en situasie van die hede is. Die belangrike is dat die gawes dus situatief bepaald is en gevolglik rus die Gees die gemeente toe met daardie gawes wat aktueel vir die besondere periode en omstandighede is. Daarom kan die katalogus nie geslote wees of beperk word tot die wat in die Nuwe Testament vermeld word en tog ook nie bedoel is om die volledige lys van daardie tyd te wees nie.

2.2.1 Die begrip: Charisma(ta)

Die begrip Charisma(ta) kom in die Nuwe Testament hoofsaaklik by die apostel Paulus¹⁰⁴⁾ voor en slegs een enkele keer by een van die ander outeurs te wete Petrus.¹⁰⁵⁾ Omtrent die betekenis van die begrip sê byvoorbeeld Siegfried Grossmann¹⁰⁶⁾ dat dit klaarblyklik wisselende betekenis het, en word oral waar dit gebruik word, slegs gedeeltelik in betekenis ontvou. Dan konkludeer hy egter: "Charisma wird am genauesten als Gnadegabe oder Geschenk der Gnade übersetzt, denn es

ist von charizomai (schenken) abgeleitet und mit dem Wort charis (=Gnade) verwandelt, allerdings auch mit chara (=Freude). Somit könnte man das Charisma als ein Geschenk oder eine Begabung ansehen, die Freude und Erstaunen auslöst. ... Das Charisma löst Überraschung aus, nicht in Richtung von Angst und Überrumpelung, sondern in Richtung von Können und Freude. Der Ursprung des Charismas ist die Gnade Gottes, der unmittelbare Urheber ist der Heilige Geist". Hy maak dan verder die baie belangrike stelling, nl. dat die apostel Paulus self die charismata in 1 Kor. 12 daardeur beskrywe dat hy dit so te sê van drie kante betrag. Vervolgens noem hy hulle Charismata (=Genadegawes) en dui daarmee hul oorsrong aan. Dan noem hy hulle Diakonai (=Dienste) en kenteken daarmee hulle doel. Ten slotte noem hy hulle Energēmata (=Werkinge) en maak daarmee duidelik, dat hulle opdrag daarin bestaan om werkinge van die krag van God te wees. Die charisma, sê hy, kan alleen dan tot opbou in werking gestel word wanneer dit aldie hierdie eienskappe besit.

Hasenhüttl¹⁰⁷⁾ vat dit na 'n breedvoerige bespreking in 'n baie kort definisie saam: "Charisma ist die durch das Heilsereignis geschenkte, (zeit und Ewigkeit umspannende) je konkrete Berufung, die in der Gemeinde verwirklicht wird, sie konstituiert und dauerend aufbaut und dem Mitmenschen in Liebe dient". Hans Küng¹⁰⁸⁾ stel dit so: "Charisma in seinem umfassendsten Sinn ist der an den Einzelnen ergehende Ruf Gottes zu einem bestimmten Dienst in der Gemeinde, der zugleich zu diesem Dienst befähigt. Wir haben gesehen, wie Charisma, Berufung, Dienst miteinander zusammenhängen und terminologisch zum Teil ineinander übergehen; 1 Kor 12,4-6 wechseln die 'Charismen' mit den 'Diensten', Röm 11,29 und 1 Kor 7,7.17 mit der 'Berufung'. Voraussetzung für die 'Dienste' sind die 'Charismen', ist die 'Berufung'".

Hier moet ook die begrip pneumatika ter sprake kom omdat die apostel Paulus 1 Kor. 12:1 begin, deur te sê: "Wat die gawes van die Gees betref (pneumatikōn), broers, wil ek hê dat julle ingelig moet wees". Daarna gebruik hy nie meer hierdie begrip nie, totdat hy eers weer in 14:1 sê: "Lê julle toe op die gawes van die Gees, (pneumatika)" en in 14:37) waar hy sê: "Iemand wat dink dat hy 'n profeet is of 'n ander gawe van die Gees (pneumatikos) besit ...". Behalwe hierdie

uitsonderinge, gebruik hy origens die begrip charismatōn (sien voetnoot 41). Darrel J. Doughty¹⁰⁹) se hieromtrent: "In fact it is highly probable that Paul has replaced the reference to pneumatika in the immediate context by the word charismata with critical intention. Paul's reference to the grace-character of salvation is intended to interpret and qualify the Corinthian understanding of the Spirit; charis is Paul's christological criterion for the evaluation of the pneumatika". Hy sê verder dat die weg waarlangs die heilsgewere vir die mens van geloof werklikheid word deur die werk van die Gees in die christelike gemeente is. Die "gawes van die Gees" (pneumatika) word ook deur Paulus verstaan as "gawes van genade" (charismata); hierdie opvatting bepaal sy interpretasie van die christen se bestaan "in die Gees van God" met verwysing na die oikodomē van die een liggaam.

Josef Hainz¹¹⁰) sê waar die apostel Paulus van Geestesgawes gaan praat, benut hy die begrip charismata waarvan die voortbrengende begrip "charis" een van die wesentlike, deur die Gees (Pneuma) bemiddelde heilsgawes daarstel. Hy sê dan verklaar dit ook die oorsag van pneumatikōn - Geestesgawes, na charismatōn.¹¹¹) Die gawes van die enkele gelowige is deur die Gees bemiddel maar nie veroorsaakte heilsgawes van die goddelike charis nie. Subjek vir charis soos vir pneuma is God en Christus. Van Stempvoort¹¹²) sê dat die oorkoepelende begrip in 1 Kor. 12 pneumatika (vers 1) is en onderverdeel is in: charismata, diakonia en energēmata (vers 4-6), waarin dan 'n ryke opsomming volg. Dan sê hy dat mens egter uit 12:31 weer geneig sou wees om te konkludeer dat charismata eweneens 'n oorkoepelende begrip is. In Rom. 12 is die oorkoepelende begrip egter dōmata (vers 8), waarna 'n kort opsomming volg; hierdie gawes kom voort uit die charis, wat gegee word na die mate van die gawe van Christus (vers 7).

Dit blyk dus dat die apostel Paulus die begrip charisma(ta) in Korinthe gebruik met die doel om die Korinthiërs, wat so sterk op die eie "gawes" as buitengewone verskynsels geroem het, juis deur die gebruik van dié spesifieke begrip onder die indruk wou bring dat dit nie mens-veroorsaakte-werkinge is nie, maar geskenke kragtens die genade wat deur die Gees verleen word. Vandaar die herhalinge:

"Dit is dieselfde Gees wat dit gee:¹¹³⁾ "Dit is dieselfde Here wat die opdrag gee".¹¹⁴⁾ Dit is dieselfde God wat alles in almal tot stand bring",¹¹⁵⁾ "deur die Gees die gawe gegee om ..." en "'n woord van kennis deur dieselfde Gees,"¹¹⁶⁾ en weer in vers 9 twee keer; en dan: "Maar al hierdie dinge is die werk van een en dieselfde Gees, wat aan elkeen afsonderlik 'n gawe uitdeel soos Hy wil".¹¹⁷⁾

Ons kan dus saamvat deur te sê dat die charismata geskenke, van genade is, begaafdhede, waarvan die genade (charis) die oorsprong is terwyl die Gees dit bemiddel soos Hy wil. Die doel daarmee is die diakonia - in besonder die opbou van die gemeente - dit is die opening van die werking van die krag van God en sy teenwoordigheid, wat tegelyk elke lid van die gemeente as nuwe skepping, toerus en bekwaam vir die diens van God. Die charismata is funksioneel van aard en word in die gemeente gegee en gewerk deur heel die geskiedenis heen ooreenkomstig die behoefte van die situasie en die tyd waarin die gemeente bestaan.

2.2.2 Die Bybelse fundering van die charismata

Die charismata vind alleen fundering in Jesus Christus wat die heil bewerk het, en mense vanuit die verval en heerskappy onder satan verlos en onder die heerskappy en koningskap van die Here stel. Eers dan, en allêen wanneer die mens van die vernedering en slawerny van die sondeval gered is, kan hy weer diensbaar word aan God en kan sy gawes weer in die mens gestalte vind. Die charismata is dus gefundeer in die reddende genade (charis) van God wat in Christus Jesus aan die mense verskyn het.¹¹⁸⁾ So verklaar Josef Hainz¹¹⁹⁾ "Immer ist charisma Gabe der göttlichen charis". Nadat Christus die verlossing volbring en die versoening tot stand gebring het, het Hy opgevaar na die hemel, en as die verhoogde en verheerlikte Verlosser sy gawes aan die mense uitgedeel: "Aan elkeen van ons is 'n genadegawe (charis) gegee volgens die mate waarin Christus die gawes (dōreas) uitgedeel het. Daarom sê die Skrif: 'Toe Hy na die hoogte opgevaar het, het Hy krygsgevangenes saamgeneem en gawes (dōmata) aan die mense uitgedeel'".¹²⁰⁾ Die begrip charis (genadegawe) dui -

soos reeds aangetoon - daarop dat dit iets is wat onverdiend en sonder dat iemand daarvoor kwalifiseer aan hom gegee word deur Jesus Christus en beklemtoon dus die genade (gawe). Dōmata (geskenk) dui ook daarop dat dit 'n toegif is wat nie verwerf (kan) word, of as gevolg van een of ander prestasie verkry kan word nie. Die werkwoord edōthe - gegee - en deur Christus uitgedeel - (kata to metron tou Christou), verklaar ook duidelik dat die ontvanger hierin passief is, en hierdie gawes dus nie deur menslike aktiwiteit verkry of opgewek of bewerk kan word nie. Dit is Christus Jesus wat dit uitdeel, Hy is die bron en oorsprong daarvan omdat Hy die Middelaar is wat die verlossing en die nuwe lewe moontlik gemaak het, en daarom hierdie nuwe toerusting en bekwaamaking van die mens daarstel. Dit alles doen Hy deur die Heilige Gees. Want juis (en alleen) as gevolg van die Middelaarswerk van versoening, vernuwing en heiliging wat Hy volbring het, word die koms van die Heilige Gees moontlik gemaak. Hy kom om die heilswerk van Christus in die lewens van mense te aktualiseer omdat Hy die groot Administrateur van die heil en verlossing is. Dit het Jesus immers belowe voor sy kruisiging en hemelvaart": "Wanneer Hy kom, die Gees van die waarheid, sal Hy julle in die hele waarheid lei. Wat Hy sal sê, sal nie van Homself kom nie: Hy sal net sê wat Hy hoor, en Hy sal die dinge wat gaan kom, aan julle verkondig. Hy sal My verheerlik, want wat Hy van My ontvang, sal Hy aan julle verkondig",¹²¹⁾ en dan weer: "Maar julle sal krag ontvang wanneer die Heilige Gees oor julle kom, en julle sal my getuies wees ..."¹²²⁾ Dit is dus eers wanneer die Heilige Gees in die lewe van 'n mens "woning gemaak" het, dat die moontlikheid - die potensiaal - van die charismata gegee is.

Ons moet egter soos volg konkludeer: Die eerste charisma - genade=gawe - wat die Gees meedeel, is die sekerheid aangaande die heil en verlossing in Jesus Christus. Ons lees bv. "maar met die genade=gawe, (to charisma), is dit anders as met die oortreding. Deur die oortreding van die een mens het baie gesterf, maar die genade (hē charis) van God en die gawe (dōrea) wat deur die genade (chariti) van die een Mens, Jesus Christus, gekom het, is veel oorfloediger aan baie geskenk".¹²³⁾ Hierdie genade - charisma - dui op die heil in Christus. In Rom. 6:23 lees ons weer: "Die loon wat die sonde gee, is die dood; die genadegawe (charisma) wat God gee, is die ewige

lewe in Christus Jesus onse Here". En in Rom. 8:15 en 16 lees ons met verwysing tot hierdie sekerheid dat die Heilige Gees hierin die besondere oortuiging bring: "... julle het die Gees ontvang wat julle tot kinders van God maak en wat ons tot God laat roep: 'Abba!' Dit beteken 'Vader'. Hierdie Gees getuig saam met ons gees dat ons kinders van God is". Die Gees stel dus die mens in die genade (charisma) van die sekerheid van die heil in Christus en dan deel Hy op grond daarvan, en aan die mens wat in hierdie nuwe werklikheid gestel is, die verdere charisma mee, nl. die besondere toerusting vir die diens in die gemeente en in die koninkryk van God. Hierdie beklemtoning vind ons o.a. by Siegfried Grossmann e.a.¹²⁴⁾

Arnold Bittlinger¹²⁵⁾ stel hierdie waarheid baie helder en duidelik: Hy sê volgens hulle oorsprong is die Geestesgawes "Charismata", en dit beteken "Konkretion der göttlichen Gnade. Die Charis Gottes ist die Ursprung eines jeden Charismas. Charisma heisst wörtlich 'Geschenk' (in der griechischen Umgangssprache z.B. 'Geburtstags-geschenk'. Der erhöhte Christus hat seiner Gemeinde Geschenke gegeben: 'Er ist aufgefahren in die Höhe, er hat Gefangene weggeführt und hat den Menschen Gaben gegeben'. (Eph. 4,8)".

God-drie-enig se gawe van heil en genade in Christus Jesus is dus die oorsprong van die charismata. Dit verklaar meteen ook aan ons die tydstip - die moment - waarop die charismata ontvang word. Dit wil egter nie sê dat die besondere gawe aan 'n besondere lid van die gemeente sondermeer onmiddellik na vore tree en tot openbaring kom nie. Met die wedergeboorte wat die Gees bewerk,¹²⁶⁾ is die potensiaal vir die gawe(s) aanwesig, maar dit kan eers later tot openbaring kom wanneer die Gees 'n bepaalde persoon in 'n bepaalde situasie vir 'n spesifieke doel wil gebruik. Daarom kan die apostel Paulus aan die gemeente in Korinthe sê: "Lê julle toe op die beste genadegawes"¹²⁷⁾ en: "Lê julle toe op die gawes van die Gees, maar veral daarop om te profeteer".¹²⁸⁾ Wanneer die gemeentelid hulle beywer en toelê op bepaalde gawes, mag die Gees dit na vore bring. Hoe sal iemand byvoorbeeld weet of die Gees deur hom die gawe van genesing wil werk, as hy nooit vir die siekes bid nie? Die apostel sê ook aan Timotheus die volgende: "Moenie die genadegawes wat jy het, verwaarloos nie. ... Lê jou op hierdie dinge toe, leef daarin, sodat almal

jou vordering kan sien".¹²⁹⁾ En dan sê hy weer: "Om hierdie rede herinner ek jou daaraan dat jy die genadegawe wat God jou gegee het toe ek jou die hande opgelê het, soos 'n vuur weer moet aanblaas".¹³⁰⁾ Die gawe wat die Gees verleen het met die wedergeboorte, kan dus sluimerend wees, daarom moet daarop toegespits word, sodat die Gees dit wat Hy meegedeel het tot openbaring kan laat kom.

Aangaande die ontvangs en na vore tree van die charismata sê Edmund Schlink¹³¹⁾ die volgende: "Zur Taufe und zum Herrnmahl kann man hinzutreten, aber welche konkrete Geistesgabe der einzelne empfängt, steht in der Freiheit des Geistes selbst. Er wird kein bestimmter Weg genannt, um zu den einzelnen Geistesgaben zu kommen. Man wird hier die verschiedensten Möglichkeiten offenlassen müssen: Charismen können zuteil werden schon bei der Annahme des Evangeliums im Glauben oder durch die Taufe oder durch Handauflegung im Zusammenhang mit der Taufe oder durch späteres Hören des Evangeliums und im Empfang des Herrnmahls, aber auch abseits von besonderen Handlungen auf Bitten und Flehen hin, auch treten Geistesgaben spontan hervor angesichts auf gebrochener Nöte und Bedürfnisse der Gemeinde, deren sich Gott durch Geistesgaben erbarmt. Der Glaubende soll um den Empfang von Geistesgaben beten, und zwar gerade um den Empfang der wichtigsten. (Vgl. 1 Kor. 12,31 und 14,1)".

Arnold Bittlinger¹³²⁾ sê dat die charisma nooit verdien of bewerk kan word nie, maar dat dit altyd net deur die een ontvang word wat in sy hulpeloosheid voor God staan en Gods genade in vertroue aangryp.

Hier moet ons ook rekenskap gee aangaande die duur van die charismata. Was die gawes - of ten minste bepaalde gawes - slegs gegee vir 'n bepaalde tyd, soos byvoorbeeld slegs vir die periode voordat die Skrifte van die Nuwe Testament tot stand gekom het? Was dit slegs deur die Here God gegee om in die vroeë fase van die geskiedenis en ontstaan van die Christendom te dien as bevestiging van die Evangelie? Hier moet ons wel in besonder onderskei tussen die wondere wat God gewerk het deur die apostels in besonder en die charismata waarvan sommige ook 'n buitengewone, d.w.s. 'n wonder-karakter dra.

Volgens die Markus-Evangelie het Christus die volgende aan die

dissipels belowe wat sal gebeur en wat Hy deur hulle in besonder sal werk nā sy hemelvaart: "Die volgende wondertekens sal voorkom by die wat glo: in my Naam sal hulle duiwels uitdrywe; in nuwe tale sal hulle praat; met hulle hande slange optel, en as hulle iets drink wat dodelik giftig is, sal dit hulle geen kwaad doen nie; hulle sal siekes die hande oplê, en die sal gesond word".¹³³⁾

Met verwysing na die direkte vervulling van hierdie beloftes van Jesus vind ons die volgende: "Die apostels het baie wonders en tekens gedoen, en dit het almal met diep ontsag vervul".¹³⁴⁾ Met betrekking tot die duiwel-uitdrywing, vind ons dit in die volgende uitsprake: Hand. 5:16; 8:7; 16:18; 19:12, en met verwysing na die spreek in ander tale (glōssais kainais) vind ons dit in Hand 2:4 (heterais glōssais). Met verwysing na die opneem van slange vind ons die volgende: Hand. 28:3-5. Met betrekking tot die handoplegging en genesing van siekes vind ons dit in Hand. 5:15 en 16; 28:8 en 9:12 en 17.

Wanneer ons hierdie wonderwerkinge vergelyk met die lyste van charismata later in die Nuwe Testamentiese tyd, vind ons dat sommige van diē uit Markus 16:17-18 wel hier ook voorkom, maar nie almal nie. Dus het sommige van hierdie wonderinge wat Jesus beloof het, wel voortgang gevind in die vorm van charismata. Hoewel die duiweluitdrywing en die drink van dodelike gif nie in die lyste van die Nuwe Testamentiese charismata voorkom nie, mag dit wel - wanneer dit die Gees behaag - as "werkinge van kragte",¹³⁵⁾ voorkom. Wat egter belangrik is, is dat volgens Markus, Jesus hierdie genoemde gebeure "wondertekens" noem, terwyl dieselfde tekens deur die apostel Paulus as "charismata" beskrywe word. Dit bly egter nog 'n teken van die besondere werking van God, die Gees, in die gemeente en deur die wat glo. Of hierdie besondere aksies nou al deur Jesus "wondertekens" en later deur die apostel Paulus in besonder "charismata" genoem word, die feit bly dat dit voortgang gevind het buite die kring van die apostels in die gemeente self. Daarom is die belangrike vraag: Was dit slegs bedoel vir die periode voor die vasstelling van die Nuwe Testament, of was dit bedoel vir die gemeentes van alle eeue?

Calvyn in sy kommentaar op Handeling (in besonder: Hand. 10 en 21)

aanvaar dat ten minste bepaalde gawes beslis verdwyn het. K. Dijk¹³⁶⁾ wat 'n voorbeeld van baie teoloë deur die eeue is, probeer in 'n lange betoog bewys dat die "charismata en buitengewone dienste", soos hy dit noem, beslis verdwyn het en dan noem hy nogal as rede dat die welstand van die gemeente nie hiervan afhanklik is nie. Hierdie soort argumentasie en Skrifverklaring is geheel onaanvaarbaar. Die feit dat die gawes tot opbou van die gemeente gegee is en dit bepaalde funksies is wat Christus as diens-aksies in die gemeente as sy liggaam gegee het tot opbou van die gemeente en met die oog op die vervulling van sy roeping in die wêreld, kan dit tog nie op 'n stadium verdwyn uit die bestaan van die ekklesia nie. Vandag word die voorgenoemde standpunt van Calvyn en Dijk bv. deur die oorgrote meerderheid van dié teoloë wat hulle toelê op die studie van die werk van die Gees en sy gawes nie meer aanvaar nie. Arnold Bittlinger¹³⁷⁾ sê byvoorbeeld: Die wedergebore Christen "het" die sigbaarwording van die Heilige Gees nogtans nooit as statiese besit nie, maar telkens weer as 'n nuwe dinamiese aangegryp-word. "Das griechische Wort *didōtai*, (1 Kor. 12:7-8 - verwysing van *my*), ('wird gegeben') bezeichnet als Präsensform den Dauerzustand, d.h. das Sichtbarwerden des Geistes wird nicht nur einmal gegeben, sondern immer wieder neu". Met verwysing na die uitspraak: "wanneer die volledige kom", en: "maar eendag sal ons alles sien soos dit werklik is",¹³⁸⁾ sê Siegfried Grossmann¹³⁹⁾ dat met die "volkomene" nooit die ontstaan van die Nuwe Testament bedoel is nie, want ons sien ook tans nieteenstaande die wonderbare geskenk van die Nuwe Testament nog niks van aangesig tot aangesig nie, maar ons is nog steeds by die uitleg en aanwending van die Woord van God op die Heilige Gees aangewese, ook op profesie en kennis - in die bewussyn dat dit stukwerk is. Vir die woord "volmaakte" - "volledige" staan in die Grieks die begrip "teleion", verwant met "telos" (einde), sodat ons eintlik moet vertaal: "maar wanneer die voleinding gekom het". Grossmann aanvaar nie dat enige gawe sedert die Nuwe Testament tot 'n einde gekom het nie.

L. Floor¹⁴⁰⁾ sê die volgende: "Daar kan nie met stelligheid uitgespreek word dat te alle tye dieselfde Geestesgawes in die kerk aanwesig moet wees nie, ook mag ons nooit sonder meer sê dat bepaalde charismata nooit weer in die kerk sal terugkeer nie. Wanneer dit die Here behaag om in 'n besondere tyd bepaalde gawes aan sy kerk te

gee dan sal die kerk dit dankbaar en gelowig moet aanvaar".

Arthur Stephan¹⁴¹⁾ sê kort en saaklik: "Die Gnadengaben sind Zeichen der Gegenwart des kommenden Herr. Sie hören auf mit der Wiederkunft Christi (1 Kor. 13,8 v.v.)".

'n Verdere aspek rakende die fundering van die charismata bestaan daarin dat dit as 'n verskeidenheid in die gemeente gegee word asook dat dit oor die gehele gemeente versprei is, soos Siegfried Grossmann¹⁴²⁾ dit stel: Elkeen het iets, geeneen het alles nie. Dan stel hy dié besonder belangrike waarheid op grond van 1 Kor. 12: "Wenn einer sein spezielles Charisma zum zentralen Charisma der Gemeinde macht, entsteht aus dem schönen, harmonischen, lebentüchtigen Organismus die Karikatur eines Körpers: 'Wenn die ganze Leib Auge wäre, wo bliebe das Gehör? Wenn er ganz Gehör wäre, wo bliebe der Geruch? Wenn aber alle ein Glied wären, wo bliebe der Leib?' (1 Kor. 12,17.19). Das bedeutet: Ohne die Verschiedenartigkeiten der Gaben ist die Gemeinde nicht lebensfähig, im Zusammenwirken der verschiedenen Gnadengaben liegt das Geheimnis ihrer Kraft". Dit is juis die uitnemende Skriftuurlike funderinge betreffende die charismata in die gemeente: Sonder die verskeidenheid van die genadegawes is die gemeente as liggaam van Christus nie lewensvatbaar nie, en kan die taak en roeping van die gemeente in die wêreld nie uitgevoer word ooreenkomstig die wil van God nie. Juis - en alleen - in die samewerking van die verskeidenheid van die genadegawes in die gemeente lê die geheimenis van haar krag. Wanneer ons dus die gemeentelêde uniform wil maak deur almal wat min of meer dieselfde gawes het, saam te groepeer, en diegene wat ander gawes het, verstoot of nie wil aanvaar nie, bedroef ons die Gees; word die Gees uitgeblas¹⁴³⁾ en ver-swak ons die gemeente in haar funksie en daadkragtige lewensopenbaring as liggaam van Christus. Tereg sê Ulrich Brockhaus¹⁴⁴⁾ ook: "Nicht Uniformität, sondern Vielfalt (diafora Rom. 12:6a)". In "Evangelischer Erwachsenen Katechismus,"¹⁴⁵⁾ word ook verklaar dat die een Heilige Gees die enkele Christene met 'n verskeidenheid van gawes toerus wat hulle wederkerig aanvul, sodat die gemeente op elke enkele lid aangewese is. En onder hierdie gawes vind mens geheel natuurlike, alledaagse vaardighede en buitengewone begaafdhede.

Wanneer almal sou strewende na dieselfde gawes, lei dit tot gelykvormigheid; terwyl die Heilige Gees dit juis sō bewerk dat in die verskeidenheid die eenheid en die gemeenskap bewerk en gekonstitueer word. Paul Toaspern¹⁴⁶⁾ wys op nog 'n belangrike beginsel in hierdie verband, nl. dat die verskeidenheid van charismata en dienste wat deur God op die lede van die gemeente verdeel word,¹⁴⁷⁾ sō verstaan moet word, dat daar geen charisma is wat elke christen, wat in die Gees lewe, moet besit nie en wat as't ware die erkenningsteken sou wees vir die lewe in die Gees nie; byvoorbeeld die spreek in tale. Jürgen Moltmann¹⁴⁸⁾ sê dat daar funksionele verskille in die gemeente bestaan ten opsigte van die charismata want daar ontstaan geen gelykvormigheid ten opsigte van die toerusting van die Gees in die gemeente in die sin van uniformiteit nie. "Die Kräfte des Geistes der Neuschöpfung sind ebenso pluriform wie die Schöpfung. Anders wäre ihre charismatische Belebung nicht möglich. In der Gemeinde herrscht darum Freiheit, Vielfalt und Brüderlichkeit. So könnte man als Grundsätze formulieren: Jedem das Seine! Alle füreinander! Gemeinsam der Welt das rettende Leben Christi bezeugen".

Hasenhüttl¹⁴⁹⁾ noem nog 'n wesensbelangrike waarheid in hierdie verband. Hy verklaar dat die gemeente haar grondstruktuur (wat charismaties gestruktureerd is) opgee, sou sy nie meer van die charismata lewe nie. Aanstelling of outoritatiewe vasstelling kan nie die charismatiese wesensstruktuur van die kerk aflos sodat die groot verskeidenheid van lede van die een Gees van Christus 'n uniforme massa word wat geregeer word nie. Charismatiese grondstruktuur van die gemeente beteken dat elkeen sy plek in die gemeente het wat hom deur die volmag van Christus geskenk is, en dat hierdie plek die oord is waarin hy kragtens sy charisma gestel word, en dat hy juis in hierdie oord die kerk mede-konstitueer.

Die Heilige Gees werk dus 'n verskeidenheid van gawes in die gemeente sodat elkeen wel iets het, maar nie een wat alles het nie. Daar bestaan dus nie uniformigheid of gelykvormigheid in die gemeente nie, maar verskeidenheid en veelvoud kragtens die funksie en plek wat elke lid in die gemeente moet vervul, want elkeen het kragtens sy charisma 'n volmag van die Hoof van die gemeente ontvang wat nie ondergeskik

aan enige ander lid is nie, en daarom mag niemand se gawe geminag, gering geskat of geïgnoreer word nie. Aan die ander kant is daar ook geen enkele charisma wat almal in die gemeente moet besit wat dié spesifieke teken of bewys sou wees van die inwoning van die Heilige Gees nie. Wanneer dit in 'n gemeente of groep beklemtoon word, kan daar geen egtheid van so 'n charisma bestaan nie, maar word dit 'n kunsmatigheid kragtens wetmatige optrede van die mens.

Dit bring ons ook by die vraag of daar 'n bepaalde rangorde van die Charismata in die Nuwe Testament aangedui kan word. Is sommige wel meer belangrik as andere of is almal gelykwaardig? Ulrich Brockhaus¹⁵⁰⁾ aanvaar nie so 'n rangorde nie, en die grond wat hy daarvoor aangee, is nl. dat die drie charisma-lyste: 1 Kor. 12:8; 28-30 en Rom. 12:6-8 ongeorden is. Dan vervolg hy dat die apostel wil hê dat die gemeente sy verskeie gawes as gelyk in rang moet sien en as toegeedeelde gawes moet leer verstaan. Walter Lohrmann¹⁵¹⁾ sê weer: vir die gemeente-opbou in geheel is alle charismata gelyk in rang; vir die godsdiensoefening moet sommige voorkeur ontvang en andere ongeskik of selfs nie in aanmerking geneem word nie. Almal tesame is vir die gemeente van Jesus onopgeefbare, veelvormige, daarom "genadegeskenke, diensbetonings en werking" van die Drie-enige God, wat op aanvulling aangewese is.¹⁵²⁾ Edmund Schlink¹⁵³⁾ sê dat in alle charismatafêls 'n sekere rangordening van die gawes na vore tree en dat die spesifieke kerygmitiese geestesgawes voorop staan.¹⁵⁴⁾ L. Floor¹⁵⁵⁾ aanvaar wel 'n onderskeid in die gawes en motiveer dit soos volg: "Daar is sonder enige twyfel onderskeid in die gawes. Dit vind ons duidelik in 1 Kor. 12:28 waar Paulus 'n bepaalde rangorde aandui: in die eerste plek apostels, ten tweede profete, ten derde leraars, daarna kragte, daarna genadegawes van gesondmaking. In 1 Kor. 12:31 spreek die apostel van die beste gawes. Die comparativus wat Paulus hier gebruik (Gr.: meizona) het hier die betekenis van 'n superlativus (W.A. van Hengel. 1824, 184). Paulus maak dus wel terdeë onderskeid tussen die verskillende charismata". B.J. Engelbrecht¹⁵⁶⁾ aanvaar dat daar inherent geen verskil tussen die onderskeie genadegawes is nie omdat dit van een en dieselfde Gees, Here en God kom volgens 1 Kor. 12:4-6. Dan konkludeer hy: "Maar al kom almal van dieselfde God, is daar wel 'n verskil in die genadegawes as hulle gemeet word, nie aan die status wat hulle aan

die besitter gee nie (want hulle gee geen status aan die besitter nie), maar as hulle gemeet word aan die mate waarin hulle die gemeente opbou. Dan ken Paulus aan die profesie 'n hoë prioriteit toe (1 Kor. 14:1), maar aan die spreek in tale gee hy 'n baie lae waarde (vers 19)". Hasenhüttl¹⁵⁷⁾ kom tot die volgende besluit: "Gerade die von allen begehrten Charismen macht Paulus klein, andere, die für die Gemeinde äusserst wichtig sind, hebt er hervor. Damit ist auch schon das Kriterium einer 'Rangordnung' der Charismen gegeben. Je mehr eine Gabe der Gemeinde nützt, um so begehrenswerter soll sie sein. Die Höhe der Gabe entscheidet sich also am Gemeindedienst. Von daher kann ein Apostel, Lehrer oder Hirt wichtiger als der Sprachbegabte oder der Wundertäter sein". Verder sê hy dat in die reël ook die gawe wat as "charismatiese stande" durende betekenis het, belangriker is as daardie gawes, wat vir 'n besondere diens ad hoc gegee word. Die betekenis, en daarmee die rangorde, kan also varieer. Die situasie beslis uiteindelik daaroor; want watter sin het 'n teoretiese "rangordening", wat vir die konkrete lewe van die gemeente nie relevant is nie?

Wat hier egter van besondere belang is in die oorweging, is nl. die beeld van die liggaam wat die apostel Paulus in 1 Kor. 12 gebruik om die wese en belang van die lede van die gemeente aan te dui. Hy wys daarop dat die een nie vir die ander kan sê dat hy nie nodig is nie,¹⁵⁸⁾ en dat dié lede wat as die swakste voorkom juis noodsaaklik is,¹⁵⁹⁾ en dat die Here God die liggaam sō saamgestel het, dat Hy groter eer gegee het aan die lid wat eer kortkom sodat daar nie verdeeldheid in die liggaam sal wees nie, maar dat die lede gelyke sorg vir mekaar dra.¹⁶⁰⁾ Aangesien die lede van hierdie liggaam elkeen 'n bepaalde plek inneem - soos hand, voet, oog, oor, ens. om 'n bepaalde funksie te vervul, en hierdie funksie bepaal word deur die besondere aard van die gawe wat aan die lid toevertrou is, is daarmee die besondere belang van die spesifieke lid met sy spesifieke gawe aangedui. As hierdie bepaalde lid van die liggaam dan van gelyke belang is en gelyke waarde het en ewe noodsaaklik is as enige ander lid, (selfs die wat vir ons die swakste voorkom), dui dit daarop dat die gawes gelyk in rang is, en dat die funksies van die onderskeie gawes ewe belangrik is vir die funksionering van die liggaam. Maar dan is die bepaalde funksie van die oog op 'n bepaalde stadium en vir 'n bepaal-

de doel wel belangriker as die funksie van die oor. Dog, net so is die bepaalde funksie van die oor op 'n bepaalde stadium en vir 'n bepaalde doel belangriker as die funksie van die oog. Die situasie en die behoefte bepaal dus die belangrikheid van die spesifieke gawe op 'n gegewe oomblik en omstandigheid. Wanneer dit dan gaan om die opbou van die gemeente is die gawe van profesie wel belangriker as die gawe van spreek in tale,¹⁶¹⁾ hoewel dit geensins impliseer dat die ander gawe (spreek in tale), nie bestaansreg in die gemeente het nie. So sluit die apostel Paulus dan sy betoog ook af met hierdie oproep: "Daarom, my broers, beywer julle om te profeteer en moenie die praat in tale verhinder nie. Alles moet egter gepas en ordelik geskied".¹⁶²⁾

Met verwysing na 1 Kor. 12:28 blyk dit nie dat ons hier met 'n rang= ordening te doen het nie, maar wel met 'n onderskeid tussen bepaalde persone met 'n bepaalde diens wat in die gemeente gegee is en dan verder met bepaalde kragwerkinge (energēmata) na luid van 1 Kor. 12:6.

So lui 1 Kor. 12:27-28: "Julle is die liggaam van Christus, en afsonderlik is elkeen 'n lid daarvan. En in die kerk (ekklesia) is daar mense aan wie God 'n bepaalde taak gegee het. Ten eerste is daar apostels, ten tweede profete, ten derde leraars; verder is daar dié wat wonderdade kan doen, dan dié wat genadegawes ontvang het om mense gesond te maak, om hulp te verleen, om leiding te gee of om in allerhande tale te praat". Aangesien apostels, profete en leraars nie gewone charismata is soos aangedui in 1 Kor. 12:8-11 nie, kan ons nie op grond hiervan praat van 'n rangordening van gawes nie. Die vervolgwat dan begin met "verder" (12:28) - epeita, epeita - is bloot 'n opeenvolgende lys en nie 'n rangorde wat gestel word nie.

2.2.3 Die wesensfunksie en doel van die charismata

Wanneer ons vra na die wese en funksie van die charismata, vind ons die essensie daarvan saamgevat in 1 Kor. 12:4-6: "Daar is 'n verskeidenheid van genadegawes (charismaton), maar dit is dieselfde Gees wat dit gee; daar is 'n verskeidenheid van bedieninge (diakonion), maar dit is dieselfde Here wat die opdrag gee; daar is

'n verskeidenheid van kragtige werkinge, (energēmaton), maar dit is dieselfde God wat alles in almal tot stand bring (energon). Hier is Siegfried Grossmann¹⁶³⁾ se drie eienskappe van die charismata ook van belang n.l. dat "charismata" die oorsprong aandui terwyl "diakōnia" die doel aandui en "energēmaton" duidelik maak waarin hul opdrag bestaan, n.l. as werkinge van die krag van God. Dan sê hy: "Das Charisma wird nur dann zur Auferbauung betätigt werden Können, wenn es alle drei Eigenschaften besitzt. Wenn die sichtbare Begabung nicht dem Heiligen Geist entspringt, sondern dem menschlichen Können, wird sie uns irgendwann im Stich lassen".

Die wese van die charismata is dan o.a. dat dit genadegawes is wat deur dieselfde Gees gewerk word, en dat dit bestaan in 'n verskeidenheid van bedieninge en 'n verskeidenheid van kragtige werkinge het waarby die Drie-enige God aktief betrokke is: "dieselfde Gees - dieselfde Here - dieselfde God". Daarom bestempel Hans Klüng¹⁶⁴⁾ dit ook as uitdrukking van God se genademag in die Gees. Al die charismata is betrek op die een groot charisma van God in die eindtyd; op die nuwe lewe wat ons in Christus geskenk is.¹⁶⁵⁾ Dan vervolg hy: In soverre ons die teenswoordige aandeel aan die genade en die heerskappy van Christus in die Gees gegee is, is die charismata as kragtige werkinge (energēmata) die openbaring van die Gees.¹⁶⁶⁾ Of dit alleen buitengewone begaafdhede is wat bonatuurlik van aard is, moet ons saam met Arnold Bittlinger, G.Hasenhüttl, Herman Ridderbos, Eduard Schweizer, e.a.¹⁶⁷⁾ dat die charismata gewone en buitengewone funksies is wat die opbou van die liggaam van Christus dien, omdat vir die apostel Paulus 'n "natuurlike" diens van administratiewe aard soos die organisatoriese leiding of die voorsorg net so 'n charisma is as 'n bonatuurlike soos bv. die glossolalie. Dit blyk veral uit die charisma-lys van Rom. 12:7-8. Dit is dus nie alleen buitengewone verskynsels nie, maar die hele persoonlikheid met al sy natuurlike begaafdhede en aanlegte word 'n werking tot diens in die greep van die Heilige Gees. Die charismata is in wese dus alles in die persoon wat tot werktuig in diens van die gemeente en koninkryk van God word, kragtens sy vernuwing en wedergeboorte deur die Gees. Otto Knoch¹⁶⁸⁾ sê selfs: "Charismen sind auch christliche Grundhaltungen wie Glaube, Hoffnung, Liebe, caritative Sorge und Hilfe,

Beistand durch Trost und Mahnung". ... Die kerk is also 'n pneuma= tiese werklikheid wat die enkele Christen moet help om in die gemeenskap van die Christene die nuwe volk van God, ook die nuwe moontlik= hede van egte menswees, na die voorbeeld en die mate van Christus, in hom te ontvou. Die bedoeling is dus nie alleen om die mens met Christus - en deur Hom met God - in verbinding en gemeenskap te laat kom nie. Sô word die volle rykdom van die nuwe lewe, wat deur die Heilige Gees bewerk is, in volle mate ontplooi en ervaar.

Die charismata is dus in wese daardie besondere aktiwiteite en be= gaafdhede wat die Heilige Gees in en deur die nuwe mens werk om die doel van die Here God in die gemeente en in die wêreld te dien. Dit word aan elke lid van die gemeente gegee en in hom gewerk deur die Gees, en wel soos Hy wil.¹⁶⁹⁾ Dit hoef nie noodwendig permanent aan die persoon gegee te wees sodat hy dit kan gebruik wanneer en soos hy wil nie. So kan die Gees byvoorbeeld die gawe van genesing aan iemand meedeel of deur hom werk, maar dan beteken dit nog geensins dat elke persoon waarvoor hierdie "draer" bid en elke keer wanneer hy vir iemand wat siek is, gaan bid, daar nou noodwendig genesing sal volg nie. Die Gees deel aan elkeen afsonderlik die gawe uit soos Hy wil! en soos die beginsel duidelik gestel word: "Ons het genadegawes wat van mekaar verskil volgens die genade wat God aan elkeen van ons gegee het".¹⁷⁰⁾ Die Gees kan 'n gawe as kragtige werking (energēma) op 'n keer aan iemand meedeel terwyl dit nie nood= wendig ooit weer hoef plaas te vind nie, omdat die gawes ook op die bepaalde situasie gerig is, en nie noodwendig vasgelê is in 'n per= soon nie. Hieromtrent bevind Josef Hainz¹⁷¹⁾ bv.: "Die charismata der einzelnen Gemeindeglieder sind kata den charin ten dotheisan (Röm 12,6) - diafora; jedes Charisma entspricht einem, dem Einzelnen von Gott zugeteilten Mass des Glaubens wie der Gnade (Vg. Röm 12,6 mit 12,3)". Dan verklaar hy weer later: "Man wird die Festlegung tatsächlich nur als eine relative auffassen dürfen; denn auch die Vershiedenwertigkeit, die verschiedene Nützlichkeiit eines Charismas für die Gemeinde legen ein solches Streben nach grösseren Charismen als Möglichkeit nahe...." Ook Werner de Boor¹⁷²⁾ stel dit baie duidelik dat die meervoudsvorme wat gebruik word in 1 Kor. 12:9 en 10, nl. genadegawes van gesondmaking en die krag om wonders te doen, daarop dui dat die apostel Paulus nie aan

die durende toerusting van die enkeling met hierdie gawes dink nie. Die Gees skenk dit altyd weer om hierdie bepaalde gawes te werk.

Aangaande die doel van die charismata vind ons die volgende in die charisma-uitsprake: Dit is bedieninge (diakoniōn) en kragtige werkinge (energēmatōn),¹⁷³ dit is gegee tot welsyn van almal,¹⁷⁴ die gemeente moet daardeur opgebou word,¹⁷⁵ dit dien tot bekering,¹⁷⁶ die ander moet daardeur gedien word.¹⁷⁷ Dit is volgens die getuigenis van die Nuwe Testament baie duidelik dat die doel van die charismata nie is om die draer daarvan uit te sonder of dat dit tot sy verhoging bo ander lede van die gemeente moet dien nie. Soos wat Josef Hainz¹⁷⁸ dit stel: Die charismata wat die Gees meedeel, het in God hulle oorsprong en wil verstaan word as dienste vir die Here; 'n gedagte wat 1 Kor. 12:7 (pros to sumferon = tot welsyn) en verse 12/27 - in die beeld van die liggaam en sy lede ontvou word, om n.l. mekaar wederkerig te dien, terwyl hulle geheel op mekaar aangewese is. Walter Lohrmann¹⁷⁹ verklaar ook: "Die Gnadengaben sind nicht zur Erhöhung des geistlichen Prestiges der Gabenträger gegeben, sondern zum Aufbau der Gemeinde; des Leibes Christi". In Evangelischer Erwachsenen Katechismus¹⁸⁰ word die beginsel en doel van die charismata ook duidelik gestel: "Wer ein hervorragendes Charisma hat steht in der Gefahr, sich über die anderen zu erheben und damit Spaltung hervorzurufen. Deshalb stellt Paulus als Massstab auf: die Echtheit der Gnadengabe erwies sich darin, dass sie dem Aufbau der Gemeinde dient und nicht den Träger der Gabe herausstellt". Dan word verder tereg verklaar dat die gawes wat van die gemeente geïsoleer word, afsondering en geldingsug bevorder, terwyl 'n strewe na dieselfde gawe tot gelykvormigheid lei. Verskeidenheid en eenheid hoort tesame as gemeenskap moontlik gemaak moet word. Hieruit kan ons duidelik verklaar dat die doel van die charismata is om die opbou van die gemeente te dien, terwyl juis die verskeidenheid van die gawes bedoel is om ook die eenheid van die liggaam te dien en nie dat die lede met verskillende gawes hulleself teenoor mekaar verhef en afgrens, soos dit wel in Korinthe die geval was nie. Juis nadat die apostel Paulus die verskeidenheid van die lede in die liggaam gestel en beklemtoon het, kom hy tot die volgende verklaring: "God het die liggaam so saamgestel dat Hy groter eer gegee het aan die lid

wat eer kortkom, sodat daar nie verdeeldheid in die liggaam sou wees nie maar dat die lede gelyke sorg vir mekaar dra".¹⁸¹⁾ Wanneer lede van die gemeente juis as gevolg van hulle gewesende verdeeldheid in die gemeente begin veroorsaak, hetsy deur selfverheffing bo ander lede met ander gewesende, of om die kalklig op homself te laat val, word die doel van die Here God met die gewesende nie meer gedien nie. As daar byvoorbeeld ten alle koste ook in 'n taal gepraat moët word in die gemeente, sonder dat iemand dit uitlê,¹⁸²⁾ dien dit nie God se bedoeling nie; want dit bou nie die gemeente op nie; dan word dit 'n selfdiens en selfverheerliking. Vandaar dat die apostel homself so sterk uitspreek teen die ongekontroleerde spreek in tale, en dan beveel: "As daar nie iemand is wat dit kan uitlê nie, moet dié een wat in tale praat, stilbly in die byeenkoms van die gemeente en net tuis met homself en met God praat".¹⁸³⁾ Ook die apostel Petrus stel dit baie duidelik, nl. dat die gewesende bedoel is om mekaar daarmee te dien: "As goeie bedienaars van die veelvoudige genade van God moet elkeen, namate hy 'n genadegawe ontvang het, die ander dien".¹⁸⁴⁾

Ons kan dus konkludeer dat die doel van die charismata is om die gemeente te dien, en wel die besondere interne opbou van die liggaam. Moltmann¹⁸⁵⁾ stel hierdie waarheid besonder helder en sterk: "Die charismata dienen einmal zum Aufbau der endzeitlichen Gemeinde. Paulus nennt dafür kerygmatische Kräfte, zu den Apostel, Propheten, Evangelisten, Lehrer und Tröster bzw. Mahner gehören. Es gehören zu ihnen aber auch Inspirationen und Ekstasen. Er nennt weiter diakonische Kräfte, welche männliche und weibliche Diakone, Almosengeber und Krankenpfleger ergreifen. Dazu gehören aber auch wunderbare Heilungen und Dämonenaustreibungen. Er nennt endlich die kybernetischen Kräfte, wenn er von den Vorstehern der Versammlungen, den Ältesten und Aufsehrn (Episkopen) spricht. Es gehören aber die apostolischen Leidenserfahrungen dazu. Nicht nur Aktionen, sondern auch Leiden wirken charismatisch". Hy sê dan verder dat nie die faktisiteit nie, maar die modaliteit beslis wat 'n charisma is, en hierdie modaliteit is gestempel deur die opbou van die gemeente en die nuwe gehoorsaamheid in die heerskappy van Christus. Nie die begaafdheid self nie, maar sy gebruik is belangrik.

Talle outeurs¹⁸⁶⁾ stem met mekaar ooreen dat die heel besondere doel

van die charismata is om die opbou van die gemeente te dien op velerlei wyses. Die charismata dien egter nie alleen die interne opbou van die gemeente nie, maar ook die uitbreidende bouwerk met betrekking tot die vorming van die volk van God in die eskatologiese tyd. Paul Toasperm¹⁸⁷⁾ verklaar dan ook: "Vom Wirken des Geistes durch die Gaben geht geistliche Kraft, geht missionarisches, diakonisches und seelsorgerliches Wirken aus". Dit is die Gees wat bv. die gawe van profesie meedeel en dit word gebruik om mense tot bekering te lei. So lees ons in 1 Kor. 14:24-26: "As almal profeteer en daar kom 'n ongelowige of 'n buitestaander binne, dan word hy deur almal in sy gewete aangespreek en kom hy tot selfondersoek. Die verborge dinge van sy hart kom aan die lig en so kom hy daartoe om op sy knieë te val, God te aanbid en openlik te getuig: 'Waarlik, God is hier by julle!'" In hierdie verband sê Werner de Boer:¹⁸⁸⁾ "Was damals in besonderen Ereignissen geschah, das wiederholt sich jetzt, da der Geist mit seinen Gaben da ist, in der Gemeinde Jesu; in ihr wird es geradezu das Normale. Wenn 'alle' weissagen, dann geschieht das, was Paulus schildert, und kann so Tag für Tag geschehen". Dit word dus deur die gawe van die profesie die normale gebeure in die gemeente dat mense tot geloof gebring word en langs hierdie weg brei die gemeente kwantitatief uit. Paul Toasperm¹⁸⁹⁾ stel dit so duidelik wanneer hy hieromtrent sê dat in die regte gebruik van die gawes van die Gees die liefde van Christus kenbaar word, en staan die belydenis tot Jesus, die gekruisigde en opgestane, as die Here in die midde. Gawes van die Gees werk mee in die reddingswerk van Jesus en help mee om sondes oop te maak, mense tot omkeer, tot belydenis en tot God te lei. Die werking van die Gees deur die gawes voer die wat daarin lewe, altyd opnuut tot neerbuiging en boete, tot reiniging en heiliging van hulle lewe, tot nuwe oorgawe. Tereg sê W.W. Verhoef¹⁹⁰⁾ dan dat alle gawes, dié wat ons gewoon noem en dié wat miskien vir ons vreemd is, die werk van die een Gees is wat daardeur die Godsryk realiseer, die menslikheid herstel, die kerk vorm tot charismatiese gemeenskap, die charismatiese liggaam van Christus, en wat in hierdie gemeenskap die oorvloedige ervaring van sy volheid gee.

Met Arnold Bittlinger¹⁹¹⁾ moet ons volmondig saamstem dat die doel van die charismata die herstel en die voleinding van die skepping van God is: "Die Charismen sind gegeben 'zum gemeinsamen Nutzen'. Sie

dienen also niemals nur zur Erbauung des einzelnen Gliedes, sondern immer auch zur Erbauung des Gesamtleibes Christi (1 Kor. 14,26; Eph. 4,11-16)". Dan vervolg hy: Dit gaan dus in die praktisering van die genadegawes om die wederoprigting (wederherstel), respektiewelik voleinding van die skepping van God! 'n Werkzaamheid kan alleen d n as charisma bestempel word, wanneer dit op een of ander manier meewerk aan die wederherstel van die skepping, wanneer dit mede daartoe bydra, om die kranke w reld te heel.

Saam met Siegfried Grossmann¹⁹²⁾ kan ons die doel van die charismata in die volgende hoofpunte saamvat: (1) Die charismata lei daartoe dat Jesus as die Here betuig word.¹⁹³⁾ (2) Die charismata is daartoe daar dat die gemeente opgebou word.¹⁹⁴⁾ (3) Die charismata dra nie tot onordelikheid by nie, maar tot vrede.¹⁹⁵⁾ (4) Die charismata besit getuiskarakter teenoor die ongelowiges.¹⁹⁶⁾ (5) Die charismata sonder liefde bring geen nut nie.¹⁹⁷⁾ (6) Die charismata lei tot verheerliking van God.¹⁹⁸⁾ Die charismata het geen absolute werking nie - dit kan nie van die omstandighede van sy uitoefening geskei word nie.

Die charismata, wat in wese diensgerig is, leer ons dat die doel van God met ons as lede van die liggaam van Christus nie die charismatiese op sigself is nie, maar die liefhebbende, offerende, priesterlike, Godverheerlikende mens.¹⁹⁹⁾

2.2.4 Die funksionering van die charismata

Wanneer ons kom by die funksionering van die charismata in die gemeente van Christus, is dit van die aller grootste belang dat ons hier op grond van die Skrifgegewens die aanname moet maak dat daar in die gemeente geen passiewe lede is nie. Tereg verklaar Hasenh ttl²⁰⁰⁾ "Die Vielfalt jedoch, die f r den Christus-Leib konstitutiv ist, fordert die Allgemeinheit der Begabung. Es gibt in der Gemeinde keine passiven Glieder 'Jeder Christ steht als Begnadeter und Dienender in der Waffenr stung von Eph. 6,10 ff.'" Die uitsprake in die Nuwe Testament hieromtrent is duidelik: "Ons het genadegawes wat van mekaar verskil volgens die genade wat God aan elkeen van ons

gegee het".²⁰¹⁾ "Maar elkeen het van God sy besondere gawe ontvang, die een dit en die ander iets anders".²⁰²⁾ "Aan elkeen afsonderlik word 'n werking van die Gees gegee tot welsyn van alma".²⁰³⁾ As goeie bedienaars van die veelvuldige genade van God moet elkeen, namate hy 'n genadegawe ontvang het, die ander dien".²⁰⁴⁾ So verklaar Hans Küng²⁰⁵⁾ sterk en duidelik op grond hiervan: "Die Charismen sind nicht auf einen bestimmten Personenkreiss beschränkt, sondern sind allen und jeden Christen geschenkt. Jeder Christ hat sein Charisma! Jeder Christ ist ein Charismatiker. ... Der Geist is nach Apg 2 'über alles Fleisch' ausgegossen. Und wer am Geist Anteil hat, hat auch an der Geistes Gaben Anteil". So is die charismata nie die onderskeidingsteken van enkele uitverkorenes in die gemeente nie, maar die onderskeidingsteken van die ganse kerk as die gemeenskap van alle gelowiges.

Hieruit volg dan dat dit vir die funksionering van die charismata van beslissende betekenis is, dat ons die verdere aanname moet maak, nl. dat die funksies in die gemeente nie tot sekere "ampte" of "spesialiste" beperk moet word nie. Of dat slegs besondere "spesialiste" of "amptelike persone" alle funksies in die gemeente vir hulle alleen moet reserveer of opeis nie. Hans Küng²⁰⁶⁾ het dit reg wanneer hy verklaar: "Das Charisma kann nicht unter das kirchliche Amt subsumiert werden, aber die kirchlichen Ämter können unter das Charisma subsumiert werden". Want die "amp" is self charisma en het geen status bo die charisma-struktuur in die gemeente nie, soos Herman Ridderbos²⁰⁷⁾ besluit: "Wil men de opsommingen in 1 Kor. 12 en Eph. 4 onder het gezichtspunt van ambt en charisma beschouwen, dan is slechts één conclusie mogelijk, nl. dat het ambt ook zelf een charisma is. Iedere poging om hier tegenstellingen te construeren geeft blijk van een opvatting van het werk van de Geest, die wel lange tijd kenmerkend is geweest voor een bepaalde interpretasie van het nieuwtestamentische kerkbegrip, maar die in de paulinische conceptie van die opbouw van de gemeente evenmin steun vindt als in die van het overige Nieuwe Testament".

Die beperking van die charismata tot die ampsdraers is volgens die Nuwe Testament geheel onmoontlik. Hier moet van vooraf daarop ag

gegee word dat die apostel Paulus die vraag na die indeling en die volgorde van die "hierargie" geheel anders beantwoord as wat ons vandag gewoond is om te doen. Bv.: Die charismatiese ordening in die gemeente sluit elke eenman-sisteem uit.²⁰⁸⁾ Die een het hierdie en die ander daardie gawe.²⁰⁹⁾ Daarom moet daar geleentheid in die gemeente geskep word dat die gawe wat aan elkeen gegee is tot funksie en ontwikkeling kan kom. Hiervoor is die besef noodsaaklik dat die charismata nie aan die sogenaamde "amp" ondergeorden is nie, maar dat die charismatiese struktuur van die gemeente die ordende beginsel is, en die sg. "amp" van ons tyd mede georden is in hierdie struktuur en dus gelyk aan alle charismata. Soos wat Otto Knoch²¹⁰⁾ ook konkludeer: Die ganse gemeente is verantwoordelik vir die lewe van sy lede. Die charismata in die gemeente kan egter nie ontvou word en tot funksie kom wanneer 'n klein groepie sogenaamde "ampsdraers" alles oorheers en aan hulleself onderhewig wil maak en hou en vir hulleself reserveer nie. Soos Werner de Boer²¹¹⁾ dit stel: "Wo nur eine kleine Zahl von 'Amtsträger' alle 'Dienste' auf sich selbst vereinigt und alles in die eigene Hand nimmt, können die 'jedem' geschenken Gaben sich nicht entfalten. Dabei ist das, was der Geist in seiner Offenbarung gibt, wirklich freies Geschenk". Die Heilige Gees moet altyd die vryheid gegee word om hierdie vrye geskenke wat Hy in die gemeente uitdeel, tot openbaring te bring en in die gemeente die gawes te wek wat Hy wil en wanneer Hy wil.

Dié waarheid moet altyd voor oë gehou word dat elke lid as enkeling juis as charismatiker teenoor en in die gemeente as geheel staan, en dat die gemeente daarvan leef dat elke lid sy individuele gawe(s) ooreenkomstig sy individuele aard tot werking bring. As die gemeente probeer om die charismatiker deur een of ander verordening gelyk te skakel, verloor die charismata hul oorspronklikheid en ly die gemeente as geheel daaronder. Aan die ander kant moet die gemeente daarop ag gee dat nie enkele lede die godsdiensoefening of 'n arbeidsveld oorheers nie, sodat die grondbeginsel wat die apostel aan die Korinthiërs stel, nie verlore gaan nie: "Hoe moet dit dan wees, broers? Elke keer as julle bymekaarkom, het elkeen gewoonlik 'n bydrae om te lewer: 'n psalm, 'n onderwysing, 'n openbaring, 'n taal, 'n uitleg daarvan. Sorg dan dat alles tot opbou van die gemeente verloop".²¹²⁾ Siegfried Grossmann²¹³⁾ sê: "Es ist

wichtig, dass verschiedene Charismen ausgeübt werden und nicht eines das Feld beherrscht. Es ist aber auch wichtig, dass ein Charisma von verschiedenen Gabenträgern betätigt wird, dass also Glossolie in der Art der Person A, aber auch der Personen B und C ausgeübt wird". Vir hierdie doel is dit nodig dat daar altyd 'n deeglike kommunikasie onderling in die gemeente sal bestaan sodat elkeen die gawe van die ander erken en dit ook beskou as deur die Here nodig geag vir die opbou van die gemeente in geheel sowel as die afsonderlike lede. Die gawes kan immers nie geïsoleerd bestaan nie, en dit kan alleen tot opbouing uitgeoefen word wanneer die betrekking tot die ander werkinge en lede gesond is. Siegfried Grossmann²¹⁴ stel 'n paar prinsipies vir die integrering van die charismata, en noem die volgende: (1) Elkeen het iets - niemand het alles nie.²¹⁵ Elke Charismatiker is Geesbegaafde. (2) Daar is 'n verskeidenheid van Gawes - daarom ook 'n verskeidenheid van opdragte. Hoewel elkeen nie alle charismata besit nie, kan iemand tog meer as een gawe besit. (3) Die verskeidenheid is nie vanweë die onderskeid daar nie, maar weens die aanvulling. Niemand kan alles nie, maar die gemeente gebruik alles. (4) Hoe beter die kommunikasie van die gemeentelede onderling verloop, des te beter kan die charismata ontvou word.

Wanneer dit by die funksionering van die charismata sō daaraan toe=gaan as wat die geval in die gemeente van Korinthe was, n.l. dat die een hom teenoor die ander afgrens en verhef op grond van sy besondere charisma, dan dien dit nie meer tot opbou van die gemeente nie, maar werk dit destruktief en word die onderlinge gemeenskap juis versteur. Daarom moet by die funksionering van die charismata ook die gemeenskap gedien word, want juis daartoe is dit gegee. Otto Knoch²¹⁶ stel dit dan ook soos volg: "Die Charismen und pneumatischen Befähigungen sind nicht nur zur Auferbaung der Gemeinde im Gottesdienst gegeben, sondern drängen auf die Verwirklichung einer Gemeinschaft hin, in der es gegenseitige Sorge, Hilfeleistungen und geistigen Austausch und damit echte menschliche Gemeinschaft gibt. 1 Kor. 14,25-27. Vgl. Röm 12,4-8". (Opmerking: C.J.J.: Hier moet i.p.v. 1 Kor. 14:25-27 skynbaar 12:25-27 bedoel wees).

Wanneer ons nou die charismatiese struktuur van die gemeente aanvaar as ordenende beginsel vir die struktuurering van die gemeente, is dit

duidelik dat elke individuele lid se charisma in sy individuele aard tot funksie moet kom in die gemeente. Dit wil nou egter nie beteken dat die grondstruktuur en -funksie van die gemeente van buitengewone gebeure of -funksies afhanklik gemaak word nie, want die funksionering van die charismata beteken nie dat dit alleen buitengewone en bonatuurlike handeling is waarvan die gemeente (nou) moet lewe nie. Charismata beteken uiteraard nie alleen die buitengewone of bonatuurlike nie, maar dit omvat alle funksies en begaafdhede wat die Gees aan die lede van die liggaam van Christus verleen en waardeur die gemeente - in elke opsig ook al - gedien word. Ons kan gevolglik saamstem met HasenhUttl²¹⁷) wanneer hy met betrekking tot voorgenoemde waarheid verklaar: "Dies würde gerade sachlich nicht dem Vollmächtsereignis gerecht werden, das sich zwar in 'Wunderwirkungen' manifestieren kann, aber nicht wesentlich auf diese bezogen ist. So ist die ganze charismatische Struktur der Gemeinde nicht von Mirakeln bestimmt, sondern vom Dienst am anderen, der in der Vollmacht gründet und Geschenk Gottes ist".

By die funksionering van die geestesgawes (pneumatika - 1 Kor. 12:1) moet die volle betekenis en alle aspekte daarvan steeds tot openbaring kom in die gemeente, nl. as charismatōn (genadegawes);²¹⁸) as diakoniōn (bediening);²¹⁹) en as energēmatōn (kragtige werkinge).²²⁰) Die eenheidspunt van hierdie onderskeie aard en kenmerke van die charismata is daarin geleë dat sowel die wat as charismatōn en as diakoniōn en as energēmatōn bestempel word een gemeenskaplike oorsprong het en op 'n gemeenskaplike doel wys: diens en opbou van die gemeente. Sommige van hierdie Geestesgawes kan dan wel as "kragtige werkinge" bestempel word, bv. gesondmaking,²²¹) kragte en wonders te doen, (vers 10; ens.) Andere kan weer as "bedieninge" bestempel word, bv. om hulp te verleen, en om leiding te gee,²²²) of om te bemoedig.²²³) Wanneer die gemeente nou byvoorbeeld net van diē gawes wil lewe wat as "kragtige werkinge" bestempel word, gaan dinge skeef en raak die gemeente ongebalanseerd terwyl die omgekeerde ook waar is: Wanneer die gemeente alleen daardie gawes wil erken en ruimte vir funksionering gee wat as "bedieninge" bestempel kan word, raak dit ewe eensydig en ongebalanseerd en word die Gees teengestaan (sbennutein).²²⁴)

'n Verdere aspek van besondere belang ten opsigte van die funksione=

ring van die charismata, is nl. dat dit altyd getoets en beoordeel moet word omdat daar ook verskynsels, werkinge, aksies in die gemeente kan voorkom wat menslik emosioneel en ekstasies bewerk kan word sonder dat dit noodwendig iets met die Heilige Gees te doen het. Daarom sê Heribert Mühlen²²⁵⁾ is dit van besondere belang dat elke lid sowel as die gemeente dit sal leer om nl. te onderskei tussen demoniese, menslike en goddelike aansporinge. Dan sê hy verder: "Wer in der Kraft des Geistes (bei sich oder bei anderen) prüft ob bestimmte Handlungen und Eingebungen vom Geist Gottes kommen, fragt also nicht: Waren die Worte oder Handlungen klug, ausreichend Überlegt, sondern: Kommen bestimmte Handlungen und Eingebungen vom Geist Gottes kommen, fragt also nicht: Waren die Worte oder Handlungen klug, ausreichend Überlegt, sondern: Kommen bestimmte Impulse von Gott oder nicht? Das Urteil bezieht sich zunächst nicht auf die Worte und Handlungen selbst, sondern auf den Impuls, aus dem sie hervorgehen. In manchen Fällen kann mit Bestimmtheit gesagt werden: Dieser Impuls kam nicht vor Gott, sondern aus Deinen, bzw. Euren angeborenen Antrieben oder gar von widergöttlichen Mächten (Vg. Z.B. Mt. 16,33; Apg. 5,3)". Daarom moet die charismata nie alleen op grond van hulle bestaan as verskynsel erken en beoordeel word nie, maar wel aan hulle funksie²²⁶⁾ sowel as aan hulle oorsprong en doel.²²⁷⁾ Daarom kan dit ook nie alleen bloot op die feit as buitengewone of selfs bonatuurlike verskynsel, beoordeel word nie. Hiervan sê Walter Hollenweger²²⁸⁾ "Für Paulus ist das Ausserordentliche oder gar Übernatürliche ebensowenig wie das Spontane Kriterium für das Charismatische. Woran aber erkennt dann Paulus das Charisma? Er beurteilt die Charismen nicht phänomenologisch, sondern von ihrer Funktion her. Das ist ihm Charisma, das 'pros to sympheron' dem Gemeinen Nutzen. (1 Kor. 12:7), der 'oikodomy' der Aufbaueung der Gemeinde dient (1 Kor. 14:1 f.f.)".

Hier moet nou ook aandag gegee word aan die vraag: Hoe kom die charismata tot funksie? Wanneer kom dit na vore? Kan dit opgewek word? Arthur Stephan²²⁹⁾ stel die vraag: "Hoe kan die ingevrore krediete van die Genadegawes ontdooi word en hoe kan die braakliggende gawes in die gemeente opgewek word?", waarop hy dan 'n paar riglyne gee in hierdie verband, nl. die volgende: (1) Die beloftes van God moet ernstig geneem word, veral 1 Kor. 1:6-7: "Die boodskap van

Christus is onder julle so goed gevestig dat dit julle nie om 'n enkele genadegawe ontbreek nie". En 1 Petrus 4:10: "As goeie bedienaars van die veelvuldige genade van God moet elkeen, namate hy 'n genadegawe ontvang het, die ander dien". Bv. 1 Kor. 12:31: "Lê julle toe op die beste genadegawes". (2) En dan sê hy dat mens dit alleen kan ontvang, jy kan dit nie verdien of afdwing nie. God wil as't ware sy gawes weggee, maar dit lê by ons of ons ontvangsbereid is en ons uitstrek na die gawes.²³⁰ (3) Die leraar en amptelike medewerkers moet terugtree en ruimte bied vir die skeppende werk van die Heilige Gees. Hy vervolg dan: "Wir dürfen nicht aus Ehrgeiz, falschem Eifer und überzogenem Verantwortungsbewusstsein die Verlegenheit ständig überspielen" (P. A7.5). Die gemeentede moet met die noodsituasie gekonfronteer word en tot diens opgeroep word. In die leentes in stuur God mense as nuwe medewerkers. Hý rus hierdie manne en vroue toe met daardie gawes wat Hy vir sy diens nodig het: (4) In praktiese gehoorsaamheid aan die opdrag van die Here van die kerk word die genadegawes erken en dan ook werksaam. Dan sê hy ook dat in die sogenaamde eenman-sisteem van die huidige gemeente-praxis die vele gawes van die gemeentede nie ontvou word nie, omdat daar nie geleentheid daartoe gegee word nie. Die lede van die gemeente moet tot selfstandigheid gelei word, en dit is die hoofopdrag van die verantwoordelikes in die gemeente. Prakties beteken dit dat in gemeente-opbou aan die skeppende handeling van God ruimte gegee word. (5) Die opwekking van die gawes moet in die gemeente institusioneel veranker word. Dan verklaar hy: "Wir brauchen in unseren Gemeinden Zusammenkünfte, in deren Verlauf nicht der Dienst, sondern die Zurüstung zum Dienst im Mittelpunkt steht (Eph. 4:11-12). Im Mittelpunkt der Zusammenkünfte steht das Empfangen von Gaben, Kräften und Energien und nicht die menschliche Leistung". (P. A7.6). Nie die kwantiteit moet die gewig dra in ons gemeente-opbouwerk nie, maar die kwaliteit.

Hieruit kan ons konkludeer dat dit vir die ontplooiing van die gawes in die gemeente belangrik is om die beloftes van God ernstig te neem, nl. dat dit die gemeente aan geen enkele genadegawe ontbreek nie en dat elke lid van die gemeente iets ontvang het. God wil dus die gawes wat Hy gegee het tot funksie laat kom, maar ons moet bereid wees om dit te ontvang soos Hý dit gee, terwyl ons ruimte moet bied

vir die skeppende werk van die Gees. Hiervoor is ook nodig dat die behoeftes wat bestaan, in die gemeente sowel as in sy situasie, aangedui en in die gemeente gestel sal word terwyl die gemeente in die Naam van die Here opgeroep word om na vore te tree en hierin diensbaar te word. Dan is dit wanneer die Heilige Gees die gawes opwek of tot openbaring laat kom omdat Hy deur die gawes die toerusting gee vir die dienswerk waartoe die gemeente te alle tye en in elke situasie geroep word. Zwanenburg en Dekker²³¹⁾ sê ook in hierdie verband dat die situasie waarin die ekklesia leef as't ware bepaalde gawes aktiveer. Op die klag van die Griekssprekendes, reageer die ekklesia op voorstel van die apostels met die instelling van 'n bepaalde funksie of diens, 'n bepaalde amp wat in die situasie nodig is.²³²⁾

Ons kan dus konkludeer dat charismata as sodanig nie opgewek kan word deur een of ander manipulasie-aksie van die mens nie. Dit is die Gees wat die gawes meedeel en opwek sodat die gemeente in 'n gegewe situasie diensbaar kan wees ooreenkomstig die wil van God. Hierdie genadegawes kan in hul ontplooiing wel deur die mens om een of ander rede verhinder of belemmer²³³⁾ word, maar dit kan wel tot funksie kom wanneer daar in die gemeente ruimte geskep word vir die vrye werking van die Gees en die behoeftes in en rondom die gemeente altyd duidelik onder aandag gestel word.

2.2.5 Misbruike en Afwykings

Soos dit reeds in die dae van die apostel Paulus was, en in besonder in die gemeente van Korinthe, vind daar altyd misbruike plaas rondom die funksionering van die charismata. Veral met die oplewing van die belangstelling in die Geestesgawes met die ontstaan van veral die charismatiese beweging sedert die vroeë sestiger jare,²³⁴⁾ het dit ook gelei tot 'n menigte van misbruike rondom hierdie aangeleentheid. Ons kan ook praat van afwykinge van die Bybelse gebruik en bedoeling omtrent die gawes. Wanneer ons let op die toestand wat in die gemeente van Korinthe bestaan het, vind ons daar bepaalde afwykinge en misbruike rondom die gawes wat die Apostel Paulus dan met die gemeente behandel. 'n Baie belangrike feit wat ons steeds in gedagte moet hou

by die ondersoek van veral 1 Kor. 12-14, is nl. dat die apostel juis misbruike en afwykinge behandel wat in die gemeente ontstaan het, en daarom kan ons nie alle charismata, soos dit hier in Korinthe bestaan het, as normatief vir die gemeentes van Christus beskou nie. So kan ons nie byvoorbeeld sondermeer die gevolgtrekking maak, dat die spreek in tale in Korinthe bestaan het, en daarom moet dit noodwendig in elke gemeente van alle tye s6 bestaan nie.

Enkele Misbruike in Korinthe:

As gevolg daarvan dat sommige gemeentelede in Korinthe skynbaar die gawes van ander lede as minderwaardig beskou het, het daar by diesulkes dan 'n minderwaardigheidsgevoel ontstaan. Vandaar die uitspraak van die apostel Paulus: "Die oog kan nie vir die hand sê: 'Ek het jou nie nodig nie'"²³⁵⁾ en die voorafgaande wat dan die gevoel van minderwaardigheid weerspieël: "As die voet sou sê: 'Omdat ek nie die hand is nie, is ek nie deel van die liggaam nie ...'"²³⁶⁾ Hieruit spruit weer die verdere misbruik en wanopvatting, nl. dat almal dieselfe gawe moet hê wat dus 'n eenvormigheid en gelykskakeling van alle lede van die gemeente wil, terwyl die Here God die gemeente met 'n verskeidenheid van gawes daargestel het.²³⁷⁾ Daarom moet hierdie onderlinge verskeidenheid en differensiasie erken, eerbiedig en gerespekteer en waardeer word. Vandaar die stelling dat God die liggaam so saamgestel het dat daar nie verdeeldheid in die liggaam moet wees nie, maar dat die lede gelyke sorg vir mekaar moet dra.²³⁸⁾ Dit word dan verder in verse 28-30 nadruklik gestel dat almal nie dieselfe gawes het nie, en dat dit God is wat aan die mense in die gemeente 'n bepaalde taak gegee het, en dat almal nie dieselfde taak en funksie het nie.

'n Ander misbruik het daarin bestaan dat lede van die gemeente hulle eie gawe oorskot het en vandaar dus neergesien het op die ander wat nie ook "hulle" gawe het nie. Daarom vermaan die apostel: "Lê julle toe op die beste genadegawes"²³⁹⁾ en dan weer in 14:1: "Lê julle toe op die gawes van die Gees, maar veral daarop om te profeteer". Die "Beste gawes" word dan later gekwalifiseer as die gawes wat die opbou van die gemeente dien.²⁴⁰⁾ Die beklemtoning in 14:1

nl. "Lê julle toe op die gawes van die Gees", moet gesien word as die gawes wat die Gees wil verleen teenoor die gawes wat sommige mense in die gemeente so graag wil. 'n Verdere misbruik het bestaan in die beoefening van die gawe ter wille van die gawe en nie ter wille van die opbou van die gemeente nie. Daarom die stelling dat hy wat in 'n taal praat alleen homself opbou,²⁴¹⁾ terwyl hy nie daardeur die gemeen=te opbou nie. Maar ten spyte hiervan het sommige blykbaar uit self=sug, selfverheffing en eie vertoon onbeheersd met die tale=spraak in die gemeente opgetree en dit op die gemeente afgedwing, sodat die apostel dit daarom beperk tot hoogstens drie²⁴²⁾ en dat so-iemand moet swyg as daar niemand is wat dit kan uitlê nie,²⁴³⁾ want daardeur het daar wanorde in die gemeentelike byeenkomste ontstaan.²⁴⁴⁾

'n Baie ernstige misbruik het daarin bestaan dat dit in talle gevalle beoefen was sonder die liefde - en wel veral die spreek in tale. Vandaar dan die ontmaskerende stelling deur die apostel. nl. dat die voorkoms van 'n sogenaamde charismata sinloos en betekenisloos is wanneer dit sonder die liefde beoefen word.²⁴⁵⁾ En dan die aanmoe=diging: "Julle moet die liefde nastreef - diōkete tēn agapēn".²⁴⁶⁾ Dit is belangriker as om 'n bepaalde gawe te begeer en na te streef wat bloot op die motief van selfverheffing kan berus, en nie op die liefde vir die gemeente wat as doel het om die gemeente te dien tot opbou nie.

Teen hierdie agtergrond let ons op sekere misbruike vandag. Eerstens vind ons dan misbruike wat plaasvind rondom die gebruik van die Bybel as Woord van God, en veral ten opsigte van bepaalde uitsprake met betrekking tot die gawes en die werking van die Heilige Gees. En hier kry ons dikwels met 'n absurde Bybeluitleg te doen. So glo die Pinksterbeweging sowel as die charismatiese beweging vandag dat die ervaring van die dissipels op Pinksterdag die normale ervaring van die "doop met die Gees" ook vandag moet wees. En hierdie uitstorting van die Gees en die ontvang van die Gees, vandag, word spesifiek bewys deur die spreek in vreemde tale wat daarop noodwendig volg. Sessies en samekomste word dan byvoorbeeld gehou waarop mense die Heilige Gees gaan ontvang. In hierdie samekomste waar die emosionele hoogty vier en die geweldige invloed van massa suggestie en massa hipnose

uitgaan, word die Gees dan sogenaamd uitgestort en mense het allerlei buitengewone belewenisse en ervarings. Dit moet dan gevolg word deur die sogenaamde spreek in vreemde tale, want sê hulle, dit is die Bybelse orde volgens Handeling 2.²⁴⁷⁾ Dit is dan baie duidelik dat hierdie soort gebeure mensewerk is, en nie noodwendig die werk van die Gees aandui nie, omdat twee afwykinge van die Skrifwaarheid hieromtrent alhier voorkom. Die Gees word nie eers in 'n latere stadium ná die bekering en wedergeboorte ontvang nie, maar wel met hierdie gebeure.²⁴⁸⁾ Die Skrif stel dit duidelik dat alle gelowiges nie in tale praat nie.²⁴⁹⁾ Siegfried Grossmann²⁵⁰⁾ wys ook veral op hierdie dwalinge en afwykinge en sê dan: "Fast alle Gruppen sehen in der Glossolalie den Nachweis für die empfangene Geistestaufe, wobei viele Gruppen zwischen dem einmaligen Auftreten dieser Gabe bei der Geistestaufe und der ständigen Begabung, in Zungen reden zu können, unterscheiden". Ook Erhard Griesse²⁵¹⁾ wys op die absurde Bybelverklaring: "Eine auf der Angst der Menschen aufbauende 'Verkündigung', eine banal-fundamentalistische Bibelauslegung und eine absurde apokalyptische Phantasterei wirken in viele fromme Kreise und auch in (vor allem Amerikanisch-pfingstlerisch beeinflusste) 'Charismatische' Gruppen hinein".

Omdat daar by hierdie bewegings soveel gemaak word van die tekens van die vervulling met die Gees, en dat bepaalde gewoontes (soos die spreek in tale) die besondere bewys daarvoor is, ontstaan die situasie dat die tekens nagejaag word, sonder die werklike heil in Christus, wat gepaard gaan met opregte diepgaande sondebewys, skuld en gevolglik verootmoediging in hartgrondige berou en belydenis voor God Self. Hierdie tekens wat ontvang, ervaar en beleef word, bied dan die grond vir die heilssekerheid wat in waarheid gemis word, en só word hierdie soort "teken-geloof" niks anders nie as 'n omseiling van die kruis van Christus. Siegfried Grossmann²⁵²⁾ gaan hierop in en sê dan dat die teken en wonder ten doel het om die mag van God te toon, maar nie om die heil seker te stel nie. Die weg van die geloof is deur die Woord van God te aanvaar, en hierdie weg van die geloofsekerheid kan nie afgekort word nie. Die gevaar is dat die charismata as plaasvervanger vir die heilssekerheid kan dien. Nie die geloof nie, maar die wonder word dan tot waarborg - garansie - van die heil, (bv. Glossolalie), en nie die innerlike getuie van die Heilige Gees

nie.²⁵³) So word Christus ook self uit die middelpunt verdring. Hy noem dan nog die volgende afwykings:²⁵⁴) Charismata as omseiling van die kruis van Christus; charisma sonder diens (dit dien slegs as prestige-objek); charisma sonder leer (die persoonlike ervaring is hier van meer belang as die leerwaarheid van die Skrif); charisma as sensasie; charisma as heerskappy (dië wat charismata "praktiseer", is 'n elite wat oor ander heers en bo hulle verhef is); charismata as aanleiding tot groeppvorming in die gemeente. (Dit veroorsaak spanning en skeuring in die gemeente). Die groot afwyking wat hier plaasvind is nl. dat na charismata gestrewe word en na die ervaring daarvan eerder as na die ervaring met die lewende God en na sy gemeenskap. Hier staan die wondersug en die egoïstiese motiewe op die voorgrond. Sō word 'n groot deel van hierdie sogenaamde charismatiese godsdiens niks anders as 'n stuk humanisme nie, waar die mens weer met sy ervaring in die "godsdiens" die belangrike word en in die middelpunt kom staan. Dan dra dit nie meer die stempel van die Ewige Gees nie, en kan dit nie dien as getuienis van die Gees se teenwoordigheid nie, maar moet dit uiteindelik lei tot teleurstelling en tot skade van die Christendom in hierdie wêreld.

'n Afwyking wat baie wyd aangetref word, is die opvatting van die geestesdoop as die sogenaamde "tweede seën". Hierdie opvatting wil dat die gelowige nā die wedergeboorte en bekering 'n tweede besondere seën ondervind wanneer hy dan sogenaamd met die Heilige Gees gedoop word wat gepaard gaan met die sogenaamde spreek in tale, gevolg deur die gawes van die Gees, omdat die persoon dan eers werklik 'n Geesvervulde is. Hier word wedergeboorte en bekering dus geskei van die ontvangs of moment van die inwoning van die Heilige Gees. Die Skrif stel dit egter duidelik dat 'n mens nie gelowig kan word en dus christen kan wees sonder die koms en inwoning van die Gees nie. In 2 Kor. 1:22 word dit duidelik gestel dat die gelowiges as die eiendom van Christus beseël is en dat die Heilige Gees as waarborg, (arrabōna), in die harte gegee is van wat die gelowige nog sal ontvang. Dieselfde waarheid word in Ef. 1:14 gestel, nl. dat die Heilige Gees die onderpand (arrabōn) van ons erfdeel is. Die begrip "arrabōn" beteken juis die eerste betaling van die totale som. Dus is die Heilige Gees die eersteling Gawe van God aan die gelowige, soos ons lees: "En nie alleen die skepping nie, maar ook ons wat die Gees as die

eerste gawe van God, (tēn aparchēn tou pneumatos) ontvang het, ons sug ook".²⁵⁵) Omdat die Gees dus die eerste tot ons kom, daarom vind bekering en wedergeboorte plaas, en daarom is elke gelowige reeds die Gees deelagtig. Vandaar dat byvoorbeeld Alfred Kuen²⁵⁶) ook sê dat die Bybel geen tweede seën ken nie. Hy verklaar dan aan=gaande hierdie tweede seën die volgende: "Diese zweite Erfahrung, die tatsächlich von vielen Christen in der Welt gemacht wird, kann sehr verschiedene Bedeutungen haben: sie kann die eigentliche Wiedergeburt von jemand begleiten, der nur Namenchrist oder Christ nur in seiner eigenen Vorstellung war. Sie kann eine entscheidende Etappe in der geistlichen Entwicklung bilden: neue Versicherung des Heils, Wachstumskrise oder Rückkehr zu Gott, Hingabe, Bekleidung mit Vollmacht für einen besonderen Dienst ... Manchmal aber ist sie nicht anders als eine 'religiöse Erfahrung', wie sie Millionen Menschen in nichtchristlichen Religionen machen. Als diese wäre sie nur das Produkt des einfachen Spiels der menschlichen oft wenig bekannten Fähigkeiten". Daarom noem hy hierdie 'n "gevaarlike leer" omdat: (a) dit die werk van Jesus Christus skei van die werk van die Gees; (b) Hierdie leer skei selfs lewe en krag, vrug en gawes; (c) Dit is gevaarlik omdat dit 'n willekeurige en anti-Bybelse dis=kriminering onder die gawes van God verskaf; (d) Hierdie leer ver=oorzaak ook 'n willekeurige skeiding tussen Christene; (e) Die leer veroorsaak onredelike ondersoeke en help ongeregverdigde frustrasie aan; (f) Dit open die deur vir bose geeste.²⁵⁷)

Hierdie verkeerde leer kom egter baie verbreed voor²⁵⁸) en is die produk van 'n onsuivere Skrifverklaring en gebrekkige Skrif-ondersoek. In Suid-Afrika word Andrew Murray²⁵⁹) beskou as die vader van hierdie dwaling. Alfred Kuen²⁶⁰) wys veral baie sterk op die dwalinge wat as gevolg van hierdie opvatting ontstaan en sê dan suiwer en tereg daarvan: "Was die Gefahr der charismatische Bewegung scharf akzentuiert, ist, dass die Zentrale Erfahrung nicht die Biblische Bekehrung ist, sondern eine Zweite Erfahrung, genannt 'Geistestaufe' oder "Ausgiessung des Geistes".²⁶¹) Hierdie leer word deur die Woord van God op die volgende gronde weerspreek: (1) Alle gelowiges ont=vang die Heilige Gees in die oomblik van hulle wedergeboorte.²⁶²) (2) Die uitdrukking: "Gedoopt met die Heilige Gees" dui altyd op die eerste Christelike ervaring, nl. die bekering en wedergeboorte.²⁶³)

(3) Die Nuwe Testament ken geen "tweede ervaring" of "tweede seën" nie. (4) Die spreek in tale is nie die teken van 'n tweede ervaring nie.²⁶⁴) Daar is egter ook bekeringe waar die spreek in tale nie voorkom nie.²⁶⁵)

Ons moet gevolglik hierdie opvatting van die sogenaamde Geestesdoop as 'n tweede seën afwys omdat dit in stryd is met die heilshandeling van die Heilige Gees soos duidelik in die Nuwe Testament geopenbaar. Die heilswerklikheid aangaande die inwoning van die Heilige Gees is, dat Hy reeds vanaf die moment van die wedergeboorte in die verlore inwoon. Dit is wel 'n ander vraag of die wedergeborene in wie die Gees reeds woon, in die volheid van die Gees lewe. Vandaar die bevel van die apostel aan die gemeente van Efese - wat reeds gelowiges is, Ef. 1:1 en 3; en reeds as die eiendom van God beseël is deur die Heilige Gees, Ef. 1:13 en 14 - "Laat die Gees julle vervul".²⁶⁶) Dit beteken dat hulle vol moet word van die Gees, in die sin dat Hy elke faset van hulle lewens beheers.²⁶⁷)

'n Ander misbruik wat heel algemeen voorkom, is nl. dat die charismatiker die gawe as private besit beskou en gebruik as uitdrukking van sy persoonlike krag en volmag waarin 'n soort selfbehae en selfdiens skuil sodat dit aanstoot gee in die gemeente in plaas daarvan om die gemeente met seën en blydschap te dien. Wilhelm Hahn²⁶⁸) wys ook op afwykinge en misbruike ten opsigte van die funksionering van die gawes en verklaar: "Die charismatiker stehen in der besonderen Gefahr, die ihnen verliehene Gabe als privaten Besitz zu misdeuten und als Ausdruck ihrer persönlichen Kraft und Vollmacht zu verstehen. Statt sie im Dienst der Gemeinde einzusetzen, misbrauchen sie ihre Gabe dann zur Steigerung ihres eigenen Wertes. Hieraus lässt sich schliessen, dass die Charismen in einer sehr engen Beziehung zur Person ihres Trägers, und zwar hinsichtlich deren natürlichen Veranlagung gedacht werden müssen. Das Charisma kann vom Unglauben auch als Talent, also als natürliche Begabung, missverstanden werden".

Een van die mees tergende en vir die Christendom erg skadelike misbruike wat by die Pinkstergroepe sowel as die nuwere charismatiese beweging voorkom, net soos in die vroeë kerk by die mense van die innerlike verligting, is die sogenoemde direkte insprake en leiding

van die Heilige Gees.²⁶⁹⁾ Dit is die algemene opvatting en bedryf by hierdie groep dat die Gees direk en persoonlik boodskappe aan hulle meedeel en hulle sogenaamd lei met die pretensie dat die Gees vir hulle so en so gesê het. Hier vind ons weer 'n duidelike terug-verval in die mistiek sowel as in 'n selfbehaging van die mens, want hierdeur word die mens met wie die Gees dan so spesiaal omgaan ten diepste weer verhef tot die uitsonderlik-belangrike. Sô word die aandag beslis ten laaste nie op die Gees gelê nie, maar op die belangrike "Christen" met wie die Gees so heel besonder omgaan. Hier het ons met niks meer te doen nie as 'n suiwere humanisme, antroposentrisme, subjektiwisme, hallusinasies, selfsuggestie, spiritualisme, en dus 'n godsdien na die mens, vir die mens, omdat die humane weer in die middelpunt van die godsdien verskyn om verheerlik te word. Tereg sê P.N. Kruyswijk²⁷⁰⁾ hiervan die volgende: "Er was geen geloofsbesef, dat Gods Geest juist het werk van Christus in de heilsopenbaring toepast en verder draagt. ... In het werk van den Heiligen Geest meende men een bron van genade te zien, die los staat van den Zoon, en van diens openbaring in het Woord. De Heilige Geest 'neemt het nie uit het zijne', Joh. 16:14, uit wat van Christus is, doch zou buiten Christus en zijn Woord om in de harten werken. In dezen levensgang word het zó, dat het innerlijk licht en een warm gemoedsleven het een en het al zijn"... Hierdie opvatting is in lynregte botsing met die leiding van die Heilige Gees soos wat Jesus Self dit gestel het:²⁷¹⁾ "Wanneer Hy kom, die Gees van die waarheid, sal Hy julle in die hele waarheid lei. Wat Hy sal sê, sal nie van Homself kom nie: Hy sal net sê wat Hy hoor, en Hy sal die dinge wat gaan kom, aan julle verkondig. Hy sal My verheerlik, want wat Hy van My ontvang, sal Hy aan julle verkondig". Twee dinge is hier van besondere belang in verband met die leiding van die Gees, nl.: Hy lei in die hele waarheid, en wanneer ons vra wat hierdie waarheid is, is dit duidelik dat dit hier gaan om die Woord van God. So bid Jesus ook: "Laat hulle aan U toegewy wees deur die waarheid. U woord is die waarheid"²⁷²⁾ Die Heilige Gees lei dus nie buite die Woord om deur persoonlike, private inspraak in die lewens van mense nie. Die tweede waarheid hier van besondere belang is nl. dat Jesus sê: "Wat Hy van My ontvang, sal Hy aan julle verkondig". Die Heilige Gees lei dus nie onafhanklik en geïsoleerd van Christus nie, omdat Hy van die Vader EN die Seun uitgaan, soos

dit ook duidelik in die Belydenis van Nicea gestel word. Die orde en beginsel in verband met die leiding van die Heilige Gees is dus die volgende: Christus, en alles aangaande Hom, is geopenbaar in die Heilige Skrif, en dit is wat die Gees ontvang om aan die gelowiges mee te deel. Sou die Gees dan private, persoonlike en direkte insprake in die lewens van mense gee, geskied dit geïsoleerd en onafhanklik van Jesus Christus, en het ons met 'n on-Bybelse opvatting te doen, en waar mense dit pretendeer, kan ons dit gevolglik nie aanvaar as die werk van die Gees wat van die Vader en die Seun uitgaan nie.

2.2.6 Kriteria vir die funksionering van die charismata

Vir die funksionering van die charismata is dit van die allergrootste belang dat daar bepaalde kriteria aangewend sal word ten einde vas te stel of die charismata eg is, dit wil sê, werklik deur die Heilige Gees gegee en bewerk is, en of dit moontlik 'n ander oorsprong kan hê. Die situasie en die onderlinge verhoudinge in Korinthe het dit nodig gemaak dat sulke prinsipes (kriteria) genoem word waaraan gemeet kan word of dit in elke geval om egte gawes van die Heilige Gees gegaan het, of om die misbruik van sogenoemde gawes deur die geldingsdrang van mense. Want in Korinthe het die opvatting ontstaan dat die rang en waarde van 'n christen gemeet word aan die buitengewone charisma-tiese bekwaamheid waaroor hy beskik. Die bepaalde christene wat dan "uitgeblink" het bo die "normale" christene vanweë hulle buitengewone gawes, was as 'n soort elite in die gemeente beskou en daarom was daar 'n sug en gejaag na die sogenoemde buitengewone gawes. Dit het daartoe gelei dat 'n klimaat geskep is waarin verskynsels voorgekom het wat as charismata vertoon het, maar in oorsprong bloot menslik was en nie werklik deur die Gees gewerk nie. Die doel van hierdie sogenoemde gawes was dan ook nie om die opbou van die gemeente te dien en die Here God daardeur te verheerlik nie, maar wel om die self daarmee te dien en persoonlike aansien en hoë waarde in die gemeente te bekom. Vandaar dat Hasenhüttl²⁷³) ook sê dat die charismata nie alleen aan hulle oorsprong gemeet en getoets moet word nie, maar ook vanuit hulle doel. Darrel Doughty²⁷⁴) sê dat dit juis die bedoeling van die apostel Paulus is, om die begrip "charismata" te gebruik eerder as pneuma=

tika omdat vir hom charis die Christologiese kriterium is vir die evaluering van die pneumatika, omdat charismata geen verband hoegenaamd het met menslike kwaliteite, vermoëns of strewes nie. Hy besluit dan: "The grace-character of the spiritual gifts excludes their appropriation; that which comes to man from God as a 'gift of grace' can never be a ground for human boasting, whether it be 'righteousness' (cf. Rom iii 27ff.) or 'life in the Spirit' (cf. I Cor. iv. 6 ff.)". Walter Hollenweger²⁷⁵ stel dit ook duidelik dat fenomene alleen as charismata erken kan word as dit (a) die nut van die gemeente en dus van die ander dien, 1 Kor. 12:7, en (b) op die Heerskap van Christus wys, 1 Kor. 12:1-3, en (c) nie in teenstelling staan tot dit wat in die mensgeworde Woord van God, in Jesus van Nasaret gebeur het nie, 1 Kor. 12:3.

Siegfried Grossmann²⁷⁶ sê dat daar belangrike maatstawwe is wat die apostel Paulus self vir die beoordeling van die werkinge van die charismata gegee het. Hy noem dan ses besondere beginsels in hierdie verband. (Sien Voetnoot 192). Hy sê dan: "Wenn unser Reden und Tun charismatisch ist, wenn es Geschenk der Gnade Gottes ist, dann schliesst sich der Kreislauf: Das, was von Gott kommt, fließt wieder zu ihm hin, stellt ihn durch Jesus Christus in den Mittelpunkt. Das ist die Grundordnung aller Charisma: Gott muss durch Jesus Christus die Bezugsperson bleiben".

Met die oog op die funksionering van die charismata is dit nodig dat ons kom tot die nadere bespreking van die afsonderlike kriteria wat hier van belang is en in die Nuwe Testament gevind word, sodat die suiwere werking van die Gees in die gemeente onderskei kan word van onsuivere fenomene wat wel die voorkoms van 'n charisma kan hê, terwyl dit bloot "mensewerk" kan wees. In hierdie verband is veral die uitsprake in 1 Kor. 12-14 asook 1 Petrus 4:11 van besondere betekenis.

2.2.6.1 Die Christus-belydenis as kriterium

Die apostel Paulus verklaar aan die gemeente dat hy graag wil hê dat hulle ingelig sal wees aangaande die gawes van die Gees, omdat tydens hulle verkeer in die heidendom hulle blindelings weggevoer was na die

stom afgode, en hulle nou as Christene in wie die Heilige Gees werksaam is, moet weet dat iemand wat sê: "Vervloek is Jesus", nie deur die Gees van God praat nie; en aan die ander kant kan niemand sê: "Jesus is die Here" nie, behalwe deur die Heilige Gees. Hierna kom hy dan direk tot die bespreking van die charismata.²⁷⁷⁾ Daar is dus 'n direkte verband tussen die gawes van die Gees en die belydenis aangaande Jesus as Here. Dit dui naamlik daarop: Indien daar sogenoemde gawes voorkom by iemand wat Jesus vervloek, dit die duidelike aanduiding is dat hierdie verskynsel(s) nie deur die Heilige Gees gewerk kan wees nie. So stel E.P. Groenewald²⁷⁸⁾ dit dan ook: "Die glossolalie moet vertolk word om te weet wat gesê word. As dit blyk dat in tale bely word dat Jesus die Here is, kan die gemeente verseker wees dat dit die werk van die Heilige Gees is. Die verdere veronderstelling is dat die bose geeste ook 'n hand kan hê in die glossolalie, en hulle sal sorg dat Jesus 'n vervloeking genoem word. Hier kom die onderskeiding van die geeste te pas. (Vgl. 1 Joh. 1 e.v.)". In "Evangelischer Erwachsenen Katechismus"²⁷⁹⁾ word ook verklaar dat die eerste maatstaf of die charisma eg is, die ooreenstemming met die gemeenskaplike belydenis van die kerk is. Nie die buitengewone verskynsel as sodanig nie, maar die inhoud bewys 'n charisma as eg.

Omdat hierdie bepaalde belydenis van Jesus as Here, op die egte oorgawe aan Jesus dui, is dit uitdrukking van die innige lewensverbintenis met Jesus self, en die egte charismata kan alleen daar reg beoefen word waar hierdie geloofsverbintenis in die lewe van iemand bestaan. Hierdie persoonlike betrekking tot Jesus, wat gestalte vind in die belydenis: "Jesus is Here", kan net deur die Heilige Gees gewerk word. Otto Knoch²⁸⁰⁾ verklaar omtrent hierdie belydenis: "Da Gott sich aber durch Jesus Christus geoffenbart und sein Heil an die Gemeinschaft mit ihm gebunden hat, ist das Bekenntnis zu Jesus Christus heilsentscheidend für den gottsuchenden Menschen. ... Hinter diesem Bekenntnis muss ein lebendiger Glaube stehen. Dieser Glaube ist aber bereits durch die Gabe des Geistes ermöglicht und getragen und so selbst Hinweis auf die von Gott gnadenhaft geschenkte Gemeinschaft mit seinem Leben und seiner Liebe".

Die waarheid wat hieruit duidelik blyk, is nl. dat die Gawe van die

Gees, en gevolglik die Geestes-gawes, aan Jesus Christus en die gemeenskap met Hom verbonde is. Daarom kan die ware en egte charismata alleen daar voorkom waar hierdie geloofsverbintenis met Hom bestaan soos dit dan gestalte en uitdrukking vind in die belydenis: "Jesus is Here".

2.2.6.1 Die opbou as kriterium

Vir die funksionering van die gawes stel die apostel Paulus die doel, naamlik dat dit die opbou van die gemeente moet dien. Dit sê hy dan in besonder met betrekking tot die spreek-in-tale: "ek sou graag wil hê dat julle almal in tale praat, maar nog liever dat julle profeteer. Die een wat profeteer, is van groter betekenis as die een wat in tale praat, tensy hy dit ook uitleë sodat die gemeente daardeur opgebou kan word".²⁸¹⁾ Dan sê hy weer volgens 1 Kor. 14:12: "As julle (ook: Aangesien julle)^{C.J.J.} julle toelê op die gawes van die Gees, streef dan na die wat tot opbou van die gemeente dien, sodat julle daarin kan uitmunt". So word die doel van die funksionering van die charismata dan meteens ook die kriterium waarvolgens dit beoordeel moet word. Dit stel die apostel dan ook duidelik in die volgende uitsprake: "Hoe moet dit dan wees, broers? Elke keer as julle bymekaarkom, het elkeen gewoonlik 'n bydrae om te lewer: 'n psalm, 'n onderwysing, 'n openbaring, 'n taal, 'n uitleg daarvan. Sorg dan dat alles tot opbou van die gemeente verloop".²⁸²⁾ Met betrekking tot die tale sê hy dan spesifiek: "As daar nie iemand is wat dit kan uitleë nie, moet die een wat in tale praat stilbly in die byeenkoms van die gemeente en net tuis met homself en met God praat".²⁸³⁾ Met betrekking tot die profesie sê hy: "Julle kan almal profeteer, maar een vir een, sodat almal daaruit kan leer en almal bemoedig kan word".²⁸⁴⁾ Die kriterium van opbou word ook duidelik gestel wanneer die apostel die spreek in tale in die private situasie van die gebed tot die Here God, en die spreek in tale in die gemeente behandel. Hy sê dan dat so 'n persoonlike gebed tot die Here God wel goed is, maar ander mense word nie daardeur geestelik opgebou nie.²⁸⁵⁾

Ulrich Brockhaus²⁸⁶⁾ vat die feite rondom die funksionering van die charismata en die opbou soos volg saam: "Oikodome ist Aufgabe. Die

Gemeinde ist keine fertige Größe, in der sich die Kraft des Geistes 'erbaulich' genießen lässt (14,17), sondern ein Werk, zu dessen Vollendung mit den Gaben des Geistes jeder Gläubige aufgerufen ist (14,4.12.26; Vgl. Röm. 14,19; 1 Thess. 5,11). Da die Charismen die Werkzeuge der Oikodome sind, ist die Oikodome das Kriterium der Charismen. Sie ist zielgerichteter Prozess und richtet daher auch die Charismen auf das Ziel aus, das sie zwar nicht selber ist, zu dem sie aber führt. Was dieses Ziel ist, wird hier nicht direkt gesagt; es lässt sich jedoch formal aus dem Bildgehalt des Wortes 'bauen' und inhaltlich aus Kap. 13 erschliessen: die eschatologische Vollendung der Gemeinde in der Liebe".

Die charismata is nooit doel op sigself nie, maar dien 'n bepaalde doel, nl. wat die opbou van die gemeente is tot haar eskatologiese voltooiing. Solank die charismata hierdie doel dien, het dit sin en mag dit in die gemeente; wanneer dit egter nie meer hierdie doel dien nie, maar 'n doel op sigself word - of om self daarmee erkenning en aansien te verwerf, of vir eie "genieting" of "belewing" - mag dit nie in die gemeente geduld word nie. Dan kan ook krities gevra word na die egtheid daarvan, want: Sal die Here, wat die Gees is, 'n gawe in iemand bewerk wat ingestel is op selfverheerliking of stigtelike genieting?

Die Gees wat die charismata bewerk en skenk, is tog ook die Gees wat die draer van die charisma lei om diensbaar te wees aan die wil en doel van die Here God in die gemeente. Daarom is dit sterk te betwyfel of 'n verskynsel as sg. charisma in die gemeente wat nie die doel van die Here God dien nie, nl. die opbou, werklik eg van die Heilige Gees kan kom. Selfs die egte charisma - soos byvoorbeeld die bid in 'n taal,²⁸⁷) wat ingestel is op die opbou van die individuele gelowige, het nie plek in die gemeente nie. Dit is wel eg van die Heilige Gees, maar omdat dit nie die opbou van die gemeente as geheel dien nie, is dit in die gemeente nie geoorloof nie: Hoeveel te meer daardie sg. charismata wat 'n selfsugtige, humanistiese of selfdiens ten doel het!

Die charismata is in hulle funksie en doel altyd op die gemeente en die gemeenskap gerig, en nie op die belewing van die enkeling en vir

die enkeling nie. Hasenhüttl²⁸⁸) verklaar ook hieromtrent; "Kein Charismatiker kann für sich selbst leben, sondern er ist als solcher ausgerichtet auf das menschliche Du, auf die Gemeinschaft". Arnold Bittlinger²⁸⁹) stel dit so: "Die Charismen sind gegeben 'zum gemeinsamen Nutzen'. Sie dienen also niemals nur zur Erbauung des einzelnen Gliedes, sondern immer auch zur Erbauung des Gesamtleibes Christi (1 Kor. 14,26; Ehp. 4,11-16)". Wanneer die apostel Paulus daarop wys dat 'n bepaalde charisma nie dien en opbou nie, maar dat dit in liefdelose wyse tot eiegeregtige doel gebruik word en as geestelike statussimbool gekoester word - soos dit met die glossolalie die geval was - sluit hy dit nie uit die ry van gawes uit nie, maar korrigeer hy die gebruik daarvan en bind dit aan funksies wat dit vir die gemeente vrugbaar en opbouend maak. Want alle charismata moet aan die kriterium van die opbou gemeet word.

Die groot beginsel vir die funksionering van die charismata rondom die opbou van die gemeente, met die klem op die gemeente, vind ons in Ef. 4:16: "Die verskillende liggaamsdele pas by mekaar en vorm saam 'n eenheid. Elkeen van hulle vervul sy funksie, en so bou die liggaam homself op in liefde". Omdat die lede van die liggaam onderling 'n eenheid vorm, affekteer die funksie van 'n enkele lid die liggaam as (in) geheel, en daarom is die res van die liggaam betrokke by die funksie van die enkele lid. Wanneer 'n enkele lid dus 'n bepaalde funksie vervul, moet die beginsel wees: "so bou die liggaam homself op in liefde".

Ons vind nog 'n belangrike aspek omtrent die funksionering van die gawes rondom die opbou van die gemeente daarin dat ook die uitbreiden= de opbou van die gemeente gedien word, en nie alleen die innerlike opbou in die sin van die opgroei in Christus nie. So vind ons in 1 Kor. 12:22-25 dat die apostel daarop wys dat die spreek in tale nie hierdie doel kan dien nie, maar wel die profesie. Dan verklaar hy: "Daarteenoor, as almal profeteer en daar kom 'n ongelowige of 'n buitestaander binne, dan word hy deur almal in sy gewete aangespreek en kom hy tot selfondersoek. Die verborge dinge van sy hart kom aan die lig. En so kom hy daartoe om op sy knieë te val, God te aanbid en openlik te getuig: 'Waarlik, God is hier by julle!'"²⁹⁰) 1 Kor. 14:24-25. Hier dien die funksie van 'n charisma dus die uit=

breidende bouwerk aan die gemeente, en daarom het die profesie as gawe hier 'n bepaalde funksie wat die spreek in tale, byvoorbeeld nie kan dien of vervul nie. Want dit is hierdie bepaalde gawe wat 'n ongelowige (apistos) en 'n buitestaander (idiōtēs) tot ontdekking van sonde en belydenis van God se teenwoordigheid in die gemeente bring.

In verband met hierdie uitspraak wys Werner de Boor²⁹¹ op die volgende met betrekking tot die betekenis van "apistos" en "idiōtēs": "Wer das Evangelium noch gar nicht wirklich kennt, wer die Botschaft noch nie so hörte, das er vor der Entscheidung seines Lebens stand, ist ein 'Idiotes', ein 'Unkundiger', ein 'Laie'. Von 'Unglauben' kann hier nicht gesprochen werden. Der 'Unglaube' im eigentlichen Sinn ist ein aktive, bewusste Haltung; er ist das Nein zur gehörten und verstandenen Botschaft. Erst wenn der 'Unkundige' die klare Verkündigung hört und ablehnt, wird er zu einem 'Ungläubigen'. Die Schilderung des Paulus zeigt aber, dass damit die endgültige Entscheidung seines Lebens noch nicht gefallen zu sein braucht". Wanneer ons die "apistos" en "idiōtēs" verstaan as "ongelowige" en "onkundige" wat deur die funksionering van die gawe van profesie tot genoemde belydenis gebring word, sien ons dat daardeur die opbou van die gemeente in die sin van ekstensiewe groei - toename in getal - plaasvind. Wanneer die apostel Paulus dus verklaar dat iemand wat profeteer, hom tot mense rig en woorde wat geestelik opbou,²⁹² en dat die een wat profeteer groter van betekenis is as die een wat in tale praat, tensy hy dit ook uitleë sodat die gemeente daardeur opgebou kan word, het dit ook hierdie genoemde aspek van die opbou tot inhoud. Dit is egter duidelik dat nie alle gawes hierdie aspek van die opbou direk kan dien nie, maar alle gawes moet wel die interne opbou van die gemeente dien, en daarom is die opbou van die gemeente wel 'n belangrike kriterium vir die funksionering van die gawes.

2.2.6.3 Die diens as kriterium

Die bedoeling en motief van die gawes is altyd om te dien - die gemeenskap as liggaam van Christus te dien, asook om in die Naam van die Here God te dien wat deur sy Gees die gawes verleen, en alsoos God te dien. Dit word baie duidelik gestel in 1 Petrus 4:10-11:

"As goeie bedienaars van die veelvuldige genade van God moet elkeen, namate hy 'n genadegawe ontvang het, die ander dien. As iemand die gawe ontvang het om te preek, moet God deur hom aan die woord kom; as dit is om die gemeente te dien, (diakonei), moet hy dien met die krag wat God verleen. So moet julle God in alles verheerlik deur Jesus Christus, aan wie die heerlikheid en krag behoort tot in alle ewigheid".

Die twee hoofgroepe van charismata word hier genoem, nl. charismata van die woord, nl. 'n woord van wysheid, van kennis, van tale en uitleg van tale, van profesie, lering, vermaning, ens.; en die van diens, bv. die gawe van genesing, kragwerkinge, hulpverlening, ens. In alle gevalle word die sentrale doel van die gawes gestel, nl. om God in alles te verheerlik en die ander te dien. Hieromtrent verklaar F.W. Beare²⁹³) dat die uitdrukking: "hōs kaloi oikonomoi" "as good stewards-" "emphasizing the thought that the gifts of God are not given to us for our own enjoyment, as a private possession, but are given to us in trust for the community of His people. Cf. Luke 12:42; 1 Cor. 4:1-2. Kaloi - of manifest excellence, exhibiting the attractiveness of fidelity and generosity" en dan vervolg hy op bladsy 161: "In exercise of the gifts with which God has endowed us, we are not to vaunt ourselves, but to glorify Him to whom we owe all that we have". Die kriterium van diens met betrekking tot die funksionering van die gawes staan daarom teenoor die eie selfbehaging en 'n private, persoonlike verlustiging los van die gemeente, d.w.s. 'n selfdiens. Die doel van die funksie van die gawes is diens aan die Here God en aan die gemeente van Christus. Tereg konkludeer H.M. Bolkestein:²⁹⁴) "Elk is gebonden aan de ander tot dienst. Dienen will zeggen: beschikbaar zijn voor de ander. Bereid zijn tot geven. Afzien van het eigen belang en letten op de behoeften van de ander. Dit dienen is het grote gebod in de gemeente (Marc. 10:43, 44, e.p.). Het behoort wezenlijk tot de nieuwe wijze van leven, die in Christus geschonken is, dat de een aan de ander gebonden is en tot dienst aan de ander geroepen. Dienen is een eschatologiese vorm van leven".

Juis omdat dit die eskatologiese heilsgemeente is waarin die Gees woon, word die gesindheid van die Verlosser en nuwe Hoof, Jesus Christus, in die gemeente geopenbaar; vind die nuwe lewens- en bestaansorde in hom gestalte, nl. om te dien en nie (meer) te wil heers nie.²⁹⁵) En omdat die charismata aan die gemeente as liggaam van

Christus gegee is om vir die doel van die Hoof van die gemeente te funksioneer, is die diens-motief wesenselement en -doel van die charismata. Juis die verskeidenheid van die gawes bewys die rykdom van God, maar ook op die velerlei behoeftes wat God deur die funksionering van die gawes wil laat bedien. Juis hiervoor skenk Hy aan elkeen 'n gawe wat in die groot geheel nodig is, en also bou die Here God die gemeente tot 'n eenheid op. Nie ondanks die verskeidenheid van hierdie gawes nie, maar veeleer deur die veelheid en verskeidenheid van die gawes leef die gemeente as 'n eenheid. Daarom kan en mag niemand die spesifieke gawe wat hy ontvang het vir homself gebruik nie. Elke gawe is die oproep en bevoeligmagtiging van God tot diens! Want dit is deur die Here God self gegee tot diens aan die behoefte van die ander, en ten bate van die ander en sodoende tot welsyn en opbou van die gemeenskap in Jesus Christus in geheel.

In verband met Romeine 12:6: "Ons het genadegawes wat van mekaar verskil volgens die genade wat God aan elkeen van ons gegee het", (kata tēn charin tēn dotheisan hēmin diafora); verklaar Josef Hainz²⁹⁶ die volgende: "Die unterschiedlichen Gnadegaben der Einzelnen sind gottgewollt: darum soll jeder mit dem ihm gegebenen Charisma den anderen dienen und es zum Aufbau der Gemeinde, als eines Leibes aus vielen Gliedern, einbringen; die Anerkennung seines metron bewahrt den Einzelnen davor, von sich selbst zu hoch zu denken und die Besonderheit seines Charismas zu verkennen". Omdat die gawes ten doel het om by te dra tot die diens aan die opbou van die gemeente en dit geskied volgens die maat (die kompas), van die genade wat God aan elkeen verleen het, kan die gelowige met sy besondere gawe nooit homself daardeur verhewe ag bo andere wat nie dieselfde gawe as hy het nie. Die Gees wat die bepaalde gawe aan 'n bepaalde gelowige verleen, lei ook die gelowige as lid van die liggaam om diensbaar te word aan die opbou van die gemeente, en daarin sy God en Here te dien en te verheerlik. Wanneer hierdie diens-motief en God-verheerlikende motief ontbreek in die funksionering van enige sogenaamde gawe en die beoefenaar daarvan, kan dit nie meer eg en deur die Gees gewerk wees nie. Daarom funksioneer die diensmotief by die charismata as belangrike en onmisbare kriterium vir die beoordeling van die egtheid al dan nie van die gawes.

2.2.6.4 Die liefde as kriterium

Nadat die apostel Paulus in 1 Kor. 12 die gawes en die voorkoms daarvan in die gemeente behandel het, stel hy in 1 Kor. 13 die liefde as die allesbeheersende prinsipe vir die funksionering van die charismata: "Al praat ek die tale van mense en engele, maar ek het geen liefde nie, het ek 'n stuk klinkende metaal en 'n galmende simbaal geword. Al het ek die gawe van profesie en ken ek al die geheimenisse en besit ek al die kennis, en al het ek al die geloof om berge te versit, maar ek het geen liefde nie, dan is ek niks".²⁹⁷⁾ Dit impliseer dat die praat in tale self sonder liefde, vir die opbou van die gemeente slegs rasende instrumente is, maar geen werklike nut het nie. Dan is nie slegs die hooggeroemde en grote gawes niks nie, maar ek is niks wanneer ek alleen die gawes en nie die liefde het nie. Hoeveel ek kan nie agter hierdie skynbare gawes staan wat juis die self - die eie persoon - moet dien en verheerlik nie, terwyl ander lede van die liggaam van Christus juis daardeur vertrap, verkleineer en as niks beskou word nie! In hierdie liefdelose gees en gesindheid is alle (enige) gawes nutteloos. Die liefde is nie self 'n charisma nie - ook nie die grootste charisma nie. Dit is ook geen alternatief tot die charismata nie, maar wel soos Arnold Bittlinger²⁹⁸⁾ dit stel: "Die Liebe ist das Anwendungsprinzip der Charismen. Sie ist das Hertz aller Charismen, der 'Blutkreislauf' des Leibes Christi. Die Liebe ist die Immanenz Jesu im Leib seiner Kirche. Alle Gnadengaben sind Wege und Kanäle, durch die die Liebe sich bezeugen kann und will" ... Aan die anderkant is ook waar: "Die Gnadengaben sind keine (zweitrangige) Alternative zur Lieben; sie sind die Mittel, die uns der Geist geschenkt hat, um die Liebe Christi auf wirksame und ganz konkrete Weise zum Ausdruck zu bringen".²⁹⁹⁾ Juis omdat die bedoeling van die charismata is om naamlik die liefde van Christus op werklike en konkrete wyse tot uitdrukking te bring, is dit die allesbeheersende kriterium vir alle gawes. Ulrich Brockhaus³⁰⁰⁾ sê nog verder: "Die Agapé ist für Paulus mehr als harmonisches Zusammenwirken, mehr als Nutzen und mehr als Gemeindeaufbau; sie ist 'das schon-jetzt-Gegenwärtigsein des neuen Äon'. In ihr reicht ein Element der kommenden Welt in unsere Zeit hinein ... Es relativiert sie alle". Hierdie siening van die stand van sake in die eskatologiese heilsgemeente is van beslissende belang vir die funksionering van die charis=

mata, omdat in die funksionering daarvan ooreenkomstig die wil van God die gemeente in sy bestaansgetuienis in die wêreld geloofwaardig gemaak word as werklike liggaam van Christus, in wie die Gees woon, en waar die nuwe eeu reeds gestalte begin vind. Omdat die liefde die teken is van die nuwe eeu wat reeds teenwoordig is en dus van die koms van die koninkryk van God, en die gawes as oogmerk het die dienslewering in die Naam en vanuit die inwoning van Christus deur die Gees, kan die egtheid van die gawes alleen bewys word wanneer dit vanuit die liefde funksioneer. Daarom het Wilhelm Hahn³⁰¹⁾ dit volkome juis wanneer hy sê: "Nur ein Charisma, das seinem christologischen Wesen entsprechend durch die Agape bestimmt ist und sich in die Dienstgemeinschaft der Gemeinde einfügt, kann als ein solches in der Kirche anerkannt werden und erbaut die Gemeinde". Erwin Iserloh³⁰²⁾ noem die broederliefde die "ordeningsprinsipe" vir die charismata, op grond van 1 Kor. 12:31; Rom. 5:5; 1 Kor. 13:5 en Rom. 12:10. Juis omdat die charismata deur die Heilige Gees gewerk word - die Gees deur wie God sy liefde in ons harte uitgestort het³⁰³⁾ - kan ons die liefde die ordeningsprinsipe van die charismata noem. Omdat die liefde in ons harte uitgestort word deur die Heilige Gees, is alle aksies en handelinge wat deur die Gees gewerk word deur die liefde gestempel.

2.2.6.5 Die eenheid as kriterium

Die gawes in die gemeente moet in die funksionering ook altyd die eenheid van die gemeente dien en mag nooit tot verdeeldheid en skeurmakery of afstigting (amputasie van die lede van die liggaam) aanleiding gee nie. Verdeeldheid was juis die bekommernis van die apostel Paulus oor die toestande van die gemeente in Korinthe, daarom verklaar hy reeds aan die begin van sy brief: "Ek doen 'n beroep op julle almal, broers, in die Naam van onse Here Jesus Christus om eensgesind te wees. Daar moet geen verdeeldheid onder julle wees nie. Julle moet een wees in dieselfde gesindheid en met dieselfde oortuiging".³⁰⁴⁾ Wanneer hy dan kom by die bespreking van die gawes, wat juis 'n bron van verdeeldheid en skeurmakery in die gemeente geword het, sê hy: "God het die liggaam so saamgestel dat Hy groter eer gegee het aan die lid wat een kortkom, sodat daar nie verdeeldheid

in die liggaam sou wees nie, maar dat die lede gelyke sorg vir mekaar dra".³⁰⁵) Juis omdat die een lid die ander nie geëer en erken het op grond van die aard van sy gawe nie, en sommige dan hulleself verhef het bo andere op grond van hulle besondere gawes, het hulle met hul bepaalde gawe dan nie die eenheid van die gemeente gedien nie, maar verdeeldheid verwek. Omdat dit die liggaam van Christus is wat God saamgestel het, moet elke selfverheffing en minagting van die andere - wat sy gawe ookal mag wees - in die gemeente afgekeur word, want hier is geen plek vir meerderwaardigheid en minderwaardigheid nie. Dit is immers 'n liggaam wat uit 'n verskeidenheid van lede bestaan, wat in hulle aard en funksie verskil - maar juis dit maak die liggaam tot liggaam.

Tereg verklaar Heribert Mühlen³⁰⁶) dat die teendeel van opbou, verdeeldheid is, en dat dit nooit van die Heilige Gees kom nie. Wanneer die funksionering van die "gawes" dus lei tot verdeeldheid en uiteindelijke verskeuring van die gemeente ontstaan daar ernstige vrae aangaande die egtheid van sodanige "gawes". Die Gees wil juis deur die gawes die verhoudinge in die liggaam, d.w.s. die band tussen die onderskeie lede verstewig en die liggaam sonder belemmering en veral sonder gemis van sekere lede laat funksioneer. Wanneer die "gawes" dan tot sodanige iets verword het, dat dit nie meer die opbou in eenheid dien nie, skort daar iets met hierdie gawes en wel met die draers van hierdie sg. "gawes". In die funksionering van die gawes moet elke lid dit belewe dat alle lede aan mekaar behoort, vir mekaar onontbeerlik is en vir mekaar sorg en tot onderlinge ondersteuning in die liggaam gegee is. Werner de Boor³⁰⁷) sê dat die verdeeldheid alleen vermy word: "Nur, wenn wir in der Gemeinde der Art Gottes folgen, der 'dem zurückstehenden Gliede besondere Ehre gab'; nur, wenn in dieser Weise 'einträchtig für einander die Glieder sorgen'. Das war es, was in Korinth fehlte, wo die Starken rücksichtslos ihre 'Freiheit' herstellten und die besonders Begabten ihrer eigen Größe lebten. Hier muss die Gemeinde umkehren zur 'Liebe' die aufbaut".

Indien die gawes sodanig funksioneer dat dit nie die eenheid van die gemeente dien nie, is dit die openbaring van liefdeloosheid en moontlik ook onegtheid. Wanneer lede van die gemeente byvoorbeeld sou voorgee dat almal ook hulle besondere gawes moet hê, anders behoort

hulle nie werklik aan die gemeente nie, omdat dié spesifieke gawe dan juis die besondere bewys is dat iemand die Heilige Gees het, is dit 'n verkeerde siening van die vrymagtige werking van die Gees wat aan elkeen uitdeel "soos Hy wil".³⁰⁸) Tegelyk is dit ook 'n selfverheffende houding en werk dit verdeeldheid in die liggaam van Christus, en is dit 'n getuienis van liefdeloosheid wat juis in stryd is met die werking van die Heilige Gees in die lewe van 'n mens, soos in 1 Kor. 13 uiteengesit. Ook wanneer die houding ontstaan op grond van die gawes dat diegene wat nie die "elite-gawes" het nie, eintlik in die gemeente nie nodig is nie, en daarom geminag word, is dit strydig met die eenheid van die liggaam, wat juis in verskeidenheid gevind word, en alleen in verskeidenheid liggaam kan wees. Sou die houding ook ingeneem word dat persone met gawes waarvan 'n bepaalde groep in die gemeente op 'n gegewe stadium nie hou nie, en daarom liefs "geamputeer" moet word, is dit liefdeloos, verwaand en dien nie die eenheid van die gemeente van Christus nie. Die situasie kan ook ontstaan dat bepaalde persone met bepaalde gawes in die gemeente nie welkom laat voel word nie, en sodanige lede hulleself dan van die gemeente afskei. Dit is ook 'n verkeerde houding in die gemeente wat verdeeldheid bewerk en nie in die gemeente mag bestaan nie.

Alle lede van die liggaam met hulle besondere en bepaalde gawes moet te alle tye in die gemeente welkom wees en tuis voel, en ervaar dat hulle "behoort" tot en van besondere belang en nut is in die gemeente. So word die eenheid van die gemeente te alle tye en onder alle omstandighede gedien. Alleen sō word Christus verheerlik, die gemeente opgebou, funksioneer die ekklesia effektief, en dra dit die getuienis van die inwoning van die Heilige Gees in die eskatologiese heilsgemeente.

2.3 Die Verhouding Van Die Charismata Tot Die "Amnswerk"

2.3.1 Die vraag aanqaande die "Amp"

Vele vroeë heers vandag rondom die begrip "amp" soos dit in die meeste gevestigde kerke in gebruik is, nl. of daar wel sprake van sodanige instellinge in die Nuwe Testamentiese gemeentes bestaan het. Dit is

wel duidelik dat die term "amp" nie in die Nuwe Testament voorkom nie. Arnold Bittlinger en andere³⁰⁹⁾ het reeds daarop gewys dat die wêreld van die Nuwe Testament meer begrippe vir "amp" geken het as wat ons tans "amp" noem. Eerstens is daar die begrip "archē" met die betekenis van "heersers", "voorgangers", en veral 'n magposisie aandui. Vir die amp binne die Christelike gemeente word hierdie uitdrukking nêrens vermeld nie. Die tweede begrip vir amp, nl. "timē" dui 'n besondere waardestelling aan. Wanneer dit egter in die Nuwe Testament gebruik word,³¹⁰⁾ is daar nie van 'n besondere verering sprake nie, maar van erkenning. Die derde begrip "telos" wat in die wêreld van die Ou Testament dikwels vir die diens van owerhede gebruik word, ontbreek geheel en al in die Nuwe Testament. Hy wys dan verder op die belangrike feit dat dit wat ons "amp" noem in die Nuwe Testament as "oikonomia" vermeld word. Hierdie woord beteken die bestuurswerkzaamheid van 'n slaaf wat van sy heer 'n diens opgedra is en aan hierdie heer rekenskap verskuldig is. Dan kom hy tot die volgende konklusie: "Weitau am häufigsten verwendet das Neue Testament jedoch für das, was wir heute Amt nennen, das Wort diakonia (= Dienst). Dieses Wort ist völlig unreligiös und bezeichnet in der Umwelt des N.T. nirgends eine besondere Macht = oder Würdestellung. ... Wortwahl des Neuen Testaments lässt eindeutig erkennen, dass mit einem Dienst oder Amt in der Gemeinde keine besondere Würdestellung und auch keine priesterliche Mittlerstellung verbunden ist. Das Amt ist verstanden als schlichter Dienst, als ein Sich = zur = Verfügung = stellen".

Moltmann³¹¹⁾ sê ook dat die Nuwe Testament geen tegniese begrip ken vir dit wat ons as "kerklike amp" aandui nie. Paulus praat van charismata en bedoel daarmee die energieë van die nuwe lede (1 Kor. 12:6, 11), nl. die Geestes-kragte. Dit is volgens hom sybestemmings en geen "Sollensbestimmungen" nie. Dit is genadegawes wat uit die skeppingsgenade van God bestaan. Dan sê hy: "Er spricht nicht von 'heiliger Herrschaft' (Hierarchie), sondern wählt den Ausdruck diakonia". Küng³¹²⁾ wys ook (selfs) met betrekking tot die apostelskap daarop dat "nicht Recht, Macht, Wissen und Würde, sondern der Dienst ist für die Jügerschaft konstitutiv". Eduard Schweizer³¹³⁾ sê dat ons in die Nuwe Testament geen onderskeid tussen "gewone gelowiges" en "tot diens geroepenes" vind nie. Dan wys hy ook verder daarop dat die N.T. geen onderskeid ken tussen diens en amp nie. Wel moesmenige diens ter wille van die orde deur die gemeente erken en ge-

orden word, veral diesulkes wat reëlmatig herhaal is en die draer daar= van uit praktiese gronde aan die gemeente bekend moes maak. Sulke dienste kan mens wel "ampte" noem. Josef Hainz³¹⁴⁾ wys daarop dat die vasstelling baie belangrik is, nl. dat uit 1 Kor. 12:28, buiten die apostolaat, geen vas-omlynde amp afgelei kon word nie. Die vergelyking met 1 Kor. 14 laat nóg vir profete, nóg vir didaskaloï 'n bepaalde personekring sien aan wie 'n ooreenstemmende amp in die gemeente opgedra sou wees. Vir 'n ampsoordraging vind ons buitendien geen heenwysing nie.

Ernst Käsemann³¹⁵⁾ spreek ernstige kritiek uit teen die amps-begrip. Hy verklaar dat daar in die N.T. geen tegniese begrip is vir dit wat ons as kerklike amp aandui nie. En terwyl daar in die N.T. geen werklike ekwivalent vir ons huidige kerklike ampsbegrip is nie, vind ons tog in die pauliniese en onmiddellbare na-pauliniese teologie 'n begrip wat die wese en opdrag van alle kerklike dienste en funksies teologies presies omvattend beskrywe, nl. charisma. Hy sê verder waar alle Christene as charismatici beskou word, kan daar nie meer die heilige ruimte, die heilige tyd, die heilige handeling van kultiese plaasvervanging, die heilige persone in die sin van die Jodendom en heidendom wees nie. Daar is ook nie meer die heilige amp van die altaarruimte van waaruit Ignatius ad Ef. 5:1 v. die biskopsamp en die wese van die kerk bepaal nie. Dan kom hy daartoe om te konkludeer: "Entscheidend ist die eschatologische Dominante des hier in Auge gefassten Vorganges, und zu diesem eigenartigen eschatologischen Geschehen gehört zum mindesten in Bereich der paulinischen Gemeinde konstitutiv, dass es dafür noch keine institutionelle Legitimation gibt, privilegierte Personen dabei noch keine Rolle spielen, ja, wie 1 Kor. 14,2 ff. erkennen lassen, nicht einmal ein festes Ritual vorhanden ist. Wenn Man so reden will und darf, ist Ausweis allein die versammelte Gemeinde in ihrer Ausrichtung auf Wort und Sakrament". Op bladsy 125 sê hy: "Der Apostel hat Ordnung eben nicht statisch auf Ämter, Institutionen, Ständen und Würden aufgebaut, sondern Autorität allein dem konkret geschehenden Dienst zuerkennt, weil allein im Akt des konkreten Dienstes der Kyrios seine Herrschaft und Präsenz bekundet".

Roberts³¹⁶⁾ stel weer die teenoorgestelde en sê: in die feit dat nie almal alle gawes besit nie, wys dit op die noodsaak van 'n prinsipiële

orde en daarmee op die amp in die besondere sin van die woord. Dit sê hy op grond van 1 Kor. 12-14 en begrond dit soos volg: "Aan elkeen is gegee die bekendmaking van die Gees se kragwerkinge want in (12:7) word daarop gewys dat die charismata 'n funksie van outoriteit vervul teenoor die geheel: God het sommige in die ekklesië gestel ... (12:28), terwyl in hoofstuk 14 weer die prinsipiële 'alma' gestel word onder die orde van dit wat die opbou van die ekklesië dien". Roberts se begroning wat hy hier vir die amp gee, blyk te vergesog en dus onaanvaarbaar. Ons kan wel met hom saamstem wanneer hy sê dat Christus volgens Ef. 4:11 sommige aan die ekklesië as geheel gegee het as gawe van 'n besondere aard. Wanneer hy egter konkludeer dat in die gee van hierdie gawes daar 'n institusionele moment sit, blyk dit te vergesog en onhoudbaar. Waarom aanvaar hy wel die charismati=ci wat daar vermeld word as institusionele ampte, maar nie die apostel=skap as van dieselfde blywende institusionele instelling en aard nie? Dit blyk ook nie 'n suiwere stelling en uitgangspunt wanneer hy verklaar dat in die apostolaat ten minste die beginsel van die geïnsti=tueerde amp gegee is nie (p. 148). Hoe kan 'n beginsel gegee wees in 'n momentele of ad hoc-aanstelling soos met betrekking tot die apostels? En hoe kan dit dan as 'n geïnstitueerde beginsel geld? Ons kan wel aanvaar dat die apostels die persoonlike en dus amptelike aanstelling van Christus gehad het as draers van die heilsopenbaring en dat daarin 'n bepaalde outoriteit deur Christus verleen word, maar dit dui nog geensins op 'n instituut en geïnstitueerde amp wat dan ook nog anders van aard is nie. Om van die gemeente as "instituut" te wil praat, blyk onnodig en oorbodig aangesien die gemeente as sodanig die liggaam van Christus is waarbinne bepaalde dienste³¹⁷ en diens-persone funksioneer met die oog op 'n bepaalde doel van die Hoof - Christus. In hierdie terme moet gehandel word in verband met die organisering en strukturering binne die gemeente as ons getrou wil bly aan die groot beginsel van die gemeente as liggaam van Christus waarin elke lid 'n bepaalde diens-funksie vervul sonder dat daar sprake is van hiërargieë en ampte wat reeds op uitsonderings=posisies dui, terwyl alle lede in die gemeente gelyk is in "status" en dienslewering. Dit is alleen die aard van die gawes en die aard van die dienste en opdragte wat verskillend is, en daar is geen ruimte vir "amptelike" en "nie-amptelike" gawes of dienste binne die struktuur van die gemeente as liggaam van Christus nie. Alle charis=mata en alle dienste binne die funksionering en struktuur van die

gemeente is amptelik omdat Christus die Oorsprong, Gewer en Bewerker daarvan is.

Sommige³¹⁸⁾ praat ook van bepaalde dienste as "ampte" omdat dit as gereelde of durende funksies in die gemeente gegee is, en juis daarom die kerk tot instituut maak. Die vraag is: Waarom word slegs hierdie bepaalde charismatiese dienste³¹⁹⁾ as durende en herhaalde charismata beskou, (die apostel-amp uitgesonder), terwyl die res van die charismata nie as "ampte" bestempel word nie, en dit tog ook as durende funksies gegee is?³²⁰⁾ Herman Ridderbos³²¹⁾ konstateer dat net so min as wat 'n mens 'n spiritualistiese teenstelling mag maak tussen "charismatiese" en "administratiewe" dienste, jy ook nie in aktualistiese sin 'n prinsipiële onderskeid moet sien tussen die charisma as 'n "in concreto" werksame gawe van Christus enersyds en die institusionele, geordende dienste of ampte in die gemeente andersyds nie. Hy beskou die teenstelling tussen die charismatiese en institusionele in die grond van die saak net so vals as dié tussen charismatiese en nie-charismatiese dienste in die gemeente. Van groot belang is sy verdere verklaring nl. dat in Rom 12; 1 Kor. 12 en Ef. 4, nie die institusionele nie, maar die kwalitatiewe in hierdie charismata op die voorgrond tree. Daar word nie gepraat van presbeters, episkope of diakens nie; wel van die charisma om leiding te gee, te help, barmhartigheid te bewys, ens. Dit wys daarop dat ook wanneer sommige van die charismata wat hier genoem word teweens aanduidinge is van bepaalde ampte, tog nie die amptelik-institusionele as sodanig nie, maar die inhoudelike betekenis van die amp op die voorgrond gebring word. Hy verklaar ook dat dit in die aard van die bepaalde charismata geleë is, dat hulle nie slegs insidentele nie, maar kontinuele betekenis het, en dus as vanself ook op voorgaande en gereelde erkenning aanspraak mag maak. Dit is ook die rede waarom die charismata nie alleen as kragte nie, maar ook as persone aangedui word.³²²⁾

Ons moet dan op grond van die gegewens en bevindinge tot die gevolgtrekking kom dat die term "amp" nie in die Nuwe Testament voorkom nie. Gevolglik kan ons nie 'n skeiding maak tussen die gemeentelike waarin sommige in 'n "amp" staan wat dan vir hulle 'n regeermag of waarheidsposisie bo die res van die gemeente stel nie. En die res

van die gemeente dan 'n minder belangrike posisie inneem as naamlik "amp van die gelowiges" nie. Ewe onhoudbaar is die dualistiese beskouing van "ampte" en "leke". Dit is wel duidelik dat daar bepaalde durende funksies of dienste in die gemeente gegee is wat aan bepaalde persone verbonde is. Dit vind ons byvoorbeeld in 1 Kor. 12:28: "kai tous men etheto o Theos en tē ekklēsia prōton apostolous, deuteron prophētas, triton didaskalous, epeita dunameis, epeita charismata iamaton, antilēmpseis, kubernēseis, genē glōssōn". En dan veral Ef. 4:11: "kai autos edōken tous men apostolous, tous de prophētas, tous de euaggelistas, tous de poimenas kai didaskalous".

Volgens 1 Kor. 12:28 dui apostels, profete en leraars op spesifieke persone asook apostels, profete, evangeliste, herders en leraars van Ef. 4:11. Dan dui 1 Kor. 12:28 verder bepaalde dienste of charisma ta aan wat nie aan spesifieke persone verbonde is nie, maar wat God sporadies of telkens weer op herhalende wyse in die gemeente werk, nl. wonderdade doen, gawes om gesond te maak, hulp te verleen, leiding te gee of om in allerhande tale te praat. In Romeine 12:6-8 word alle dienste in die gemeente "charismata" genoem: "echontes de charismata kata tēn charin tēn dotheisan ēmin diafora; eite prophēteian, kata tēn analogian tēs pisteōs. Eite diakonian, en tē diakonia. Eite ō didaskōn en tē didaskalia. Eite ō parakalōn en tē paraklēsia. ō metadidous en āplotēti, ō prohistamenos en spoudē, ō eleon en ilarotēti". Verder word in die N.T. ook nog bepaalde persone in die gemeentes genoem aan wie 'n spesifieke diens en verantwoordelikheid toevertrou is, nl. die ouderlinge en diakens,³²³⁾ en die weduwe.³²⁴⁾ In 1 Thes. 5:12 lees ons ook nog van "voorgangers" wat in die gemeente arbei: "erōtōmen dē ūmas, adelphoi, eidenai tous kopiōntas en ūmin kai prophistamenous ūmōn en kuriō kai nouthetountas ūmas". Dieselfde begrip: "prohistamenos" kom ook voor in Rom. 12:8; 1 Tim. 3:4, 5, 12; 5:17 en Titus 3:8 en 14. Dit word dan in die verband gebruik met die betekenis van "voorganger", "leiding gee", "beheer", "sorg dra" en "voorstaan".

'n Ander begrip wat ook gebruik word vir 'n bepaalde diens in die gemeente, is "hēgoumēmos" en word vertaal met "voorganger" of ook "leier".³²⁵⁾ Al voorgenoemde gegewens dui daarop dat daar wel bepaalde persone in die gemeentes was wat een of ander spesifieke funksie in die gemeente vervul het, terwyl die Here ook bepaalde

funksies in die gemeente gewerk het wat nie aan bepaalde persone verbonde was nie, maar deur die vrymagtige werking van die Gees plaasgevind het soos en wanneer Hy wou en deur wie Hy wil. Hierop dui 1 Kor. 12:7-11 baie duidelik en is dit van besondere belang vir die funksionering van die gemeente as liggaam van Christus.

Terwyl in die N.T. dus nooit van 'n "amp" sprake is in die terme van vandag nie, moet ons tot die volgende konklusie geraak:

(1) Daar is 'n verskeidenheid van funksies of dienste wat in die gemeente gegee en gewerk word deur die Heilige Gees wat nie aan bepaalde persone verbonde is nie, maar wel durende funksies is in dié sin dat dit altyd weer opnuut in die gemeente gegee word.

(2) Daar is 'n verskeidenheid van funksies in die gemeente gegee wat wel aan bepaalde persone verbonde is en wat as durende funksies aan persone gegee is. So byvoorbeeld: Apostels, profete, leraars,³²⁶ en ook evangeliste en herders,³²⁷ ouderlinge en diakens,³²⁸ voorgangers.³²⁹ Hierdie blywende charismatiese dienste wat aan bepaalde persone verbonde is, het ook 'n leidende funksie in die gemeente gehad, maar was nooit as "amp" bestempel in ons sin van die woord van vandag nie. Dit is gevolglik 'n verskraling van die dienste in die gemeente wanneer dit beperk word tot die drie "amp" van ouderling, leraar en diaken. (Sien hieromtrent in vorige hoofstuk).

(3) By voorkeur moet ons dus nie van "amp" praat en die gemeente in sodanige strata verdeel op grond hiervan nie. Dit is beter om van bepaalde "dienste" in die gemeente te praat aangesien dit die karakterisering vir spesifieke funksies in die gemeente en van bepaalde persone suiwer stel. Deur sommige dienste in die gemeente as 'n "amp" te bestempel, bring dit 'n soort van waardigheids-rangordening in die gemeente in wat teen die diensknekgestalte van die gemeente en haar Christus ingaan. Die N.T. teken en noem die funksies van die persone met 'n bepaalde opdrag en taak as "diakonia".³³⁰ Daar is alleen diens-funksies in die gemeente gegee en nooit hiërargieë of die vorm van 'n instituut nie. Alle dienste is wel amptelik omdat dit deur Christus gegee en deur die Gees gewerk en

opgewek word. Omdat die aandeel en funksie van alle lede van die gemeente as liggaam van Christus ewe noodsaaklik en ewe belangrik is,³³¹⁾ kan en mag daar nooit sprake wees van die ekklesië as insituut nie, en daarom is die onderskeiding (verdeling) of rang-ordening in die ekklesië, op welke wyse ookal, onjuis en onhoudbaar. Vir die doeltreffende funksionering van alle gawes aan die gemeente toevertrou, is dit noodsaaklik om nie die funksies in die gemeente te verdeel as "amptelike" en "nie-amptelike" nie. Ook die onderskeiding tussen "amp" in besondere sin, en "amp van die gelowige" in algemene sin, is onhoudbaar. Die aard en die inhoudelike van die onderskeie dienste in die gemeente verskil wel, maar die gelykwaardigheid van alle lede bly onaangetas en 'n onveranderlike waarheid.

(4) Uit die aard van die saak moet daar dus nie gehandel word oor die verhouding van die charismata tot die "ampswerk" nie, maar wel van die onderlinge verhouding tussen die onderskeie dienste in die gemeente, want die Skriftuurlike uitgangspunt is: Een gemeente - vele dienste,³³²⁾ want naas die charismata, wat aan alle lede gegee is, is daar ook besondere diensbetonings wat aan enkele Christene verleen is. Die apostel Paulus ken geen onderskeid tussen gewone en buitengewone dienste nie. Vir hom is alle doen van 'n Christen deurdring van die Gees van God.³³³⁾

2.3.2 Die dinamiese onderlinge balans van die gemeentedienste.

By die dinamiese balans tussen die onderskeie gemeentedienste gaan dit om die groot beginsel dat alle gawes wat as dienste en funksies in die gemeente gegee is van bepaalde belang is, en dat die hele veld van dienslewering en die funksies in die gemeente nie deur een of 'n groep van dienste oorheers word nie. Die gemeente leef daarvan dat elke lid sy individuele charisma in sy individuele aard gebruik. Siegfried Grossmann³³⁴⁾ stel dit so: "Wenn die Gemeinde versucht, die Charismatiker durch irgendwelche Verordnung 'gleichzuschalten', verliert sie insgesamt ihre Originalität. Andererseits muss die Gemeinde darauf achten, dass nicht einzelne Glieder die Gottesdienst oder ein Arbeitsfeld beherrschen damit der Grundsatz, den Paulus in 1 Kor. 14,26 aufstellt, nicht verlorengeht". Tereg wys Werner de

Boor³³⁵) ook daarop; as 'n klein groepie van "ampsdraers" alles in eie hande neem, die gawe wat aan elkeen geskenk is, sig nie kan ontvou nie. Hasenhüttl³³⁶) stel dit soos volg: "Nie kann Wahl oder autoritative Bestimmung die charismatische Wesensstruktur der Kirche ablösen, so dass die vielen verschiedenen Glieder des einen Pneuma-Christus eine uniforme Masse würden, die 'regiert' wird. ... Ordnung in der Gemeinde ist nur möglich durch die charismatische Grundstruktur, die jedem seine Stelle offenhält. Durch jede andere Ordnung, durch jedes andere System, das die Charismen ausschliesst, würden die lebensnotwendige Blätter und Äste abgesägt".

Jürgen Moltmann³³⁷) bring 'n ander aspek in hierdie verband na vore wanneer hy verklaar dat bepaalde gemeentede 'n opdrag het om as voorgangers te dien in die gemeente, en dan sê hy met betrekking tot die posisie wat hulle in die gemeente inneem die volgende: "Sie treten aus dem Volk Gottes vor das Volk Gottes und handeln in Namen Gottes. Ihr Auftrag trennt sie nicht vom Volk und stellt sie auch nicht über das Volk, denn er wird ja in der Gemeinschaft des ganzen Volkes im Namen seiner Beauftragung ausgeübt. ... Als die messianische Gemeinde kann das Volk Gottes nicht die Soveränität einer von ihm abgesonderten Priesterkaste oder Pastorenklasse anerkennen, sonst würde es seine eigene, durch Christus bewirkte Freiheit aufgeben".

Darom moet daar ten opsigte van die dinamiese balans tussen die onderlinge dienste in die gemeente nie vanuit die amps-gedagte gedink word nie, maar wel vanuit die gemeenskap van dienste wat almal tesame en almal gelyk in waarde die liggaam van Christus uitmaak en daarom as sodanig tot funksie en aktiwiteit moet kom. Wanneer van 'n amps-opvatting met verwysing na die dienste uitgegaan word, bring dit 'n bepaalde opset en strukturering in die gemeente mee wat daartoe lei dat die ampte alle dienste vir hulleself opeis terwyl die ingesteldheid by die res van die gemeente ontstaan dat hulle elkeen daar is om "bearbei te word" eerder dat 'n taak aan hulle opgedra word. Die amps-opvatting en dusdanige strukturering van die gemeente vanuit hierdie opvatting werk dus die onbetrokkenheid van die res van die gemeentede in die hand, terwyl dit ook lei tot 'n hiërgiesse strukturering binne die ekklesía, wat weer teen die wese van die liggaam van Christus ingaan. Selfs daardie dienste in die gemeente waaraan 'n bepaalde funksie van leiding of voorganger of van toe-

rusting toevertrou is, moet nie self die taak of dienswerk van die heiliges wil oorneem nie. So word dan byvoorbeeld met betrekking tot die gawes van apostels, profete, evangeliste, en herders en leraars volgens Ef. 4:11-12 gesê dat die doel daarmee is om die gelowiges toe te rus vir hulle dienswerk (eis ergon diakonias) en vir die opbou (eis oikodomēn) van die liggaam van Christus. Alleen wanneer alle dienste in die gemeente as gawes van die Here deur sy Gees erken word, en daar ruimte geskep word vir die vrye en onbelemmerde funksionering daarvan, kom daar 'n dinamiese balans in die gemeentelike funksionering om sy taak ooreenkomstig die wil van sy Hoof, Christus Jesus uit te voer in hierdie wêreld. Wanneer dit nie gebeur nie, ontstaan 'n wanbalans en stagnasie van bepaalde dienste en gawes sowel as 'n invriesing van menige gawe tot diens, wat die Gees in die gemeente as potensiaal gegee het.

Luder-Zinke³³⁸) stel hierdie waarheid soos volg: "Zu viele kirchen= ämtliche Dokumente, Stellungnahmen oder pastorale Weisungen haben immer wieder Hindernisse für die Spontaneität oder auch einen konstant treuen Glauben aufgerichtet, als dass man darin die allein 'ordentliche' und direkte Weise der Geistverkündigung sehen könnte". Erwin Iserloh³³⁹) sê dat die vernuwingsbewegings in die kerk nie van die ampte gekom het nie, maar van die gemeentelede self. Baie hervormingsbewegings het afwykend en sektaries geword omdat die hiërargiese amp nie genoegsame openheid, en nie die nodige pastorale en religieuse sin gehad het om die tekens van die tye te erken en die regte geleentheid in die baie kerklik+kritiese bewegings aan te gryp nie.

Josef Blank³⁴⁰) kom ten opsigte van die organisasie en struktuur in die gemeente volgens die N.T. tot die volgende stelling: "Für Organisations- und Herrschaftsformen mit strikter Über- und Unterordnung, für eine Unterscheidung im Sinne von 'Klerus-Laien' gar in einem 'ontologischen' Sinne, ist auf dieser Ebene, wo das brüderliche Kommunikations-Modell vorherrscht, überhaupt kein Platz. Ansätze in Richtung eines hierarchischen Ordnungs-Modells werden in der Urkirche von der dominierenden brüderlichen Kommunikationsstruktur aufgegangen und in diese eingeordnet". Karl Kertelge³⁴¹) wys ook

op die baie belangrike beginsel dat in die N.T. eerder van 'n deur=gaande charismatiese karakter van alle dienste in die kerk sprake is. Die dienste moet dus nooit hiërargies gestruktureerd wees of "ampelik"- "nie-ampelik" nie. Dit is juis hierdie beginsel, nl. die charismatiese strukturering, of liefs samehang, van alle dienste wat die dinamiese balans daarvan verseker.

SAMEVATTING - HOOFSTUK 2.

Die Gees en die Gawes van die Gees.

Die Ou Testament sowel as die Nuwe Testament leer dat die Heilige Gees die eskatologiese gawe is, (Joël 2:28-32 en Hand. '2:17). Met sy koms begin die Here God 'n nuwe bedeling met sy eiendoms=volk in hierdie wêreld. Met Christus begin die nuwe wêreld en die nuwe eeu wat geopenbaar word in sy kruisiging en opstanding. Die Heilige Gees kom dan om hierdie nuwe lewe in die lewens van mense te aktualiseer, en tegelyk ook hierdie mense toe te rus vir die diens aan die koms van die koninkryk van God in hierdie wêreld. Die Gees kom dan ook met Pinkster, wat die fees van die afsluiting en die begin van die nuwe simboliseer. Hierdie besondere tydstip van die koms van die Gees beteken dan dat Hy mense uit die ou wêreld, wat onder die oordeel en vloek van God verval het, kom uitlei tot die nuwe lewe in Christus. Die charismata wat Hy meedeel, is dan bedoel om die mens in staat te stel om die groot daade van God tot heil aan die wêreld te bedien.

Die Heilige Gees is daarom die stigter en begeleier van die opbou van die ekklesia op weg na die eschaton, die plērōma, die volheid. Daartoe gee (skenk) Hy die charismata as bepaalde funksies in die gemeente om hierdie doel te dien. In hierdie proses stel Hy ook die Skrif daar as Woord van God, wat dan ook die versekering tot voortdurende opbou van die ekklesia dien. Daardeur lei Hy die ekklesia in die waarheid (Joh. 16:13).

Die charismata is in die lig hiervan genadegawes omdat dit die tekens van die "Charis" is waarin iemand in Christus deel. Dit is tekens van die deurbraak van die ryk van God in ons midde. Dat die Gees van 'n mens charismatiker maak, beteken dat Hy die mens met al sy moontlikhede in sy besit neem en hom ook besonder toerus om met sy hele bestaan die koninkryk van God te dien. Omdat elke gelowige charismatiker is, impliseer dit meteen dat elke lid

van die gemeente 'n bepaalde funksie het om uit te voer.

Wat die struktuur van charismata betref, is dit ook duidelik dat daar nie 'n afgeslote lys in die Nuwe Testament is nie, maar dat die katalogus oop is en die Heilige Gees vrymagtig is om te eniger tyd daardie charismata aan die gemeente te skenk wat in daardie bepaalde situasie nodig is. Die begrip "charismata" laat die klem daarop val dat dit genadegawes is en nie mens-veroorsaakte werkinge nie. Terwyl die gawes kragtens die heil en verlossing in Christus verleen word, verklaar dit ook die moment van die ontvangs daarvan. Dit kan wel sluimerend wees, en moet daarom langs bepaalde weë tot funksie opgeroep word.

Die Nuwe Testament leer ook 'n verskeidenheid van gawes wat oor die gemeente as geheel versprei is, en juis hierdie beginsel maak die gemeente as liggaam van Christus moontlik. Die beginsel is naamlik: elkeen het iets, maar nie een het alles nie. Die charismata is ook gelyk in rang terwyl die onderlinge funksies wel verskil; die situasie kan egter op 'n besondere tydstip bepalend wees vir welke gawe in daardie stadium van besondere belang is. Die gawes is egter nooit aan 'n bepaalde persoon verbonde sodat hy daarvoor beskik om dit na willekeur te gebruik nie. Dit is ook nie die onderskeidingsteken van enkele gelowiges nie, maar van die ekklesia as gemeenskap van gelowiges in geheel.

Daar is ook bepaalde misbruike en afwykings wat rondom die charismata voorkom, byvoorbeeld die houding van meerderwaardigheid by persone wat 'n bepaalde gawe besit, soos die spreek in tale by Korinte. Dit kan ook beoefen word sonder liefde. Daar is misbruike rondom die gebruik van die Bybel as Woord van God, asook die verkeerde opvatting dat dit 'n tweede seën na die bekering en wedergeboorte is. Dit kan ook dien as 'n "teken-geloof" wat lei tot 'n omseiling van die kruis van Christus as enigste fondament van die geloofsekerheid. Soms word dit ook as private besit beskou wat die "besitter" uitsonder, of ook uitdrukking van persoonlike krag en volmag. Die afwykende opvatting van direkte insprake deur die Gees kom ook dikwels voor.

Gevolglik is daar bepaalde kriteria gegee waaraan die gawes as egte werkinge van die Gees getoets kan word, waarvan die vernaamste die volgende is:

- 1) Die Christus-belydenis.
- 2) Die opbou van die gemeente moet daardeur gedien word.
- 3) Dit is tot diens gegee.
- 4) Die liefde is die alles-beheersende prinsipe vir die funksionering.
- 5) Die eenheid van die gemeente moet altyd in die beoefening van die gawes gedien word.

Daar is dan ook die aktuele vraag aangaande die verhouding tussen die charismata en die ampswerk in die gemeente. Dit roep meteen ook die vraag na die amp self op. Dan is dit duidelik dat die Nuwe Testament nie terme vir "amp" ken nie, te wete: "archē", "timē" en "tēlos". Dit wat ons "amp" noem, word in die Nuwe Testament as "oikonomia" en ook "diakōnia" vermeld. Daar is wel aan bepaalde persone charismata van durende aard in die gemeente gegee in onderskeiding van die algemene charismata wat oor die hele gemeente versprei is. Daar moet dus voortdurend ruimte geskep word vir die vrye werking van die Gees sodat alle charismata wat Hy gee onbelemmerd tot funksie gelei kan word.

SYNOPSIS - CHAPTER II.

The Spirit and the gifts of the Spirit.

Both the Old and the New Testament teach us that the Holy Spirit (Joel 2:28-32 and Acts of the Apostles 2:17) is an eschatological gift. Upon the advent of the Lord God, He starts a new dispensation with his own people in this world. With Christ the new world and the new era start which are revealed by His crucifixion and resurrection. The Holy Spirit follows to render this new motto actual in the lives of men and, at the same time, to equip these people for the service to the advent of the kingdom of God in this world. The advent of the Spirit is at Whitsun(tide) which symbolizes the feast of conclusion and the start of something new. This particular moment in time as regards the advent of the Spirit, signifies that He has come to bad people from the old world, which had fallen under the judgement and curse of God, into the new life in Christ. The charismata which He bestows, are intended to enable mankind to perform the great deeds of God for the salvation of the world.

The Holy Spirit is therefore the founder and companion of the edification of the ecclesia on their way to the eschaton, the plērōma, the fulness. He bestows the charismata as particular functions in the congregation to serve this purpose. In this process He provides the Scriptures as the Word of God, which also assure the continuous edification of the ecclesia. He thereby leads the ecclesia by the truth (John 16:13).

In view of the above the charismata are gifts of grace, as they are signs of the "charis" whereby a person shares in Christ. These are signs of the breakthrough of the realm of God into our midst. That the Spirit renders a person "charismatic" means that He takes possession of such person, together with all his possibilities, and furthermore equips him specially so as to serve the kingdom of God through his whole existence. Because each and every believer is a

charismatiker, this implies at the same time that each member of the congregation has a particular function to perform.

As regards the structure of charismata, it is evident that there is not a completed list in the New Testament, but that the catalogue is yet open, and that the Holy Spirit has the freedom and power to bestow such charismata upon the congregation as may be necessary in a particular situation. The concept "charismata" places the emphasis on the fact that these are gifts of grace and not workings caused by man. While the gifts are bestowed by virtue of the salvation and redemption in Christ, they also explain the moment of the receipt thereof. These gifts may well be slumbering, and therefore have to be called to function along fixed ways.

The New Testament teaches us that there is a variety of gifts which are distributed among the congregation as a whole, and it is this particular principle which renders the congregation as the body of Christ possible. The principle being that everyone has something, but no-one has everything. The charismata are of equal rank/status, although their functions differ mutually; but the situation may, at a given moment, determine which (spiritual) gift is of special importance at that stage. However, these gifts are, never attached to a particular person - so that he may have them at his command and to use them at will. Nor are they the signs of distinction of a few faithful, but rather of the ecclesia as a community of the faithful in its entirety.

Furthermore there are particular abuses of and deviations from the charismata, for instance the superior attitude assumed by persons who are endowed with particular gifts, such as the speaking in tongues at Corinth. These gifts may also be put into practice without love. There are also abuses concerning the use of the Bible as the Word of God, as well as the misconception that it is a second blessing after repentance and rebirth. This may also serve as a "sign faith" which may lead to a circumnavigation of the cross of Christ as the only foundation of religious conviction. Charismata are sometimes regarded as private

property which single out the "owner", or as expressions of personal power and authority. The misconception that a direct message of the Spirit has been received, is often encountered.

As a consequence of the above, fixed criteria have been given against which the (spiritual) gifts may be tested for their authenticity as workings of the Spirit, the most important of which are the following:

- 1) The confession of Christ (as Saviour).
- 2) The edification of the congregation - must be served.
- 3) They were given so as to serve.
- 4) Love is the all-governing principle for the functioning thereof.
- 5) The unity of the congregation must always be served in the exercising of the gifts.

There is a very actual question regarding the relationship between the charismata and the discharging of duties in the congregation. This, at the same time, recalls the question regarding the office itself. It is evident that the New Testament is not familiar with terminology for "office", viz: "archē", "timē" and "tēlos". That which we call "office" is mentioned in the New Testament as "oikonomia" and/or "diakōnia".

Charismata of a continuous nature have, in fact, been bestowed upon particular persons in the congregation as distinct from the general charismata which are distributed throughout the congregation.

Adequate scope must therefore be created continuously to allow the unhampered workings of the Holy Spirit so as to allow all charismata bestowed by Him to be put to function without obstacle.

ZUSAMMENFASSUNG - KAPITEL 2.

Der Heilige Geist und die Gaben des Geistes.

Das Alte sowohl als auch das Neue Testament lehren, dass der Heilige Geist die eschatologische Gabe ist (Joel 2, Verse 28-32) und Apostelgeschichte 2, Vers 17).

Mit seinem Kommen beginnt God aufs neue mit seinem Volk in dieser Welt. Mit Christus beginnt die neue Welt und die neue Epoche, welche sich in seiner Kreuzigung und Auferstehung offenbart. Der Heilige Geist wirkt dann so, dass dieses neue Leben in den Leben der Menschen bedeutsam wird. Gleichzeitig werden diese Menschen zum Dienst am Reich Gottes vorbereitet, das in diese Welt kommen wird. Der Heilige Geist erscheint zu Pfingsten, welches das Fest des Abschlusses und den Beginn des Neuen symbolisiert. Das Kommen des Geistes zu diesem Zeitpunkt bedeutet demzufolge, dass er den Menschen aus der alten Welt, welche unter das Urteil und den Fluch Gottes gekommen ist, hinausführt zu einem neuen Leben in Christus. Die Charismen, welche er uns mitteilt dienen dann dazu, dass es dem Menschen ermöglicht wird die grossen Taten Gottes als Heil der Welt zu verkünden.

Deshalb ist der Heilige Geist der Gründer und Begleiter des Gebäudes der Ekklesia auf dem Wege zum eschaton, dem plērōmā, der Fülle. Dazu schenkt er der Gemeinde Charismen, sodass bestimmte Funktionen erfüllt werden können. In diesem Prozess wird die Heilige Schrift als Wort Gottes dargestellt. Dies wiederum gibt die Garantie zum weiteren Bau an der Ekklesia. Auf diese Weise führt er die Ekklesia zur Wahrheit (Joh. 16, Vers 13).

In diesem Licht gesehen sind die Charismen Gnadengaben, weil sie die Zeichen der "Charis" sind, in die ein Christ Anteil hat. Dies sind Zeichen davor, dass Gott in unsere Mitte kommt. Dass der Heilige Geist dann aus einem einen "Charismatiker" macht, heisst, dass er von dem Menschen mit allen seinen Möglichkeiten Besitz ergreift und ihn für seine Aufgaben so ausrüstet, dass er dem

Reich Gottes dienen kann. Weil nun jeder Gläubige ein Charismatiker ist, bedeutet das, dass ein jedes Gemeindglied eine ganz bestimmte Aufgabe zu erfüllen hat.

Die Struktur der Charismen betreffend wurde deutlich, dass keine vollständige Aufzählung im N.T. erscheint, den Katalog hingegen ist frei und der Heilige Geist hat die Möglichkeit zu jeder Zeit solche Charismen der Gemeinde zu schenken, die in dieser Situation benötigt werden. Der Begriff der "Charismen" betont, dass es Gnadengaben sind, und nicht durch menschliches Zutun erlangt. Während diese Gaben dank des Heils und der Erlösung in Christus verliehen werden, wird gleichzeitig das Moment des Empfangens dadurch erklärt. Dies kann schlafend sein und muss auf bestimmte Weisen zum Funktionieren gebracht werden.

Das Neue Testament berichtet von einer grossen Menge von Gaben, welche über die ganze Gemeinde verteilt sind; Gerade dieser Grundsatz ermöglicht es, dass die Gemeinde der Leib Christi sein kann. Der Grundsatz ist: jeder besitzt etwas, aber nicht einer verfügt über alles. Die Charismen sind auch gleichgeordnet, während sie Funktionen haben. Andererseits bestimmt eine gegebene Situation zu einem bestimmten Zeitpunkt, welche Gabe dann von besonderem Wert ist. Gaben sind jedoch nicht Eigenheiten bestimmter Personen, sodass jene zu allen Zeiten darüber verfügen. Sie dienen auch nicht zum Unterschied zwischen den Gläubigen, vielmehr gehören sie der Ekklesia, als der Gemeinschaft der Gläubigen.

Es gibt aber auch gewisse Missbräuche gerade um die Charismen z.B. ein gewisses Überheblichkeitsgefühl bei Menschen, die eine bestimmte Gabe besitzen wie das Zungensprechen in Korinth. Das kann auch ohne Liebe betrieben werden. Hinsichtlich des Anwendung der Bibel als Wort Gottes gibt es einige Missbräuche, so auch die falsche Auffassung, dass das Empfangen einer Gabe ein zweiter Segen nach der Bekehrung und Wiedergeburt sei. Dies kann auch als sg. "Zeichenglauben" dienen, welches zu einer Umseglung des Kreuzes Christi als einziges Fundament des Glaubens dient.

Manchmals wird dies auch als gewissen Privatbesitz gesehen der den Habenden aussondert oder Ausdruck von persönlicher Kraft und Vollmacht ist. Falsche Meinungen von direkter Mitsprache des Heilige Geistes erscheinen auch des öfteren.

Folglich gibt es bestimmte Kriterien, wonach die Gaben als echte Wirkungen des Geistes geprüft werden können. Die wichtigsten sind:

- 1) Das Christus Bekenntnis.
- 2) Dem Aufbau der Gemeinde muss dadurch gedient sein.
- 3) Dies ist als Dienst gemeint.
- 4) Die Liebe ist das Überherrschende Prinzip des Funktionierum überhaupt.
- 5) Beim Ausüben der Gaben muss immer die Einheit der Gemeinde gewahrt bleiben.

Immer wieder taucht die aktuelle Frage nach dem Verhältnis zwischen Charisma und Amtspflicht auf. Dies wirft auch die Frage nach dem Amt als solches auf. Er schien deutlich, dass das N.T. nicht den Begriff "Amt" aufführt, nämlich "archē" - "timē" und "telos". Was war mit "Amt" umschreiben wird im N.T. als "oikonomia" oder auch "diakōnia" aufgeführt. Es gibt wohl Personen, die als Charismen in dauernder Art in der Gemeinde vertreten sind, im Gegensatz zu den allgemeinen Charismen, die über die ganze Gemeinde verteilt sind. Es muss demzufolge immer eine Möglichkeit geschaffen werden, sodass das Wirken des Heilige Geistes sich frei entfalten kann. Dies hat wiederum zur Folge, dass alle anderen Charismen die es gibt ungehindert Funktionsfähig gemacht werden können.

VERWYSINGS BY HOOFSTUK 2

1. 1 Kor. 12:13; Vgl. Ef. 2:18 en 4:4-6.
2. Heyns, J.A.: "Die Kerk", pp. 61 en 62. Hy stel dit soos volg:
"By Paulus word die gedagte dat die kerk die Heilige Gees ontvang het, sterk beklemtoon; maar wat veral na vore tree is die feit dat die kerk die Heilige Gees as blywende besit het (Rom 8:15, 1 Kor. 2:12; 1 Thess. 4:8)", (p. 61). En dan verder: "Die kerk wat in leer en lewe afdwaal skend dus die tempel van God en maak dit vir die Heilige Gees onmoontlik om daarin te woon", (p. 62). Dit staan lynreg in stryd met die Skrifuitsprake soos Joh. 14:16 en Ef. 4:30. Dit is tog ook nie die kerk wat die Heilige Gees ontvang het nie - daar kan nie eers kerk wees en dan kom die Heilige Gees nie! Op Pinksterdag word daardie groepie mense eers kerk wanneer die Heilige Gees van hulle besit neem - dan word hulle iets - doen hulle iets - wat hulle voorheen nie was nie en nie kon doen nie. Want dit is immers die Gees wat lewend maak: Joh. 3:5-8; Rom. 8:11; Tit. 3:5; Joh. 6:63; 1 Petr. 3:18.
3. Ef. 2:20-22.
4. Joh. 3:8.
5. "Evangelischer Erwachsenen Katechismus", p. 901.
6. Grossmann, Siegfried: "Haushalter der Gnade Gottes", p. 80. Ook Veronika Kubina wys daarop dat die Gees van die Here, (Ruach-Jahweh), die dinamiese krag is wat mense inspireer en toerus om God se besondere opdrag uit te voer. "Die ruach-Jahwe ist ein dynamischer Impuls, der den Menschen 'ausser-sich' geraten lässt, ihn aus seine gewohnten, festgefügten Ordnungen treibt und ihn zu Worten und Taten inspiriert, die das Gewöhnliche, Übliche, Schon - Immer - Dagewesene überschreiten. ... Die ruach-Jahwe ist wirklicher und wirksamer Impuls zum Heil. Ri. 3,10. 6,34; 11,29; 1 Sm 10; Hos 9,7; 2 Chron 15,1; Sach 7,12). Ist die ruach-Jahwe auch in jedem seiner Geschöpfe wirksam, so wird die Fülle ihrer Gestaltungskraft doch erst als Gabe der Zukunft erwartet und verheissen". In Art. "Von Jahwes Geist - Besinnung auf eine vergessene Wirklichkeit" in Katechetische Blätter", 1978 (p. 836).

7. Bavinck, J.H.: "Ik Geloof In De Heilige Geest", pp. 28-29.
So ook Herman Ridderbos: "Paulus", p. 235.
8. Joël 2:28-32 en Hand. 2:16-17.
9. Floor, L.: "Hy Wat Met Die Heilige Gees Doop" - pp. 17, 22 en 28. Hier vind ons die volgende stelling: "By die eerste lyn is die Gees subjek en Christus objek, terwyl by die tweede lyn - omgekeerd - Christus subjek en die Gees objek is, J.P. Versteeg, 1978, 17)". (p. 17). Dan sê Floor weer in verband met Joh. 7:39: "Jesus het nog nie die beskikking oor die Gees gehad om Hom uit te stuur nie, omdat Hy nog nie doxa, heerlikheid ontvang het nie", (p. 22). Op bladsy 28 sê hy weer: "As vrug van sy lyde en sterwe het Christus die Gees verwerf".

Dit moet Bybels-teologies as 'n ongerymdheid bestempel word om van Christus as subjek teenoor die Gees as objek te praat en omgekeerd. God kan nie teenoor God as subjek - objek staan nie! Ewe ongerymd is dit om daarvan te praat dat Christus oor die Gees beskik of die Gees verwerf het omdat dit die ewige gelykheid van die Drie-eenheid aantast. Dit is in stryd met die Bybels-teologiese openbaring aangaande die Drie-enige God wat so duidelik in die Geloofsbelydens van Athanasius gestel word: "Die Vader, die Seun en die Heilige Gees het een Godheid, gelyke eer en gelyke ewige heerlikheid". (b). "Desgelyks is die Vader almagtig, die Seun almagtig, die Heilige Gees almagtig" (13), en dan: "Die Heilige Gees is deur die Vader en die Seun, nie gemaak of geskape of gegeneer nie, maar uitgaande" (23).

(25) "En in hierdie Drieheid is geen eerste of laaste nie. geen meeste of minste nie; (26) maar die ganse drie persone het gelyke ewigheid en is volkome aan mekaar gelyk".

10. Hand. 2:17.
11. Hebr. 1:1.
12. 1 Petr. 1:19-20.
13. Gal. 4:4.
14. Barnard, A.C.: "Eeufees Van Die Pinksterbidure 1861-1961", p 1.
15. Rom. 8:3-4.

16. Luk. 23:46.
17. Sien ook 1 Kor. 15:23.
18. Mark. 1:15.
19. 1 Joh. 5:19.
20. Gen. 6:3.
21. Sien verwysing 9.
22. Hainz, Josef: "Ekklesiā, Strukturen Paulinischer Gemeinde...", pp. 324-325.
23. Floor, L.: a.w. p. 27.
24. Hand. 2:1-4.
25. Barnard, A.C. "Eeufees Van Die Pinksterbidure 1861-1961: p. 1
"Die feit dat die uitstorting van die Heilige Gees op die pinksterfees plaasvind, hou o.a. die volgende in: Die pinksterfees van die voltooiing van die oes en die dag waarop die nuwe spysoffer aan die Here gebring is, die offer van die eerste brode van die koringoes. Die uitstorting van die Heilige Gees word daarom met voltooiing en vervulling verbind, en met vernuwing".
26. Joh. 1:33 en Matt. 3:11.
27. Hand. 1:5.
28. Hand. 2:1-4.
29. Floor, L.: "Hy Wat Met Die Heilige Gees Doop", p. 31. So sien Siegfried Grossmann dit ook. "Haushalter der Gnade Gottes" p. 84: "Mit dem Heiligen Geist gefauft werden ist lediglich eine andere Formulierung für den Heiligen Geist empfangen. Wenn man den Begriff Geistestaufe verwenden will, kann man damit nur den Geistempfang bei der Widergeburt bezeichnen. Weder die speziellen Berichte der Apostelgeschichte noch der Gesamtzusammenhang des Neuen Testaments stützt die Lehre von der Geistestaufe als einer zweiten Heilstufe im Sinn einer Salbung zum Dienst oder als eigentliche, bevollmächtigende Geisterfahrung".
30. So ook dieselfde waarheid in 2 Kor. 1:21-22.
31. Toaspern, Paul: "Im Wirkungsfeld des Heiligen Geistes", p. 122.
32. Hand. 2:2.

33. Gen. 2:7.
34. Bavinck, J.H.: "Ik-Geloof In De Heilige Geest", pp. 42, 43.
35. Hand. 2:3.
36. Bavinck, J.H., a.w. pp. 42 en 43.
37. Hand. 2:4.
38. Bavinck, J.H., a.w. p. 43.
39. Joh. 3:5-8 en Titus 3:3-5.
40. 1 Kor. 12:13.
41. Ef. 2:21-22. Vgl. ook Matt. 16:18; Mark. 14:58; Joh. 2:19; Hebr. 3:2-6; 10:21 en Hand. 21:22 waar die ekklesia as tempel voorgestel word wat deur God, Christus of die Gees gebou word.
42. Klüng, Hans: "Die Kirche", p. 206.
43. Ef. 4:4-6 en 2:18.
44. Rom. 8:9.
45. Klüng, Hans: a.w. p. 204.
46. Hasenhüttl, Gotthold: "Charisma. Ordnungsprinzip Der Kirche" pp. 84 & 89. A.C. Barnard "Die Erediens" sê ook: "Die Gees is nie slegs uitgestort in die Kerk waar hy woon en werk nie, maar Hy vergader die gemeente. Hy werk sodat mense aan Christus verbind word en dus kan ook gesê word dat Christus sy gemeente vergader deur die Gees", (p. 123).
47. Idem. p. 89.
48. Joh. 8:36 en Gal. 5:1.
49. Sorg, Theo: "Gemeinde Im Aufbruch", pp. 11 en 16-17. Heribert Mühlen sê die volgende hieromtrent: "Heiliger Geist ist die Kraft und Dynamik Gottes, insofern sie unter und zwischen Menschen anwesend ist. Mit Jesus von Nazareth tritt sie endgültig in die Geschichte ein, denn mit der Menschwerdung des Sohnes ist ja zugleich auch der Ursprung des Heiligen Geistes Mensch geworden. Der Heilige Geist ist dadurch so in die Geschichte eingetreten, dass er dauerend in ihr anwesend bleibt. (Joh. 14,16)". ("Einübung in die christlich Grunderfahrung" I.P. 115).

50. "Mühlen, Heribert: "Einübung in die Christliche Grunderfahrung"
I, p. 117.
51. Joh. 14:26.
52. Joh. 16:13.
53. 1 Kor. 12:7-11 en 14; Ef. 4:11 v.v.
54. Ef. 3:16.
55. Gal. 5:16-17.
56. Joh. 14:15-17.
57. Joh. 16:8-11.
58. Ef. 2:21-22.
59. Roberts, J.H.: "Die Opbou Van Die Kerk Volgens Die Efesebrief",
p. 111.
60. Joh. 14:16.
61. Roberts, J.H., a.w. p. 113.
62. 1 Petr. 1:23.
63. 2 Petr. 1:20-21
64. 2 Tim. 3:16-17.
65. Joh. 16:13.
66. Joh. 17:17.
67. Joh. 16:13.
68. By. 1 Kor. 12:4 en 9.
69. Lohrmann, Walter: "Frucht und Gaben des Heiligen Geistes",
p. 28. So verklaar ook o.a. G. Eichholz: "Ist der Geist der
Autor der Gabe, so kann daraus nicht meine Begabung, mein können
gemacht werden - So kann ich mir darauf nichts zugute tun und
damit nicht prahlen. So kann ich, verstehe ich mich als Könnner,
die Gabe nur verfälschen". In "Theologische Existenz Heute":
"Was heisst charismatische Gemeinde?", p. 17.
70. Hasenhüttl, G. "Charisma. Ordnungsprinzip der Kirche", p. 128.
Ook G. Eichholz sê dat die charismata as gemeente - betrokke ver=
staan moet word. Die gawe van die Gees is tot die gemeente ge=

keer en daarom kan ook die Charismatiker slegs tot die gemeente gekeer wees. In "Theol. Existantz Heute". "Was heist charismatische Gemeinde?" p. 8.

71. Bittlinger, Arnold: "Charisma und Amt" p. 16.
Heribert Mühlen dui ook aan dat alle Geestesgawes sinvolle waarneembare tekens is van die aanwesigheid van die Heilige Gees. (Veral 1 Kor. 12:12-13). "Einübung in die Christliche Grunderfahrung" I.p. 55. So ook Josef Hainz wat wys op die feit dat die gawes in die verband van die gemeente beoefen en geopenbaar word. In: "Ekklesia, Strukturen Paulinischer Gemeinde", p. 331.
72. 1 Kor. 12:3.
73. Rom. 12:3.
74. 1 Kor. 13.
75. Schlink, Edmund: "Der Kommende Christus und die Kirchlichen Traditionen", p. 164.
76. Schweizer, Eduard: "Gemeinde und Gemeindeordnung Im Neuen Testament", pp. 172-173.
77. Fil. 2:7; Matt. 12:18, ens.
78. Rom. 15:8; Luk. 22:27.
79. Hebr. 3:1.
80. Matt. 23:8; Joh. 13:13.
81. 1 Petr. 2:25; Hebr. 13:20.
82. Matt. 23:8; 1 Petr. 5:4, ens.
83. Hollenweger, Walter, J.: "Geisterfahrung und charismatisches weltverständnis", p. 382. Paul Toasperm sê: "Der Heilige Geist ist nicht am Werk, wenn Botschaften in Trance oder anderen Bewusetseins trübungen empfangen werden. Besondere Achtsamkeit ist geboten, wenn bei menschen krankhafte seelische Störungen vorliegen, wenn im Praktizieren von Gaben Sensation und Überschwang, Enthusiasmus, Künstlichkeit und emotional Gewolltes eine Rolle spielen. Wichtig ist bei Weissagungen, dass sie sich an den Schrift prüfen lassen müssen".
In: "Im Wirkungsfeld des Heiligen Geistes", p. 128.

84. Stephan, Arthur: "Charismen in der Gemeinde" p. A 714.
Josef Hainz dui dit breër aan as hy sê "Der Geistbesitz soll sich nicht nur - Paulus schliesst solches nicht aus - ekstatisch äussern; der Gläubige besitzt das Pneuma primär dazu, die Gnade zu begreifen, die ihm von Gott geschenkt ist, die Worte des Apostels zu verstehen, die vom Geist gelehrt sind und mit denen er den Geisterfüllten die Dinge des Geistes deutet, aus dem Geistbesitz heraus alles zu beurteilen und entsprechende Früchte des Geistes zu erbringen". In: "Ekklesia. Strukturen Paulinischer Gemeinde" p. 331.
85. Hahn, Wilhelm: "Die Mitte der Gemeinde" pp. 27-28.
86. Eichholz, Georg: "Theologische Existenz Heute", p. 17.
87. Bittlinger, Arnold: "Charisma und Amt" pp. 12 en 14. Walter Lohrmann sê ook dat die musikale begaafdheid tot Charisma word wanneer dit geheel onder die leiding van die Heilige Gees kom. "Frucht und Gaben p. 35. Ook Wilhelm Hahn wys daarop dat die charismata 'n dubbele basis het en dus ook aansluit by die natuurlike aanleg en dan sê hy die betekenisvolle waarheid: "Sowenig der neue Mensch eine Creatio ex nihilo ist, sondern eine Umschaffung des Alten, so sehr kann der Geist natürliche Anlagen verwerten". In: "Die Mitte der Gemeinde", p. 29. So ook J.H. Bavinck: "Ik Geloof in de Heilige Geest" p. 60. Sien ook A.C. Barnard "Die Erediens" p. 126.
88. Lohrmann, Walter: "Frucht und Gaben des Heiligen Geistes", pp. 28 en 31. (Voetnoot 48).
89. Barnard, A.C. "Die Erediens" p. 120.
90. Hahn, Wilhelm: "Die Mitte der Gemeinde", p. 28.
91. Rom. 12:4-6.
92. Jonker, W.D.: "Die Brief Aan Die Romeine", p. 168.
93. 1 Kor. 12:11.
94. Stephan, Arthur: "Charismen in der Gemeinde" p. A7. 11.
Die volgende outeurs stem o.a. hiermee saam: Karl Kertelge: "Gemeinde und Amt Im Neuen Testament", p. 111; Paul Toasperm: "Im Wirkungsfeld des Heiligen Geistes", p. 127; Edmund Schlink: "Der Kommende Christus und die Kirchlichen

- Traditionen", p. 163-163. Hy sê: "Es gibt offensichtlich keinen festen Katalog der Geistesgaben, der für die Gemeinden aller Orte - wir dürfen hinzufügen - aller Zeiten gilt. Nicht zu allen Zeiten ist mit denselben Geistesgaben in jeder Gemeinde, aber zu allen Zeiten ist mit Geistesgaben für jedes Glied der Gemeinde zu rechnen".
95. Knoch, Otto: "Der Geist Gottes und der neue Mensch": "Nach Paulus 'hat jeder Christ sein eignes Charisma'(1 Kor 7,7; 1,7), das dabei auf die Situation des einzelnen Christen (Geschlecht, Volk, Stand, Beruf, Stellung in der Gemeinde) abgestimmt ist (Vgl. Röm 11,29, wo auf das 'Charisma' der Juden angespielt ist). So hat auch der Apostel sein eigenes Charisma (S. Röm 1,11; 2 Kor 1,11); jeder Christ im Ganzen des Leibes Christi hat seine besondere Befähigung". Dan verwys hy in besonder na Rom. 12:5-8, p. 108.
96. Bavinck, J.H. In: "De Heilige Geest", p. 439.
97. Grossmann, Siegfried: "Haushalter der Gnade Gottes", pp. 102-150.
98. Stephan, Arthur: "Charismen in der Gemeinde", p. A7-7.14.
99. Vgl. 1 Kor. 14:26 en 2:39.
100. Schlink, Edmund: "Der Kommende Christus und die Kirchlichen Traditionen", pp. 162-163.
101. Knoch, Otto: "Der Geist Gottes und der neue Mensch", pp. 104-110.
102. Grossmann, Siegfried: a.w. pp. 102-150.
103. Moltmann, Jürgen: "Kirche in der Kraft des Geistes", p. 323.
104. By die apostel Paulus vind ons die begrip charisma(ta) in die volgende uitsprake: Rom. 1:11; 5:15, 16; 6:23; 11:29; 12:6; 1 Kor. 1:7; 7:7; 12:4, 9, 28, 30, 31; 2 Kor. 1:11; 1 Tim. 4:14; 2 Tim. 1:6.
105. 1 Petr. 4:10.
106. Grossmann, Siegfried: a.w. pp. 93, 94 en 96.
107. Hasenhüttl, Gotthold: a.w. p. 238.

108. Klüng, Hans: "Die Kirche" p. 226.
Vergelykenderwys stel ons nog 'n paar definisies: Herman Ridderbos: "Paulus": "Charisma is alles wat de Geest gebruikten wil en ten dienste stelt voor de toerusting en opbouw van de gemeente, zowel wat tot lering en vermaning, als ook tot het onderlinge dienstbetoon of de doeltreffende besturing en regering van de gemeente kan dienen. Heel de onderscheiding tussen charismatische en nietcharismatische diensten in de gemeente laat zich met de paulinische opvatting van charisma ook niet verenigen", p. 494. Ulrich Brockhaus: "Charisma und Amt": Paulus gebraucht Charisma zur Bezeichnung sehr verschiedener Gaben. Das Wort bezeichnet Heilsgüter wie Rechtfertigung (Rom. 5:15 V) und ewiges Leben (Röm. 6:23), ferner menschliche Tätigkeiten wie Zungenreden und Heilen (1 Kor. 12), aber auch ein Konkretes geschichtliches Ereignis wie die Rettung aus Todesgefahr (2 Kor. 1:11); es kann direkt von Gott, aber auch von einem Menschen gegeben werden (Röm. 1:11); es kann eine Gabe bezeichnen, die jede Möglichkeit eines Plurals ausschliesst (Röm. 5:15 V), ebensogut aber auch eine Mehrzahl von Gaben (Röm. 11:29); es kann eine Beziehung zu "oikodomē" der Gemeinde enthalten (1 Kor. 12:14; Röm. 1:11), diese Beziehung kann aber auch fehlen (Röm. 11:29; 1 Kor. 7:7), pp. 139-140. Sien verder: Karl Kertelge: "Gemeinde und Amt im Neuen Testament", pp. 105-106 en p. 109. P.A. Van Stempvoort: "Eenheid en Schisma" (1950) pp. 92-93; Arnold Bittlinger: "Charisma und Amt", p. 9; W.W. Verhoef: "Charismatisch Nederland", p. 13; Heribert Mühlen: In "Die Erneuerung des Christlichen Glaubens" pp. 61 en 63; H. Conzelmann: In "Theological Dictionary of The New Testament", Volume IX, p. 405; Ernst Käsemann: "Exegetische Versuche und Besinnungen" Veral pp. 118-119; J.H. Roberts, in: "Die Pneuma By Paulus", p. 33; Jürgen Moltmann: "Kirche in der Kraft des Geistes", p. 322.
109. Doughty, Darrel, J.: "The Priority of Charis", pp. 178-179.
110. Hainz, Josef: "Ekklesia. Strukturen Paulinischer Gemeinde" p. 334. Op bladsy 331-332 gee hy egter hierdie belangrike uitspraak: "Alle in der Gemeinde haben denselben Geist, aber

für ihren Dienst aneinander verschiedene - Charismata. Paulus hätte ebensogut, wie die Korinther, sagen können: verschiedene pneumata. Es dürfte aber deutlich geworden sein, warum er es nicht tut und statt dessen die Gaben der Einzelnen als charismata von der charis ableitet, aber nie vom pneuma selbst. Dass pneuma ist für Paulus nichts anderes als Medium, Sphäre, Kraftfeld".

111. 1 Kor. 12:1 en 12:4.
112. Stempvoort, P.A. Van: "Eenheid en Schisma", p. 93.
113. 1 Kor. 12:4.
114. 1 Kor. 12:5.
115. 1 Kor. 12:6.
116. 1 Kor. 12:8.
117. 1 Kor. 12:11.
118. Titus 2:11.
119. Hainz, Josef: "Ekklesia, Strukturen Paulinischer Gemeinde", p. 339, voetnoot 1.
120. Volgens Ef. 4:7-8.
121. Joh. 16:13-14.
122. Hand. 1:8.
123. Rom. 5:15.
124. Grossmann, Siegfried: "Haushalter Der Gnade Gottes", pp. 103, 104 en 105. Veral p. 196 in verband met wedergeboorte, ontvang van die Gees en die Gaves. Verder ook: Josef Hainz: "Ekklesia, Strukturen Paulinischer Gemeinde", p. 339 (voetnoot): "Für Paulus sind die Charismata Gaben der charis und wie diese selbst Zuteilungen Gottes durch den sie vermittelnden Geist". Edmund Schlink: "Der Kommende Christus und die Kirchlichen Traditionen" (p. 164) sê ook dat elke charisma deelhebbing aan die een charis van Christus is. G. Hasenhüttl "Charisma, Ordnungsprinzip der Kirche", (p. 135) sê: "Das grundlegende Charisma ist das ewige Leben (Röm. 6,23), alle Charismen sind Anteil an diesem Leben".

125. Bittlinger, Arnold: "Im Kraftfele des Heiligen Geistes", p. 39.
126. Joh. 3:3 en 5; Ef. 1:13 en 14; Titus 3:5.
127. 1 Kor. 12:31.
128. 1 Kor. 14:1 en ook in 14:39.
129. 1 Tim. 4:14.
130. 2 Tim. 1:6.
131. Schlink, Edmund: a.w. p. 162.
Siegfried Grossmann: "Haushalter der Gnade Gottes", p. 200 sê:
"Gott bindet sich auch nicht sklavisch an seine Gaben: in der
Situation der Not gibt er kurzzeitig Begabungen, die der
Betreffende auf Dauer nicht hat und auch nicht bekommt, bei
anderen scheinen manche Charismen für eine Weile verschüttet,
biss sie plötzlich wieder in Erscheinung treten. Manche
Menschen schliessen bestimmte Charismen aus". Hy sê ook
verder dat ons selfs kan bid dat die Here 'n bepaalde gawe mag
gee, maar tog nie hierdie of daardie een nie, bv. glosso=
lalie, want dit sal te pynlik wees.
132. Bittlinger, Arnold: "Im Kraftfeld des Heiligen Geistes" p. 44.
133. Mark. 16:17-18. (Hierdie teks is wel omstrede: Sien bv.:
Joachim Gnilka: "Das Evangelium Nach Markus" 11/2 in E.K.K.
pp. 350-358 en Walter Grundmann: "Das Evangelium Nach Markus"
in Theol. Handkom. z. N.T. pp. 443-456).
134. Hand. 2:43.
135. 1 Kor. 12:6 en 10.
136. Dijk, K.: In: "De Apostolische Kerk" pp. 158-164.
137. Bittlinger, Arnold: "Im Kraftfeld des Heilighen Geistes" p. 43.
138. 1 Kor. 13:10 en 12.
139. Grossmann, Siegfried: "Haushalter der Gnade Gottes", p. 101.
Hierdie staan teenoor die beskouing van Willie Marais: "Die
Hedendaagse Spreek In Tale Ontmasker", pp. 30-38. Hy voer 'n
lange argumentasie oor die begrippe "tēleion" "mērous" en
"paūsotai" en kom dan tot die konklusie: Alles wat vir die
gelowige nodig is, is nou volledig in die Skrif openbaar.

Daarom het Paulus byvoorbeeld verklaar dat die tale, sodra die volledige gekom het, vanself sal ophou (1 Kor. 13:8-10).

140. Floor, L.: "Hy Wat Met Die Heilige Gees Doop", p. 100.
141. Stephan, Arthur: "Charismen in der Gemeinde", p. A7.4). Die volgende outeurs stem hiermee saam: Paul Toasperm: "Im Wirkungsfeld des Heiligen Geistes" p. 127; Alfred Kuen: "Die Charismatische Bewegung (Versuch einer Beurteilung)" p. 52; Gotthold Hasenhüttl: "Charisma Ordnungsprinzip der Kirche", p. 129; 235; A.C. Barnard, "Dië. Erediens", p. 126. Eduard Schweizer: "Gemeinde und Gemeinde= ordnung Im Neuen Testament" sê dat die gawes nie altyd perma= net is nie. (p. 170). W.D. Jonker: "Die Gees van Christus", aanvaar ook nie dat die gawes opgehou het met die totstandkoming van die Nuwe Testament as geskrif nie. Hy sê: "Ons het geen rede om te aanvaar dat die kerk net in die tyd voor die totstandkoming van die kanon behoeftes gehad het aan die gawes, terwyl die verdere eeue daarsonder moet klaarkom nie. Die beeld wat die Nuwe Testa= ment van die kerk teken, is dat die kerk as sodanig 'n charismatiese grootheid is. Om dus die wonder en tekens net te beperk tot die apostoliese tyd as die 'tekens van die apostels' (2 Kor. 12:12), is 'n alte groot beperking daarvan. Die tekens het heengewys na die aanbreekende heilstyd, en dit is nie te sê dat dit nooit meer in die geskiedenis van die kerk kon voorgekom het of nog weer kan voorkom nie". p. 243 e.v.
142. Grossmann, Siegfried: "Haushalter de Gnade Gottes" p. 151.
143. 1 Thess. 5:19.
144. Brockhaus, Ulrich: "Charisma und Amt" p. 201. Arnold Bitt= linger: "Im Kraftfeld des Heiligen Geistes", p. 41 sê ook: "Die Gnadengaben sind klar'unterschieden: ein Auge ist kein Ohr und eine Hand ist kein Fuss (vgl. 1.Kor. 12,15f.f)".
145. "Evangelischer Erwachsenen Katechismus" p. 904.
146. Toasperm, Paul: "Im Wirkungsfeld des Heiligen Geistes" p. 127.
147. 1 Kor. 12:29 v.v.
148. Moltmann, Jürgen: a.w. p. 325.

149. Hasenhüttl, Gotthold: "Charisma. Ordnungsprinzip der Kirche", p. 235.
150. Brockhaus, Ulrich: "Charisma Und Amt" pp. 205 en 208.
151. Lohrmann, Walter: "Frucht und Gaben des Heiligen Geistes" p. 35.
152. 1 Kor. 12:4-6.
153. Schlink, Edmund: "Der Kommende Christus und die Kirchlichen Traditionen", p. 163.
154. 1 Kor. 12:8, 28; Rom. 12:6-8; Ef. 4:11.
155. Floor, L.: a.w. p. 88.
156. Engelbrecht, B.J. "God Die Heilige Gees" p. 59.
157. Hasenhüttl, G.: a.w. p. 233.
158. 1 Kor. 12:21.
159. 1 Kor. 12:22.
160. 1 Kor. 12:24-25.
161. 1 Kor. 14:2-5.
162. 1 Kor. 14:39-40.
163. Grossmann, Siegfried: a.w. p. 96.
164. Küng, Hans: "Die Kirche", p. 228. Edmund Schlink, "Der Kommende Christus und die Kirchlichen Traditionen" pp. 163-164 sê ook: "Denn alle Charismen sind Wirkungen der Kraft Christi ... immer ist sie die Erscheinung der eine Charis Jesu Christi. ... Weil jedes Charisma Teilhabe an der einen Charis Christi ist, ist die Mannigfaltigkeit der Charismen zugleich Mannigfaltigkeit wechselseitigen Dienstes der Glieder der Kirche aneinander". Arthur Stephan: "Charismen in der Gemeinde", p. A7-3 sê "Ein Charisma haben heisst, 'Anteil am Leben, an der Gnade, am Geist haben, weil Charisma der spezielle Anteil des einzelnen an der Herrschaft und Herrlichkeit Christi ist und dieser spezifische Anteil am Herrn sich in einen spezifischen Dienst spezifischen Berufung erweist".
165. Rom. 6:23 en 5:15.
166. 1 Kor. 12:6.

167. Bittlinger, Arnold: "Charisma und Amt", p. 9. (Hy onderskei ook saam met Gerhard Friedrich drie groepe charismas, nl.: (1) Van verkondiging, (2) van hulpverlening, en (3) van gebed). G. Hasenhüttl: "Charisma-Ordnangsprinzip ...", p. 112; Herman Ridderbos: "Paulus", p. 494; Eduard Schweizer: "Gemeinde und Gemeindeordnung", p. 168.
168. Knoch, Otto: "Der Geist Gottes und der Neue Mensch", p. 113.
169. 1 Kor. 12:11.
170. Rom. 12:6.
171. Hainz, Josef: a.w. pp. 338 en 341.
172. De Boor, Werner: "Der erste Brief des Paulus an die Korinther", p. 203.
173. 1 Kor. 12:4-6.
174. 1 Kor. 12:7.
175. 1 Kor. 14:3, 5, 12, 18, 28 en 31.
176. 1 Kor. 14:23-25.
177. 1 Petr. 4:10.
178. Hainz, Josef: a.w. p. 326.
179. Lohrmann, Walter: a.w. p. 29.
180. "Evangelischer Erwachsenen Katechismus", p. 1129.
181. 1 Kor. 12:24-25.
182. 1 Kor. 14:5, 6, 9, 11, 13, 23 en 27-28.
183. 1 Kor. 14:28.
184. 1 Petr. 4:10.
185. Moltmann, Jürgen: a.w. pp. 323 en 324.
186. So byvoorbeeld die volgende outeurs: Paul Toasperm: "Im Wirkungsfeld des Heiligen Geistes" p. 127; Josef Hainz: "Ekklesia-Strukturen ..." pp. 344 en 185; Hans Klüng: "Die Kirche" p. 228; Arthur Stephan: "Charismen in der Gemeinde" p. A7-3; J.H. Roberts: "Die Gees en die Charismata in die Briewe van Paulus". In: Neotestamentica 3 (1969) p. 31;

- Karl Kertelge: "Gemeinde und Amt Im Neuen Testament", p. 105;
Arnold Bittlinger: "Im Kraftfeld des Heiligen Geistes", p. 43;
B.J. Engelbrecht: "God, Die Heilige Gees" p. 51; J. Kremer:
"Begeisterung und Besonnenheit Zur heutigen Berufung auf
Pfingsten, Geisterfahrung und Charisma" p. 162; Werner de Boor:
"Der erste Brief des Paulus an die Korinther" p. 202.
187. Toaspern, Paul: "Im Wirkungsfeld des Heiligen Geistes" p. 127.
188. De Boor, Werner: "Der erste Brief des Paulus an die Korinther"
p. 242.
189. Toaspern, Paul: a.w. p. 127.
190. Verhoef, W.W.: "Charismatisch Nederland, p. 13.
191. Bittlinger, Arnold: "Im Kraftfeld des Heiligen Geistes" p. 43.
192. Grossmann, Siegfried: "Haushalter der Gnade Gottes" pp. 99-102.
193. 1 Kor. 12:3.
194. 1 Kor. 14:26.
195. 1 Kor. 14:32-33.
196. 1 Kor. 14:24-25.
197. 1 Kor. 13:1
198. 1 Petr. 4:11.
199. 1 Kor. 13.
200. Hasenhüttl, G. a.w. p. 234.
201. Rom. 12:6.
202. 1 Kor. 7:7
203. 1 Kor. 12:7.
204. 1 Petr. 4:10.
205. Küng, Hans: a.w. p. 225.
206. Idem. p. 225.
207. Ridderbos, Herman: "Paulus", pp. 498-499.
208. 1 Kor. 12:28-31.
209. 1 Kor. 12:29 v.v.

210. Knoch, Otto: a.w. p. 206.
211. De Boor, Werner: "Der erste Brief des Paulus an die Korinther", p. 202.
212. 1 Kor. 14:26.
213. Grossmann, Siegfried: a.w. p. 158.
214. Idem. pp. 150-153.
215. 1 Kor. 12:4-13.
216. Knoch, Otto, a.w. p. 216.
217. Hasenhüttl, Gotthold: a.w. p. 130.
218. 1 Kor. 12:4.
219. 1 Kor. 12:5.
220. 1 Kor. 12:6.
221. 1 Kor. 12:9.
222. 1 Kor. 12:28.
223. Rom. 12:8.
224. 1 Thess. 5:19.
225. Mühlen, Heribert: a.w. pp. 171 en 179.
226. Sien in hierdie verband veral G. Hasenhüttl: "Charisma. Ordnungsprinzip der Kirche", p. 123.
227. Sien veral hieromtrent F.D. Bruner: "A Theology of the Holy spirit", p. 290.
228. Holleweyer, Walter, J.: "Geisterfahrung und Charismatisches Weltverständnis", p. 383. Edmund Schlink: "Der Kommende Christus und die Kirchlichen Traditionen", p. 164, sê ook: "Darum ist den Geistesgaben in der Gemeinde Raum zu geben. Gewiss sind sie zu prüfen, gewiss ist über sie zu urteilen und zu richten und je nach ihrem Nutzen für die Auferbauung der Kirche sind sie zu bewerten, ja unter Umständen wie die Zungenreden zurück zu drängen; fälsche Geister Vollends sind auszuschliessen". Sien in hierdie verband ook Hans Küng: "Die Kirche" p. 219 en verder.
229. Stephan, Arthur: "Charismen in der Gemeinde" pp. A7-5 -A7-7.

230. N.B. 1 Kor. 14:1.
231. Zwanenburg en Dekker: "Kerk in Perspektief" p. 28. Jakob Kremer: "Begeisterung und Besonnenheit Zur heutigen Berufung auf Pfingsten, Geisterfahrung und Charisma", pp. 165-166 sê ook: "Zum Erlangen und zur Mehrung dieses Charismas können wir zum Teil selbst beitragen, indem wir uns bemühen, als 'Geistliche' auch 'geistlich' zu leben (Vgl. Gal. 5,25; Röm. 8,4). Dies fordert von uns Askese (Vgl. 1 Kor. 9,24-27), Ablegen der Werke der Finsternis (das heisst der Selbstacht, (Vgl. Röm. 13,12-14), und Umwandlung durch die Erneuerung des Denkens (Röm. 12,2; Vgl. 2 Kor. 3,18). Nur wer sich auf diese Weise läutert und vor einer Angleichung an diesen Aon, an den Geist dieser Zeit, hütet, vermag zu unterscheiden, 'was der Wille Gottes, was gut und Wohlgeällig und vollkommen ist'. (Röm. 12,2; Vgl. Phil. 1,10; Eph. 5,10)". Die persoonlike verhouding tot God en 'n lewe van gehoorsaamheid aan Hom word hier dus as besonder belangrik gestel vir die ontplooiing van die gawes.
232. Hand. 6:1-7.
233. In hierdie verband verwys ons na die volgende outeurs wat hindernisse aandui vir die ontplooiing van die charismata: Paul Toaspern: "Im Wirkungsfeld des Geistes" p. 126. Hy noem veral drie dinge: (1) Wanneer mense nog bewustelik die onde= ninge van God verbreek. (2) Vooroordele teenoor die werk van die Gees en ons voorskrifte wat Hy mag gee en wat nie. (3) Wanneer ons onself nie werklik onder die leiding van die Gees stel nie. Siegfried Grossmann "Haushalter der Gnade Gottes" p. 196 "... vielleicht rechnen wir überhaupt nicht damit, in unserem Leben charismatische Wirkungen zu finden. Wir haben dann auch noch nie um ein Charisma gebeten, viel= leicht haben wir sogar Angst vor den Gnadengaben, weil wir nicht in Sprachen beten möchten, weil wir uns nicht fähig fühlen, prophetisch zu reden oder Kranken die Hände aufzulegen"; Heribert Mühlen: "Einübung in die Christliche Grunderfahrung" I. sê as die geestesgawes in die geskiedenis van die kerk dikwels nie sy volle krag ontvou nie, het dit twee gronde: (1) Enkelinge of groepe het nie genoegsaam bedink dat die uit=

oefening van die Geestesgawes ook deur sonde en misbruik bedreig word nie. (2) Diegene wat in die kerk vir die ordening verantwoordelik is, het hulle diens nie altyd as 'n geestelike, charismatiese verstaan nie. Hulle het die Geestesgawes nie bevorder en gewek nie, maar dikwels onderdruk (p. 171).

234. Vir die ontstaan van die charismatiese beweging sien veral: Siegfried Grossmann: "Haushalter der Gnade Gottes", pp. 7-79 en Alfred Kuen: "Die Charismatische Bewegung. (Versuch einer Beurteilung); Walter Hollenweger: "Enthusiastisches Christentum. Die Pfingstbewegung in Geschichte und Gegenwart".
235. 1 Kor. 12:21.
236. 1 Kor. 12:14-16.
237. 1 Kor. 12:17-25.
238. 1 Kor. 12:24-25.
239. 1 Kor. 12:31.
240. 1 Kor. 14:3, 4, 5, 12 ens.
241. 1 Kor. 14:4.
242. 1 Kor. 14:27.
243. 1 Kor. 14:28.
244. 1 Kor. 14:33 en 40.
245. 1 Kor. 13:1-3.
246. 1 Kor. 14:1.
247. Sien in hierdie verband die volgende werke: Walter J. Hollenweger: "Enthusiastisches Christentum. Die Pfingstbewegung in Geschichte und Gegenwart", waar hy hierdie saak by verskillende afdelings behandel; Alfred Kuen: "Der Heilige Geist", veral pp. 131 en 178-181. Die hele saak van die "tweede seën" behandel hy onder hoofstuk X: "Eine oder zwei Erfahrungen?" met betrekking tot die vervulling of doop met die Heilige Gees. Ook Siegfried Grossman: "Haushalter der Gnade Gottes", pp. 75-78 en 162-168.
248. Vgl. 2 Kor. 1:21-22 en Ef. 1:11-14.
249. Vgl. 1 Kor. 12:10 en 30.
250. Grossmann, Siegfried: "Erneuerung - mit der Kirche und in der Gemeinde", p. 163.
251. Griese, Erhard: "Erneuerung - mit der Kirche und in der Gemeinde" p. 163.

252. Grossmann, Siegfried: "Haushalter der Gnade Gottes", pp. 162-170.
253. Rom. 8:16.
254. Grossmann, Siegfried: "Haushalter ..." pp. 76-77.
255. Rom. 8:23.
256. Kuen, Alfred: "Der Heilige Geist" p. 186. So ook Siegfried Grossmann: "Haushalter der Gnade Gottes", pp. 81-90.
257. Kuen, Alfred, a.w. pp. 186-192. Sien ook Walter J. Hollenweger: "Die Charismatische Erneuerung Und Die Kirche" - p. 43.
258. Sien in hierdie verband veral Walter Hollenweger: "Enthusiastisches Christentum", pp. 77-78 en met betrekking tot Suid-Afrika en die verwysing na Andrew Murray as die vader van hierdie dwaling in Suid-Afrika, Hoofstukke 11 en 12, veral p. 529.
259. Murraray, Andrew: "Versamelde Werke" Deel III. In besonder bladsye 5, 12-16. Hier vind ons ook verstommende en onskriftuurlike opvattinge oor die Heilige Gees en die Drie-eenheid.
260. Kuen, Alfred: "Die Charismatische Bewegung - (Versuch einer Beurteilung)", pp. 42-79.
261. Idem. p. 77.
262. Rom. 8:9 en 16; Joh. 3:5, v.v.; 1 Kor. 2:11, v.v.; Rom. 8-11; Hand. 2:38; Ef. 1:3 en 12; Gal. 3:2 en 14; 1 Kor. 12:13; Gal. 4:6, ens.
263. Matt. 3:11; Mark. 1:8; Luk. 3:16; Joh. 1:33; (Jesus); Hand. 1:4 en 8; 11:16; 1 Kor. 12:13.
264. Sien veral Hand. 2:4; 10:46; 19:6 & 19 - hier altyd by die bekering.
265. Hand. 2:4; 4:4; 5:14; 6:7; 8:36; 9:42; 11:21; 13:12 en 43; 14:1, 21; 16:14, 34; 17:4, 11, 12, 34; 18:4 en 8.
266. Ef. 5:18.
267. Sien in hierdie verband: Jackson, C.J. "Die Heilige Gees" Hoofstuk 15, p. 98 en verder.

268. Hahn, Wilhelm: "Die Mitte Der Gemeinde", p. 28.
269. Hierdie aspekte word veral breedvoerig behandel in "De Heilige Geest" onder redaksie van J.H. Bavinck, P. Prins, G. Brillenburg Wurth in hoofstukke II, IV en VI in "Dogmatisch-Dogma-Historisch Deel".
270. Kruyswijk, P.N. In: "De Heilige Geest" - Bavinck, J.H. e.a. p. 196.
271. Joh. 16:13-14.
272. Joh. 17:17.
273. Hasenhüttl, Gotthold: "Charisma. Ordnungsprinzip der Kirche", p. 123.
274. Doughty, Darrel J.: "The Priority of Charis", pp. 178-179.
275. Hallenweger, Walter, J.: In: "Die Charismatische Erneuerung Und Die Kirche", p. 43.
276. Grossmann, Siegfried: "Haushalter ...", pp. 99-100.
277. 1 Kor. 12:1-3.
278. Groenewald, E.P. In: "Die Kerkbode", 16.4.1975, p. 491.
279. "Evangelischer Erwachsenen Katechismus", p. 1129. So ook Hans Küng: "Die Kirche", p. 219 en Otto Knoch: "Der Geist Gottes und der Neue Mensch", p. 186.
280. Knoch, Otto: a.w. p. 187. Sien ook Arnold Bittlinger se uitleg: "Im Kraftfeld des Heiligen Geistes", pp. 36-39.
281. 1 Kor. 14:5.
282. 1 Kor. 14:26.
283. 1 Kor. 14:28.
284. 1 Kor. 14:31.
285. 1 Kor. 14:13-17.
286. Brockhaus, Ulrich: "Charisma Und Amt", p. 189. Jürgen Moltmann sê ook dat die charismata die opbou van die eendydlike gemeente dien. "Kirche in der Kraft des Geistes", p. 323.
287. 1 Kor. 14:13-17 o.a.

288. Hasenhüttl, Gotthold: "Charisma, Ordnungsprinzip der Kirche" p. 123.
289. Bittlinger, Arnold: "Im Kraftfeld des Heiligen Geistes" p. 43.
Ulrich Brockhaus: "Charisma Und Amt" p. 213 wys ook daarop dat die charismas aan die opbou en daarom uiteindelik aan die liefde gemeet moet word.
Josef Hainz: "Ekklesia, Strukturen Paulinischer Gemeinde", p. 319 sê met betrekking tot die werke in die gemeente, waar= onder die spreek in tale: "Es kann einer auch sich selbst erbauen, wie etwa der Zungenredner, so dass die Gemeinde keine Erbauung, durch sein ergon empfängt; ein solches "Werk" ist entsprechend weniger wert, weil weniger nützlich.
Oikodome (oikodomein, sumferein etc.) ist als Kriterium dem aufweisbaren ergon zugeordnet; ihr liegt nach 1 Kor. 8,1 ein inneres Moment zugrunde: he de agape oikodome".
290. 1 Kor. 14:24-25.
291. De Boor, Werner: "Der erste Brief des Paulus an die Korinther" p. 240.
292. 1 Kor. 14:3.
293. Beare, F.W.: "The First Epistle of Peter", p. 160.
294. Bolkestein, H.M.: "De Brieven van Petrus en Judas" p. 162.
Ook Herman Ridderbos wys op die feit dat die charismata as diens in die gemeente funksioneer en verklaar dan: "In dit dienstkarakter ook alleen zijn bestemming en zijn criterium vindt, vgl. ook 1 Petr. 4:11. Door deze benaming wordt dus ook het gemeentelijk karakter van alle door Christus verleende gaven en van alle werkzaamheden, waartoe deze gaven in staat stellen, aangeduid. Want al deze gaven zijn ten dienste van het lichaam van Christus gesteld, met als laaste doelde dienst en verheerlijking van God Zelf in Christus, Vgl. Eph. 4:12; 1 Kor. 14:26; Kol. 3:16, 17". "Paulus", p. 495.
295. Mark, 10:43-45 en Fil. 2:5-8.
296. Hainz, Josef: "Ekklesia, Strukturen Paulinscher Gemeinde", p. 185.
297. 1 Kor. 13:1-2.

298. Bittlinger, Arnold: "Im Kraftfeld ..." p. 88.
299. Idem. p. 89.
300. Brockhaus, Ulrich: "Charisma und Amt", p. 184.
301. Hahn, Wilhelm: "Die Mitte Der Gemeinde", p. 28. Ook Arthur Stephan: "Charismen in der Gemeinde", p. A 73 sê "Masstab für alle Gnedengaben ist ihre Praktizierung in der Agape (= göttliche Liebe 1 Kor. 13)".
302. Iserloh, Erwin: "Prophetische Charisma und Leitungsauftrag des Amtes in Spannung und Begegnung als historisches Phänomen", p. 150.
303. Rom. 5:5.
304. 1 Kor. 1:10.
305. 1 Kor. 12:24-25.
306. Mühlen, Heribert: "Einübung in die Christliche Grunderfarung" I. p. 150.
307. De Boor, Werner: "Der erste Brief des Paulus an die Korinther", p. 210.
308. 1 Kor. 12:11.
309. Bittlinger, Arnold: "Im Kraftfeld ...", pp. 129-131. Met verwysing na die begrip "archē" sê Gerhard Dellling in T.W.N.T. Deel I pp. 482-483: "In the sense of 'dominion' or 'force' archē is always (except at Jd. 6) coupled with exousia in the N.T. At Lk. 20:20 it denotes the official power of the Roman procurator. At Tt. 3:1 (cf. R13) there is no suggestion that the archē of the state might represent a force inimical to God. The Christian owes it obedience". Dit word ook gebruik vir bo-aardse en demoniese magte, bv. Ef. 6:12. Christus word ook die archē genoem. Kol. 1:18 (p. 484). Hierdie begrip word dus nooit in die N.T. gebruik om 'n persoon in die gemeente aan te dui wat in hierdie posisie teenoor die gemeente gestel word nie.

Met verwysing na die begrip "telos" sê Otto Michel in T.W.N.T. Deel VIII p. 54. "There are in the N.T. no statements about the telos of men which stand in formal analogy to Greek sayings (- 50, 3ff). The N.T. puts the matter differently

and sayings which are teleological in content do not set man in the centre". Met betrekking tot die oorspronklike betekenis van die woord sê hy dat dit die volgende inhoud: (a) "achievement" en o.a. "carrying out". (b) "Power", "with full powers", "the influential", "those in office", "official power", (authority). In hierdie sin word dit ook nooit in die N.T. gebruik om 'n uitsonderingsposisie van mag of outoriteit van sommige lede in die gemeente oor andere aan te dui nie.

In verband met die begrip "Time" sê J. Schneider, T.W.N.T. Deel VIII p. 169 dat dit die volgende betekenis het: "Legal appraisal", "Value", "honour" usually ascribed to an exalted personage. "Honorary office", "dignity".

In hierdie betekenis word die term ook nooit gebruik vir bepaalde persone in die gemeente van Christus nie. Ons kan dus met Gottfried Holtz "Die Pastoral briefe" saamstem wanneer hy sê: "In den älteren Paulinischen Gemeinden begegnen keine kirchenrechtlich fundierten Ämter. Ihr organisierendes Prinzip ist der Geist. ... Es gab in den geistbewegten Gemeinden von Anfang an pneumatische Ordnungen und deren Zellen", p. 96. (Sien ook sy verdere uiteensetting op pp. 243-245). Sien ook Karl Kertelge: "Gemeinde Und Amt In Neuen Testament", pp. 57-58. Ook Hans Küng: "Die Kirche", p. 225. So ook Siegfried Grossman: "Haushalter ...", p. 157, en ook Jürgen Moltmann: "Kirche in der Kraft des Geistes", pp. 331-332.

310. 1 Tim. 5:17.

311. Moltmann, Jürgen: "Kirche in der Kraft des Geistes", p. 322. So ook H.J. Krauss: "Charisma :Prophetikon" pp. 82-83. Hy sê dat dit betekenisvol is vir die teologie van Paulus dat hy geen amp ken nie. Die enigste outoriteit is vir hom die Gees, wat in die charismas sy mag uitoefen. So word die verhouding tussen Charisma en amp uitsluitlik van die Charisma-gedagte uit bepaal. So ook H. Conzelmann: "Geschichte des Urchristentums", p. 89.

312. Küng, Hans: "Die Kirche" p. 463.

313. Schweizer, Eduard: "Gemeinde und Gemeindeordnung Im Neuen Testament", pp. 26 en 187.

314. Hainz, Josef: "Ekklesia Strukturen Paulinischer Gemeinde", p. 88. Walter Lohrmann: "Frucht und Gaben des Heiligen Geistes", p. 34 sê: "Der 'Amtsträger' der ersten Christenheit ist nur der besonders beauftragte Charismatiker aus, der Schar der Gläubigen in der Gemeinde, die sich als ganz 'Charismatisch' aufbaut".
315. Käsemann, Ernst: "Exegetische Versuche und Besinnungen" pp. 109, 121, 122-125.
316. Roberts, J.H.: "Die Gees en die Charismata in die Briewe van Paulus" In: "Neotestamentica" 3. (1969) pp. 28 en 29-30. In sy werk: "Die Opbou van die Kerk volgens die Efese-Brief" (1963), sê hy na aanleiding van Ef. 4:11: "Hier is sprake van 'n orde van funksionaliteit, maar nie van verheffing van die een of een groep na die ander nie. (Dit gaan hier om die "afai" wat wel vir die liggaam onontbeerlik is, maar self tot die liggaam behoort en daarmee saam betrokke is in die program van selfopbou sodat dit nie op 'n niveau bo die liggaam gestel kan word nie", p. 145).
317. Sien in hierdie verband byvoorbeeld: Arnold Bittlinger: "Im Kraftfeld" p. 129. Hy praat nie van "amp" nie, maar van "gemeente-dienste". Sien ook sy werk: "Charisma und Amt", pp. 17-19. Sien ook Karl Kertelge: "Gemeinde und Amt In Neuen Testament", p. 109 verklaar in hierdie verband: "Versteht man 'Charisma' nach Paulus als Christliche Wesensstruktur aller Lebensvollzüge innerhalb der Gemeinde, so ergibt sich von selbst, dass ein Aufteilung der Gemeinde in 'Amt' und 'Charisma' in dieser Konseption nicht gefragt ist". Veral ook sy stelling op p. 119 i.v.m. die beklemtoning van die Charisma bo die "amp". Ook Ulrich Brockhaus verklaar dat 'n onderskeiding tussen die charismatiese en amptelike funksies in die pauliniese gemeentes histories gesien, nie moontlik is nie. "Charisma und Amt" - p. 238. In "Evangelischer Erwachsenen Katechismus" word verklaar dat daar oënskynlik gesamentlike kerklike dienste was, bv. profete, leraars en evangeliste wat van gemeente tot gemeente getrek het. Daarnaas was daar egter ook ampte wat op die plaaslike gemeente betrokke was. Hulle heet presbiters, episkope en voorgangers. Dan word verder verklaar: "Viele sehen Amt und Charisma als Gegensatz order

Ergänzung. Gemeint ist damit wohl der Unterschied vom freien, spontanen zum geordneten Handeln. Zetzt man Charisma in eins mit dem Spontanen, so ist dies ein Rückfall in die Vorstellung, allein das Aussergewöhnliche sei Gabe des Geistes. Im paulinischen Verständnis besteht zwischen Amt und Charisma kein Gegensatz: Jede Gabe, die der Gemeinde dient, ist ein Charisma. Der Begriff Charisma darf weder auf spontane Dienste noch auf das Amt eingeschränkt werden", p. 1130.

318. Sien bv.: Roberts, J.H.: "Die Opbou van die Kerk" pp. 146-147 en "Evang. Erw. Katechismus" p. 1129.
319. Bv. Ef. 4:11.
320. So bv. Rom. 12:6-8; 1 Kor. 12:7 en 28 v.v. en Ef. 4:11.
321. Ridderbos, Herman. "Paulus" pp. 495-497. Vir die uitgangspunt dat ons nie 'n alternatief of teenstelling moet maak tussen amp en charisma nie, sien ook die volgende: Siegfried Grossmann: "Haushalter der Gnade Gottes" p. 157; "Ev. Erw. Katech." p. 1130; Arnold Bittlinger: "Charisma und Amt" - pp. 20-21; Eduard Schweizer: "Gemeinde und Gemeindeordnung" in N.T. pp. 21-22 en 26; Karl Kertelge: "Gemeinde und Amt" in N.T. pp. 13 en 109; Ulrich Brockhaus: "Charisma und Amt", p. 238; Otto Knoch: "Der Geist Gottes und der Neue Mensch", p. 105; Jürgen Moltmann: "Kirche in der Kraft des Geistes" pp. 329-335; G. Hasenhüttl: "Charisma, Ordnungsprinzip" - pp. 237-238; Erwin Iserloh: "Prophetische Charisma und Leitungsauftrag des Amtes" p. 146; Hans Küng: "Die Kirche", p. 225; Sillevius Smitt: "De Organisasie Van De Christelijke Kerk" p. 49; P.A. van Stempvoort: "Eenheid en Schisma" pp. 92-93; G.C. Berkouwer: In "Het Woord, Het Ryk ...". P. 174. Ernst Käsemann: "Exegetische Versuche und Besinnungen" pp. 122-123. Anders egter: L. Floor: "Hy wat met die Heilige Gees Doop" pp. 91-92 en B.J. Engelbrecht: "God, die Heilige Gees" pp. 63-65.
322. Vgl. 1 Kor. 12:28; Ef. 4: 8 en 11.
323. Bv. Hand. 20:17 en 28; Fil. 1:1 en 1 Tim. 3.
324. 1 Tim. 5:9.
325. So bv. Luk. 22:26; Hand. 15:22; Hebr. 13:7, 17 en 24.

326. 1 Kor. 12:28.
327. Ef. 4:11.
328. Hand. 20:17 en 28; Fil. 1:1; 1 Tim. 3 en 5:9.
329. Bv. 1 Thess. 5:12; 1 Tim. 3:4; 5:12; Hand. 15:22; Hebr. 13:17 en 24, ens.
330. Bv. Hand. 1:17 en 25; 6:1; Rom. 11:13; 1 Kor. 12:5; 2 Kor. 4:1; Kol. 4:17; 2 Tim. 4:5.
331. Vgl. 1 Kor. 12:12-31.
332. Sien in hierdie verband bv. Arnold Bittlinger: "Im Kraftfeld des Heiligen Geistes" p. 83 e.v. Hy verklaar o.a. "Das Neue Testament deutet an, dass es neben den Charismen, die allen gegeben sind, besondere Dienstleistungen gibt, die einzelnen Christen verliehen sind".
Jurgen Moltman: "Kirche in der Kraft des Geistes", p. 328 sê: "Der 'Dienst des Reiches Gottes' (ministerium regni Dei) stellt sie alle 'gleichberechtigt' nebeneinander und richtet sie solidarisch auf die gemeinsame Sache aus".
333. Rom. 12:6-8 en 1 Kor. 12:4, 11 en 13.
334. Grossmann, Siegfried, "Haushalter der Gnade Gottes", p. 158. So ook Otto Knoch: "Der Geist Gottes und der neue Mensch" p. 231. Hy sê dat die "gewyde" herders moet weet om nie die gehele heilssending van die kerk in die wêreld alleen op hulleself te wil neem nie.
Karl Kertelge: "Gemeinde und Amt im Neuen Testament" p. 17, wys daarop dat nie alleen die enkele ampsdraers nie, maar ook die hele gemeente verantwoordelikheid dra vir bv. die sielsorg.
335. De Boor, Werner: "Der erste Brief des Paulus an die Korinther", p. 202.
336. Hasenhüttl, Gotthold: "Charisma. Ordnungsprinzip der Kirche", p. 235.
337. Moltmann, Jürgen: "Kirche in der Kraft des Geistes", p. 330.
338. Zinke, Ludger: "Der Geist weht wo er will", p. 561.

339. Iserloh, Erwin: "Macht, Dienst, Herrschaft" 1974, p. 150.
340. Blank, Josef: "Kirche - Gemeinde oder/und Institution?"
p. 239.
341. Kertelge, Karl: "Gemeinde Und Amt Im Neuen Testament", p. 30.